

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
PRVA SEDNICA
PRVOG REDOVNOG ZASEDANJA
Drugi dan rada
7. mart 2018. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Maja Gojković, predsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSIEDNIK: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Prve sednice Prvog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2018. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 86 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali molim da ubacite svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 110 narodnih poslanika i da imamo uslov za današnji rad.

Obaveštavam vas da su sprečeni da sednici prisustvuju sledeći narodni poslanici: Đorđe Vukadinović i Momo Čolaković.

Nastavljamo rad.

Prelazimo na tačke 1–18. dnevnog reda (zajednički načelni i jedinstveni pretres):

- PREDLOG ZAKONA O STRANCIMA;
- PREDLOG ZAKONA O AZILU I PRIVREMENOJ ZAŠTITI;
- PREDLOG ZAKONA O GRANIČNOJ KONTROLI;
- PREDLOG ZAKONA O EVIDENCIJAMA I OBRADI PODATAKA U OBLASTI UNUTRAŠNJIH POSLOVA;
- PREDLOG ZAKONA O NACIONALNOM DNK REGISTRU;
- PREDLOG ZAKONA O JEDINSTVENOM MATIČNOM BROJU GRAĐANA;

- PREDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O DRŽAVLJANSTVU REPUBLIKE SRBIJE;
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BEZBEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA;
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POLICIJI;
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA ZAKONA O JAVNOM REDU I MIRU;
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I KRALJEVINE BELGIJE O POLICIJSKOJ SARADNJI;
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA REPUBLIKE SRBIJE I FEDERALNE SLUŽBE OBEZBEĐENJA RUSKE FEDERACIJE O SARADNJI I ZAJEDNIČKOM DELOVANJU;
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O SARADNJI U OBLASTI ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH KATASTROFA;
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I SAVETA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE O SARADNJI U ZAŠTITI OD PRIRODNIH I DRUGIH KATASTROFA;
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O IZMENI SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE KRALJEVINE ŠPANIJE O RECIPROČNOM PRIZNAVANJU I ZAMENI NACIONALNIH VOZAČKIH DOZVOLA;
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I REPUBLIKE GRČKE O MEĐUSOBNOM PRIZNAVANJU VOZAČKIH DOZVOLA;
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE KRALJEVINE ŠVEDSKE O SARADNJI U OBLASTI SPROVOĐENJA ZAKONA;
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU RADNOG ARANŽMANA IZMEĐU MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA REPUBLIKE SRBIJE I AGENCIJE EVROPSKE UNIJE ZA OBUKU ORGANA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA (*CEPOL*).

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika, obaveštavam vas da sam pozvala da današnjoj sednici prisustvuju: potpredsednik Vlade Republike Srbije i ministar

unutrašnjih poslova dr Nebojša Stefanović, kao i pomoćnik ministra unutrašnjih poslova Katarina Tomašević, sekretar Ministarstva unutrašnjih poslova Milica Ćatić, direktor Policije Vladimir Rebić, Milan Andrić iz Direkcije policije, Marko Milivojević iz Nacionalnog kriminalističko-tehničkog centra, Zorica Vulić, Emilija Joksić i Zorana Vesković iz Uprave granične policije, Nebojša Arsov, načelnik Uprave saobraćajne policije, Zorica Lončar Kasalica, načelnik Uprave za upravne poslove u Ministarstvu unutrašnjih poslova, Nataša Rakić i Mileva Zenović Karašičević iz Sekretarijata Ministarstva unutrašnjih poslova i Jelena Puača, pravni savetnik na normativne poslove u Sekretarijatu Ministarstva unutrašnjih poslova, što znači da se Zakon o rodnoj ravnopravnosti u Ministarstvu unutrašnjih poslova apsolutno sprovodi i poštuje i hvala vam, uoči Međunarodnog dana žena, na tome, ministre.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Saglasno članu 157. stav 2. i članu 180. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram zajednički načelni i jedinstveni pretres o: Predlogu zakona o strancima, Predlogu zakona o azilu i privremenoj zaštiti, Predlogu zakona o graničnoj kontroli, Predlogu zakona o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova, Predlogu zakona o nacionalnom DNK registru, Predlogu zakona o jedinstvenom matičnom broju građana, Predlogu zakona o dopunama Zakona o državljanstvu Republike Srbije, Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji, Predlogu zakona o izmenama Zakona o javnom redu i miru, Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Srbije i Kraljevine Belgije o policijskoj saradnji, Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma između Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije i Federalne službe obezbeđenja Ruske Federacije o saradnji i zajedničkom delovanju, Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Slovenije o saradnji u oblasti zaštite od prirodnih i drugih katastrofa, Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Saveta ministara Bosne i Hercegovine o saradnji u zaštiti od prirodnih i drugih katastrofa, Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmeni Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Kraljevine Španije o recipročnom priznavanju i zameni nacionalnih vozačkih dozvola, Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Srbije i Republike Grčke o međusobnom priznavanju vozačkih dozvola, Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Kraljevine Švedske o saradnji u oblasti sprovođenja zakona i Predlogu zakona o potvrđivanju Radnog aranžmana između Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije i Agencije Evropske unije za obuku organa za sprovođenje zakona (*CEPOL*).

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Vojislav Šešelj.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Dame i gospodo narodni poslanici, reklamiram povredu Poslovnika, dvostruku povredu Poslovnika, prvo na osnovu činjenice da mi još nemamo poslovnik ovoga saziva a duboko smo ušli u drugu godinu rada Narodne skupštine i drugo, mi pred sobom imamo predlog po članu 92. da se spoji rasprava o 16 tačaka dnevnog reda.

Član 92, istina, predviđa da se može podneti predlog za spajanje rasprave, ali kada pogledamo ranije poslovnike, to je bilo više precizirano nego sada i rečeno je bilo da se može spojiti rasprava o srodnim zakonima, pa se najviše spajala rasprava o dva-tri zakona.

Mi dosada imamo presedane da se spaja rasprava i po 30 zakona. Danas se spaja rasprava o 16 veoma važnih zakona. Ja ne mogu za 20 minuta da kažem šta sve mislim o ovim zakonima. Meni, možda sam ja gluplji od ostalih, treba 320 minuta i ja apelujem da se donese hitno novi poslovnik, a da se tumačenjem odredbe člana 92. odbaci predlog o spajanju rasprave zato što je neumesan, nelogičan, kontraproduktivan i predstavlja antidemokratsku tendenciju. Te antidemokratske tendencije sve su češće na delu. Moramo se zabrinuti zbog toga i moramo im stati ukraj. Samo mi za Zakon o policiji treba najmanje 20 minuta...

PREDSEDNIK: Hvala. Evo, prošle su dve minute.

Znači, dvostruka povreda Poslovnika, to vam dođe kao dvostruki aksel u klizanju.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Šta dođe?

PREDSEDNIK: Dvostruki aksel u klizanju.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Dobro sad, Majo, lako je tebi.

PREDSEDNIK: Zakasnili ste sa povredama Poslovnika, jer ove koje ste izneli trebalo je da se iznesu juče pre glasanja o spajanju rasprave.

VOJISLAV ŠEŠELJ: I vi biste prihvatili?

PREDSEDNIK: Duboko bih razmislila o vašim rečima.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Da, znam. Verujem.

PREDSEDNIK: Moja je dužnost samo da, kada neko od poslanika predloži spajanje dnevnog reda, to stavim na glasanje. Većina u Parlamentu je svojim glasanjem odlučila da se spoji rasprava...

VOJISLAV ŠEŠELJ: Postoji nešto što se u političkoj teoriji zove tiranija većine nad manjinom.

PREDSEDNIK: ... Te ćemo pristupiti raspravi o spojenim tačkama dnevnog reda danas.

VOJISLAV ŠEŠELJ: I ne interesuje nas politička teorija.

PREDSEDNIK: A treba razmisliti... Danas na kolegijumu nije bilo predstavnika vaše poslaničke grupe, bilo je razgovora o eventualnom radu na

novom predlogu poslovnika, što bi nam svima pomoglo da ovaj parlament bolje funkcioniše nego dosada...

VOJISLAV ŠEŠELj: Nije moguće!

PREDSEDNIK: ... I molim da neko od poslanika iz vaše poslaničke grupe, a volela bih da to budete vi, dođe na sledeći kolegijum.

Hvala vam puno.

Ne možemo da stavimo na glasanje ove povrede Poslovnika, jer niste naveli tačno ni članove, a složili...

VOJISLAV ŠEŠELj: Rekao sam član 92.

PREDSEDNIK: Složili ste se da član 92. dozvoljava ovakvo...

VOJISLAV ŠEŠELj: Ali ne na ovaj način. Ovo je zloupotreba člana 92.

PREDSEDNIK: Dobro. Slažem se, svakako, samo ne mogu da vas isključim. Imamo novi ekran, ne znam kako da isključujem.

Da li predstavnik predlagača, potpredsednik Vlade i ministar unutrašnjih poslova dr Nebojša Stefanović želi reč da obrazlaže predloge zakona? (Da.)

Reč ima Nebojša Stefanović, ministar unutrašnjih poslova.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala.

Poštovana predsednice Narodne skupštine, poštovane dame i gospodo narodni poslanici, na današnjoj sednici Narodne skupštine zadovoljstvo mi je da vam predstavim set zakona iz oblasti unutrašnjih poslova. Ovi zakoni su pripremani jedan duži vremenski period i videli ste da su neki u proceduru Narodne skupštine dospeli još sredinom prošle godine. Dakle, imali smo dovoljno vremena da ih razmotrimo i drago mi je da su svi zakoni u redovnoj proceduri.

Očuvanje bezbednosti građana Republike Srbije i njihove imovine, podrška i unapređenje u ostvarivanju njihovih Ustavom garantovanih prava i sloboda bio je i ostao najvažniji primarni cilj MUP-a i Vlade Republike Srbije. Usled opšte geopolitičke situacije neophodno je staviti posebno fokus na podizanje kapaciteta policije za sprečavanje svih oblika kriminala, naročito terorizma, organizovanog kriminala, trgovine ljudima, kao i suzbijanje visokotehnološkog kriminala, koji postaju sve veća pretnja u svetskim razmerama.

S druge strane, smanjenje obaveza administrativnih tereta, kao jedan od prioriteta Vlade, mora biti ispunjeno, kako od strane MUP-a tako i od strane svih ostalih organa državne uprave i zbog toga jedan veliki izazov predstavlja uvođenje novih instituta u institucije Vlade Republike Srbije, u naš pravni sistem.

Naravno, naspram toga imamo očiglednu potrebu da zaštitimo lične podatke građana, naročito osetljive podatke građana, podatke o ličnosti, kao i,

naravno, društveno ranjiva lica, ljudska prava i slobode svih građana Republike Srbije.

Naše ministarstvo odgovorno i otvoreno priprema ove zakone i pristupa svim izazovima sa kojima se suočava, rekao bih, temeljno. Dokumenti koji su pred vama rezultat su rada koji ima za cilj stvaranje uslova za savremeno, demokratsko i efikasno institucionalno delovanje policije u zaštiti prava i sloboda svih građana Republike Srbije.

Želim da naglasim da predlozi zakona o kojima ćemo razgovarati predstavljaju značajan iskorak u svim procesima podizanja standarda u ovoj oblasti u Republici Srbiji. Naravno, mislim da je veoma važno obratiti pažnju na oblast azila stranaca, kontrolu državne granice, uspostavljanje nacionalnog DNK registra i bezbednosti saobraćaja na putevima.

Usvajanje predloga zakona o azilu i privremenoj zaštiti o strancima i o graničnoj kontroli od izuzetne je važnosti za dalji proces pristupanja Evropskoj uniji, jer pored toga što se usvajanjem ovih zakona ispunjavaju aktivnosti iz Akcionog plana, istovremeno se stvaraju preduslovi za preduzimanje daljih koraka u pogledu implementacije i sprovođenju ovih zakonskih rešenja.

Pre svega, naravno, uvek mi je važno da istaknem da, pored toga što ovo zaista ispunjava određene kriterijume koje imamo u pristupanju EU, mi ovo pre svega radimo zbog naših građana. Mi donošenjem ovih zakona povećavamo efikasnost policije, štitimo bolje prava naših građana, ali isto tako i stranaca koji dolaze na teritoriju Republike Srbije.

Posebno bih se osvrnuo na značaj odredaba koje se odnose na oblast zaštite elektronske razmene podataka o ličnosti, koje su sadržane u više zakonskih rešenja. Pre svega, izmenama i dopunama Zakona o policiji detaljnije se uređuje već uspostavljen nacionalni kriminalističko-obaveštajni sistem kao elektronska platforma za razmenu podatka između organa uključenih u borbu protiv najtežih oblika kriminala. Na sličan način, uspostavljanje nacionalnog DNK registra značajno će doprineti efikasnosti i ekonomičnosti krivičnog postupka, kao i ostvarivanju bezbednosti međunarodne razmene podataka prilikom rasvetljavanja krivičnih dela.

U poslednje tri ili četiri godine ostvarili smo veoma intenzivnu međunarodnu saradnju i formiranje zajedničkih istražnih timova sa tužilaštvom i policijom ne samo u Evropi već i širom sveta. Na ovakav način razmena informacija koja je uređena zakonom štiti građane naše zemlje o kojima se informacije mogu razmenjivati, ali omogućava Republici Srbiji da razmenjuje informacije i o onima koji mogu biti potencijalno nosioci ugrožavanja ne samo za našu zemlju već i za druge države Evropske unije, našeg regiona, ali naravno i šire od toga.

Dakle, implementacija ovog rešenja svakako će omogućiti da na bolji način saradujemo i na bolji način ostvarujemo bezbednost i za naše građane i za druge ljude koji žive širom sveta. Takođe, ovakve platforme omogućice i obavljanje policijskih poslova na savremeniji način. Implementacija ovih rešenja predstavlja proces, tako da će nacionalni DNK registar u svom punom kapacitetu, recimo, biti uspostavljen u roku od dve godine od stupanja na snagu ovog zakona i po donošenju, naravno, podzakonskih akata za njegovo potpuno sprovođenje.

Veoma je značajan i zakon o evidenciji i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova, koji unapređuje sistem vođenja i obrade podataka i evidencije i istovremeno obezbeđuje efikasno vođenje postupaka u čiju svrhu se ovi podaci obrađuju.

Prvi put se posebna pažnja posvećuje zakonskom normiranju zaštite podataka o ličnosti i uslova za njihovu obradu, tako što će na nedvosmislen i jasan način da određuju vrste podataka koji se vode i obrađuju, njihova svrha i rokovi čuvanja. Primarni doprinos koji će doneti usvajanje pomenutog zakona ogleda se u efikasnijoj primeni odredaba Krivičnog zakonika i Zakona o krivičnom postupku, prvenstveno odredbama o krivičnom gonjenju, kako bi krivična dela bila brže rasvetljena a njihovi počinioci privedeni pred lice pravde, čime se ostvaruje i svrha krivične i kaznene politike Republike Srbije.

Što se tiče pojedinačnih zakona koji su predloženi, ja ću se u kratkim crtama osvrnuti na svaki od predloženih zakona.

Što se tiče Predloga zakona o strancima, važeći Zakon o strancima i podzakonski akti kojima se razrađuju i čine primenjive odredbe zakona doneti su tokom 2008. godine i do danas propisi koji uređuju oblast kretanja i boravka stranaca u Republici Srbiji nisu menjani. Prilikom njihove primene uočeni su određeni nedostaci i nepreciznosti, a svakako ti koji su iziskivali potrebu za donošenjem novog zakona kako bi se utvrđene manjkavosti otklonile. S druge strane, važeća regulativa u ovoj oblasti umnogome nije odgovarala i standardima koje su postigle mnogo razvijenije zemlje od naše.

Takođe, svi procesi, migratorni procesi koji su se dešavali u poslednje tri godine, ukazivali su na promenu geostrateških situacija u čitavom svetu i uticali na to da naravno i mi novim zakonskim rešenjima podižemo standarde i omogućavamo našoj zemlji da bude bolje zaštićena.

Tokom migracija uočena je i značajnija mogućnost terorističkog ugrožavanja i delovanja terorističkih organizacija na teritoriji Evrope, te smo faktički i pored toga, naravno, pokušavajući da obezbedimo dosada najviši nivo poštovanja ljudskih prava, isto tako težili da obezbedimo najveći stepen bezbednosti i pravne sigurnosti kako građana Republike Srbije tako i stranih državljana koji ulaze na teritoriju naše zemlje.

Prilikom kreiranja zakonskih rešenja brižljivo se vodilo računa o bezbednosti Republike Srbije. Definisane su i okolnosti koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po bezbednost naše zemlje i u okolnostima se aktiviraju svi raspoloživi državni mehanizmi kako bi se Republika Srbija zaštitila od scenarija kakve smo vidali u poslednjim godinama u evropskim državama.

Imajući u vidu da odredbe Predloga zakona o strancima detaljnije i preciznije regulišu i oblast legalnih migracija, uslovi i način apliciranja za vizu Republike Srbije u inostranstvu, postupak provere po podnetom zahtevu za vizu, propisivanje prava na žalbu, na odbijanje zahteva za vizu i odbijanje ulazaka stranaca u Republiku Srbiju, te propisivanje uslova za odobrenje privremenog boravka stranih državljana po različitim osnovama, posebno za naučna istraživanja, studiranja, volontiranja, pravo na privremeni boravak žrtvama trgovine ljudima, humanitarnog boravka, propisivanje samostalnog privremenog boravka, te propisivanje odredbi o zajedničkim standardima i postupcima država članica Evropske unije za vraćanje državljana trećih zemalja sa nezakonitim boravkom, a što se u mnogim segmentima ne poklapa sa našom pravnom regulativom, ovaj zakon predstavlja suštinski sistemsko rešenje za sva ova pitanja koja su se ukazala u prethodnim godinama.

Prvi put se u odredbe Zakona o strancima uvodi BIA, koja kao državni organ u čijoj su nadležnosti poslovi naše bezbednosne zaštite Republike Srbije vrši bezbednosnu proveru stranaca kroz njihovu evidenciju u svrhu utvrđivanja nepostojanja ili postojanja neprihvatljivog rizika po bezbednost Republike Srbije i njenih građana u slučaju ulaska i boravka stranaca na teritoriji Republike Srbije.

Propisani su razlozi za odbijanje ulaska stranaca, kao i odluka na standardizovanom obrascu odbijanja ulaska, kojima se navode tačni razlozi odbijanja ulaska i vremenski rokovi. Obezbeđena je i dvostепенost u odlučivanju uvođenjem instituta žalbe, čime je pojačana pravna sigurnost, što je značajna novina.

Odbijanje ulaska prema važećem zakonskom rešenju saopštava se strancu usmeno, uz utiskivanje odbijanja ulaska u putnu ispravu.

Domaće zakonodavstvo je harmonizovano sa viznim kodom EU. Uvedeni su novi instituti koji se odnose na proveru uslova za izdavanje vize strancu i procene rizika, gde tri organa, Ministarstvo spoljnih poslova, Ministarstvo unutrašnjih poslova i BIA, vrše terenske i bezbednosne provere po podnetom zahtevu za izdavanje viza stranom državljaninu, pogotovo kada su u pitanju zahtevi za izdavanje viza državljanima koji dolaze sa migraciono visokorizičnih područja.

Takođe, strancima se može omogućiti, uz ispunjenje određenih uslova, privremeni boravak iz humanitarnog razloga. Omogućili smo da se žrtvama porodičnog nasilja može odobriti samostalni privremeni boravak u Republici

Srbiji. Na zahtev stranca mora se obezbediti prevod dispozitiva i pravnog leka, rešenja o vraćanju, na jezik koji stranac razume ili za koji se opravdano može pretpostaviti da može da ga razume.

Tokom postupka vraćanja stranaca nadležni organ mora voditi računa o specifičnoj situaciji posebno ugroženih lica, porodičnom i zdravstvenom stanju lica prema kome je mera vraćanja usmerena, kao i najboljem interesu maloletnika. Imajući u vidu značaj ovog zakona, posmatrano sa aspekta svega što se dešava, dakle i migracionih tokova, našeg pristupanja EU, ali naravno i zaštite građana Republike Srbije, predlažem da narodni poslanici prihvate ovaj zakon.

Što se tiče Predloga zakona o azilu i privremenoj zaštiti, naša zemlja je preuzela obaveze koje proističu iz dalje harmonizacije propisa Republike Srbije sa propisima EU. U tom smislu rešenja i instituti sadržani u Predlogu zakona predstavljaju prvu fazu harmonizacije sa instrumentima EU, dok će potpuno usklađivanje uslediti u drugoj fazi, najkasnije dve godine pre pristupanja EU.

Usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa propisima EU u ovim oblastima posebno je značajno kada se posmatra u kontekstu trenutne migratorne situacije, sa kojom je suočena većina država članica EU, jer će omogućiti da Republika Srbija zadrži visok nivo u poštovanju međunarodno prihvaćenih standarda u oblasti ljudskih prava i prava tražilaca azila, uz istovremeno održavanje visokog stepena bezbednosti svih građana Republike Srbije i poštovanja Ustava i zakona.

U periodu od 2014. do 2016. godine, naročito otvaranjem zapadnobalkanske rute, višestruko su uvećane iregularne migracije na teritorijama zemalja Zapadnog Balkana, EU. Specifičan geografski položaj Republike Srbije, kao zemlje tranzita velikog broja migranata na njihovom putu prema zemljama Zapadne Evrope, suočio je našu zemlju sa novim izazovima i tu imamo trend velikog broja izraženih namera za traženje azila, koje se realno nikada ne ostvare već svi oni koji su izrazili nameru da zatraže azil obično to pravo iskoriste da bi iskoristili vreme legalnog boravka na teritoriji Republike Srbije i da bi to zatim iskoristili za pokušaj ilegalnog prelaska neke od granica nana susednih država.

Takođe, imajući u vidu da smo se opredelili za zaštitu ljudskih prava migranata, kao i tolerisanje njihovog iregularnog boravka na našoj teritoriji, jer smo smatrali da je to najhumaniji pristup, dok se sa zemljama koje imaju više mogućnosti od nas ne dogovori njihov povratak u zemlje porekla ili na drugi način reši njihovo pitanje, da li procesom readmisije ili procesima saradnje kroz međunarodne institucije i organizacije kao što je IOM, da pokušamo da ih vratimo u zemlje odakle dolaze, u tom periodu, dok se to ne reši, mi smo odlučili da budemo dobri domaćini i da pokažemo najviši mogući nivo poštovanja ljudskih prava.

Takođe, započet je i proces primanja zahteva za azil i formalnog otpočinjanja azilnog područja budući da svi azilanti na teritoriji naše zemlje mogu sačekati ispunjenje uslova za napuštanje naše teritorije bez bojazni da će biti kažnjeni zbog ilegalnog ulaska ili boravka.

Videćete šta smo sve predvideli. Dakle, azil kao pravo na boravak i zaštitu koju Republika Srbija garantuje strancu pod uslovima propisanim ovim zakonom može se ostvariti kroz dva oblika zaštite – pravo na utočište koje se pruža izbeglici, licu koje je zbog osnovanog straha od progona napustilo državu svog porekla ili uobičajenog boravišta i supsidijarnu zaštitu koja se pruža strancu koji državu svog porekla nije napustio zbog straha od progona već iz drugih razloga ali koji bi u slučaju povratka u zemlju porekla bio izložen trpljenju ozbiljne nepravde.

Posebno želim da naglasim da je prilikom primene Predloga zakona ostvarena intenzivna i konstruktivna saradnja sa svim državnim organima koji imaju svoju ulogu u sprovođenju zakona, ali i međunarodnim i humanitarnim organizacijama koje pružaju pomoć tražiocima azila, izbeglim i raseljenim licima, predstavnicima stručne javnosti, nevladinih organizacija, koji su dali svoj doprinos prilikom definisanja ovih rešenja.

Što se tiče Predloga zakona o graničnoj kontroli, od momenta nastanka Republika Srbija je predstavljala raskrnicu različitih tokova – multikulturalnih, multinacionalnih, religijskih, civilizacijskih. Značajan element u očuvanju naše unutrašnje bezbednosti predstavlja efikasan sistem upravljanja granicom, zasnovan na konceptu integrisanog upravljanja granicom koji je Republika Srbija prihvatila kao opšteprihvaćeni model za efikasno upravljanje granicama.

Organi iz sistema integrisanog upravljanja granicom preduzimaju mere i aktivnosti kojima se realizuje zajedničko upravljanje granicom u skladu sa važećim zakonima, strategijama i drugim aktima. U okvirima ovog sistema MUP kao organ državne uprave nadležan za poslove bezbednosti državne granice i kontrolu njenog prelaska vrši nadzor državne granice, granične provere i analize rizika ugroženosti i bezbednosti granica.

Donošenje ovog zakona, zajedno sa Predlogom zakona o strancima i Predlogom zakona o azilu i privremenoj zaštiti, koje smo pripremili, stvoriće uslove za unapređenje borbe protiv prekograničnog kriminala, zaštite javnog poretka i postizanje visokog stepena bezbednosti Republike Srbije. Prilikom donošenja pomenutih zakona predviđeno je jedno od ključnih poglavlja za prijem Republike Srbije u EU – Poglavlje 24. Ovo predstavlja značajan segment za poboljšanje bezbednosti naše granice i usvajanje ozbiljno visokih standarda koji postoje u zemljama koje su razvijenije od naše.

Ovim zakonom uređuju se dalje granična kontrola, policijska ovlašćenja granične policije, pitanja u vezi sa državnom granicom i graničnom linijom,

obeležavanje granične linije i državne granice, prelazak državne granice i granični prelazi, granična provera, osnovna i detaljna, prenos oružja i municije preko državne granice, poslovi granične policije van područja graničnih prelaza, međunarodna granična policijska saradnja, kao i saradnja između državnih organa i sistema integrisanog upravljanja granicom.

Glavni izazovi pred državnim organima koji se nalaze na području granice sastoje se u potrebi definisanja jasnih nadležnosti za planiranje, izgradnju ili modernizaciju graničnih prelaza, kao i organizaciju poslova vezanih za normalno funkcionisanje graničnih prelaza. Zbog svega toga, odredbama ovog predloga zakona određene nadležnosti iz oblasti upravljanja graničnih prelazima ustanovljavaju se kao nadležnosti Republičke direkcije za imovinu, odnosno to su izgradnja, opremanje, tekuće investiciono održavanje graničnih prelaza, odnosno državnog organa koji je u Republici Srbiji nadležan za upravljanje i raspolaganje stvarima u javnoj svojini.

Značajnu novinu koju donosi ovaj predlog zakona predstavlja i pravni osnov za uspostavljanje informatičkog sistema granične kontrole u smislu efikasnijeg obavljanja granične kontrole, odnosno olakšanog kretanja lica i roba preko državne granice uz istovremeno omogućavanje efikasnijih graničnih provera i obezbeđenja državne granice u borbi protiv prekograničnog kriminala i regularnih migracija.

Što se tiče Predloga zakona o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova, ovo je svakako neophodan uslov u skladu sa standardima savremenog obavljanja policijskih poslova, dakle adekvatno normiranje obrade ličnih podataka građana. Ministarstvo unutrašnjih poslova obavljanjem poslova iz utvrđene nadležnosti vrši obradu podataka o ličnosti svih građana, kako državljana Republike Srbije tako i stranaca, te i ono što rukovalac najvećeg, gde smo mi, dakle kao ministarstvo, broja zbirki podataka i evidencija koje sadrže podatke o ličnosti u Republici Srbiji.

Razlog za usvajanje predloženog zakona su i obaveze koje Republika Srbija ima i koje je preuzela pred međunarodnim institucijama, odnosno kojima se obavezala da uskladi svoje zakonodavstvo sa obavezujućim evropskim, u ovom slučaju u oblasti zaštite podataka o ličnosti i sa izvesnim specifičnostima koje se odnose na sektor bezbednosti.

Najveći deo predloženog zakona odnosi se na sadržinu svih evidencija Ministarstva unutrašnjih poslova u kojima su pobrojani podaci o ličnosti. Sadržina svake od tih evidencija ima predviđeni rok čuvanja podataka, nakon čijeg se protoka podaci po službenoj dužnosti brišu.

Predloženim zakonskim rešenjima predviđena je zaštita ličnih podataka koji se obrađuju u evidencijama Ministarstva, odnosno tehničke, kadrovske i organizacione mere zaštite podataka koji se automatski obrađuju, saglasno

usvojenim standardima i srazmerno rizicima koji proizlaze iz obrade i prirode podataka koji se štite.

Takođe su propisane bezbednosne mere u cilju zaštite podataka od nezakonitog uništenja ili gubitka, menjanja, neovlašćenog obelodanjivanja ili pristupa u slučaju kada se obrada podataka vrši upotrebom informaciono-komunikacionih tehnologija.

Što se tiče Predloga zakona o nacionalnom DNK registru, usvajanjem predloženog zakona o nacionalnom DNK registru predviđeno je uspostavljanje nacionalnog DNK registra za potrebe vođenja krivičnog postupka i rasvetljavanje krivičnih dela, utvrđivanja identiteta nestalih ili nepoznatih lica i leševa i delova tela.

Uspostavljanje jedinstvenog nacionalnog DNK registra obaveza je koja proističe iz obaveza koje smo preuzeli u pogledu evropskih integracija, ali mnogo značajnije od toga je obaveza, odnosno nešto što dugujemo građanima Republike Srbije u smislu efikasnijeg vođenja krivičnog postupka i lakše identifikacije svih ljudi koji se mogu voditi kao nestali a da su u međuvremenu pronađeni njihovi delovi tela.

Identifikacija osoba po osnovu DNK veštačenja smatra se najefikasnijom tehnikom identifikacije osobe, odnosno osumnjičenih, na osnovu biološkog materijala koji je ostao na mestu izvršenja krivičnog dela i nezamenjiva je pri rasvetljavanju i dokazivanju nasilničkih krivičnih dela.

Kao što ne postoje dve osobe koje imaju isti otisak prsta, tako ne postoje ni dve osobe koje imaju isti genetski profil, sem u slučaju jednojajčanih blizanaca. Metoda je apsolutno pouzdana pri eliminaciji nevinih osoba i veoma sigurna pri pozitivnoj identifikaciji izvršilaca.

Uvođenjem u kriminalističku praksu elektronskih baza DNK profila registrovanih i nepoznatih učinilaca krivičnih dela, mogućnost povezivanja jednog lica sa izvršenjem većeg broja krivičnih dela višestruko je uvećana i to je, naravno, Republika Srbija i koristila u prethodnim godinama, što je pomoglo da dođe do rasvetljavanja većeg broja krivičnih dela iz prošlosti.

Prema važećem zakonskom okviru, organ postupka, odnosno sud ili tužilaštvo mogu dati naredbu za DNK veštačenje, kako državnom organu tako i drugim ustanovama, pravnim i fizičkim licima koja vrše DNK veštačenje za potrebe krivičnog postupka. U tom smislu, do sada izvršene DNK analize i njihovi rezultati nisu grupisani i sistematizovani na jednom mestu.

Takođe, bilo je slučajeva da su rezultati izvršene DNK analize bili nepouzdana ili netačna, što je posledica primene različitih standarda tokom rada. Takve greške iziskuju ponavljanje određenih DNK veštačenja, a samim tim i veće troškove i manju pouzdanost u pribavljanju dokaza u krivičnom postupku.

Sistematizacija DNK podataka, zakonski propisana procedura pribavljanja i čuvanja ovih podataka na jednom mestu, kao i kontrola obrade od strane nadležnog državnog organa dovešće do rešavanja ovih problema koje smo već primetili.

S druge strane, druga funkcija nacionalnog DNK registra je međunarodna razmena podataka DNK profila u iste svrhe, rasvetljavanje krivičnih dela i kažnjavanje učinilaca krivičnih dela, sa ciljem suzbijanja svih oblika kriminala.

Od značaja je pomenuti da se međunarodna razmena DNK podataka odvija putem zaštićenih kanala komunikacije između nadležnih kontakt tačaka i međunarodnih organizacija – Interpol, Evropola i sl.

Ilustrativno, u okviru DNK laboratorije Ministarstva unutrašnjih poslova u 2016. godini broj završenih predmeta koji su sadržali DNK veštačenje iznosio je 530, a u 2017. godini već je bilo preko 1.000 nespornih uzoraka za utvrđivanje DNK profila. Dakle, pokazuje se da unapređenje ovakve metodologije rada dovodi do značajnog povećanja u broju većeg otkrivanja krivičnih dela i obezbeđivanje kvalitetnijih dokaza u krivičnom postupku pred sudom.

Pred nama je i Predlog zakona o jedinstvenom matičnom broju građana. Ovaj zakon je usvojen 1978. godine i prvi put je uveo matični broj kao jedinstvenu i neponovljivu individualnu oznaku identifikacije podataka o građanima. Dugogodišnju primenu važećeg zakona nije pratila primena odgovarajućih tehničkih mogućnosti, što je u određenom broju slučajeva dovelo do grešaka, kao što je određivanje duplih ili logički neispravnih matičnih brojeva.

Takođe, građani koji su dolazili iz bivših republika SFRJ često nisu imali dokaze o određenom jedinstvenom matičnom broju, te im se određivao matični broj po mestu prijavljenog prebivališta u Republici Srbiji. Ista lica su kasnije od inostranih organa dostavljala izvode iz matične knjige rođenih sa upisanim matičnim brojem određenim u republikama bivše SFRJ, što je dovelo do duplih unosa lica i različitih matičnih brojeva u elektronskim evidencijama.

Dakle, kada je u matičnu knjigu rođenih upisan matični broj određen u nekoj od bivših republika SFRJ od strane nadležnog državnog organa a postoji već određeni matični broj, nadležni organ uprave koji vodi matične knjige dužan je da upiše matični broj određen od nadležnih organa u Republici Srbiji. Videli ste kakve je to moglo da stvori probleme. Mi smo primenom novih odredbi omogućili i pravni kontinuitet identiteta lica kojima je određen matični broj u bivšim republikama SFRJ, a takođe sprečavamo da u Republici Srbiji lica imaju dva ili više matičnih brojeva određenih u bivšim republikama SFRJ.

Usvajanjem ovog zakona omogućiće se puna realizacija projekata koji imaju za cilj da olakšaju administrativne procedure i terete i građanima omogućće lakše ostvarenje njihovih prava na teritoriji Republike Srbije.

Što se tiče Predloga zakona o dopunama Zakona o državljanstvu Republike Srbije, ove dopune za cilj imaju da doprinesu rešavanju dve grupe problema s kojima se građani Republike Srbije susreću.

Prvo, Predlogom zakona pojednostavljuju se i skraćuju administrativne procedure sa kojima se građani susreću prilikom ostvarivanja svojih prava pred organima državne uprave, dok se druga grupa odredbi odnosi na uži krug građana koji su se, usled specifičnosti društvenih i ličnih okolnosti, zatekli u situaciji da im je sticanje državljanstva Republike Srbije nesrazmerno otežano iako je ovo država u kojoj žive duži vremenski period.

Predložena rešenja su deo aktivnosti koje Vlada Republike Srbije preduzima u cilju smanjenja administrativnih tereta i predstavlja osnovu za efikasniju državnu upravu u smislu korišćenja podataka o ličnostima. Građani više neće morati da šetaju od institucije do institucije, od šaltera do šaltera, već će moći da, faktički za potrebe uprave, na jednom mestu pribave sve one informacije, odnosno sva dokumenta koja su im potrebna za upis u ove evidencije. Takođe, priprema ovih odredbi omogućiće građanima da pribavljaju uverenje o državljanstvu bilo gde na teritoriji Republike Srbije, bez obzira na to gde su upisani u evidenciju državljana, što predstavlja rezultat koji se dugo očekivao.

Pored toga, nastala je potreba da se u važećem zakonu o državljanstvu usklade i urede druga pitanja u skladu sa nastalim promenama. Naime, saglasno izmenama i dopunama Zakona o ličnoj karti iz 2011. godine, ličnim kartama izdatim na starom obrascu istekao je rok za važenje 31. decembra 2016. godine.

U ovom postupku zamene ličnih karata utvrđeno je da određeni broj građana, koji je ceo svoj život proveo u Republici Srbiji, ima prijavljeno prebivalište na teritoriji Republike Srbije i lične karte na starom obrascu, nije iskoristio mogućnost da pod olakšanim uslovima stekne državljanstvo Republike Srbije tako što bi im MUP donelo nalog za upis u evidenciju državljana Republike Srbije. Uglavnom se radi o starijim građanima koji su smatrali da nije potrebno da podnose zahteve za izdavanje biometrijske lične karte, a zbog posedovanja ličnih karata sa trajnim važenjem. Međutim, kako je uslov za izdavanje biometrijske lične karte posedovanje državljanstva naše zemlje, ovi građani nisu blagovremeno podneli zahtev za sticanje državljanstva pod olakšanim uslovima i prinuđeni su da otpočnu redovnu proceduru za sticanje državljanstva Republike Srbije.

Uzevši u obzir da su to građani koji više decenija žive u našoj zemlji, da su imali prijavljeno prebivalište, da su lične karte njima izdate u Republici Srbiji, kao i da se radi uglavnom o našim najstarijim sugrađanima, o starijim, udovicama, udovcima koji čak nisu živeli u bivšim republikama SFRJ iz čijeg državljanstva bi trebalo da traže otpust, smatramo da je opravdano omogućiti im

da državljanstvo Republike Srbije steknu pod olakšanim uslovima, te su ove procedure svedene na apsolutni minimum i olakšano je da ovi ljudi ostvare svoja prava na teritoriji naše zemlje.

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima je zakon koji se dugo čekao i mi smo sa grupom stručnjaka, i u našoj zemlji i u inostranstvu, dugo radili na tome. Pored toga, naravno, usaglašavali smo ga sa svim najboljim standardima koji postoje u razvijenijim državama od naše i želeli smo da otklonimo sve one nedostatke koje je prethodni Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima imao.

Taj prethodni zakon je takođe doprineo poboljšanju situacije u bezbednosti saobraćaja i doprineo je očuvanju života. Mi smo želeli da smanjimo toleranciju, ono što su najvažnije odredbe, na količinu alkohola u krivi vozača sa 0,3 na dva promila. Povećane su sankcije za prekoračenje brzine u većoj meri i duplirana je kazna za nevezivanje pojasa. Takođe, strože su kazne za nasilničku vožnju, preticanje kolone preko pune linije, dva ili više prolazaka na svetlosni saobraćajni znak kojim je zabranjen prolaz za manje od 10 minuta, prekoračenje brzine za više od 90 kilometara na sat u naselju ili za više od 100 kilometara na sat van naselja, kao i vožnja sa više od dva promila alkohola u krvi za koju je predviđen obavezan zatvor 30–60 dana ili kazna rada u javnom interesu 240–360 sati, 14–16 kaznenih poena i devet meseci zabrane upravljanja motornim vozilom.

Pojačana odgovornost vozača koji prevoze decu jedan je od prioriteta u saobraćaju na putevima pa je namera da se mališani mogu prevoziti samo u odgovarajućem bezbednosnom sedištu odnosno na podmetaču za sedenje, u zavisnosti od uzrasta i visine. Na takav način smo to uvrstili čak i za ona vozila gde nije predviđeno obavezno postojanje sigurnosnih pojaseva, odnosno priključaka za sigurnosne pojase zbog čega nije bila moguća ni upotreba ovih podmetača, te su životi pre svega dece bili ugroženi.

Za ranjive kategorije, mladih i neiskusnih vozača pooštreni su uslovi pod kojima oni mogu da dođu do vozačke dozvole, ali i uslovi u pogledu vozila kojima mogu upravljati. Samo vozila snage motora do 80 kilovata, što je bio predmet dugotrajne analize sa različitim faktorima, odnosno različitim institucijama koje su nam davale različite predloge, sve dok, prema proceni stručnjaka, ne steknu određenu zrelost i iskustvo za samostalno upravljanje ostalim kategorijama vozila. Za ove vozače je predviđena nulta tolerancija na alkohol i telefoniranje tokom vožnje, čak i kada su im ruke slobodne. Dakle, zabrana voženja između 23 i 06 časova i mogu da prevoze maksimalno tri lica, uključujući i lica pod čijim nadzorom voze.

Kako bi se uticalo na povećanje pravne sigurnosti i kvalitet obuke kandidata za vozače, uvode se nove mere kontrole subjekata koji se bave

osposobljavanjem kandidata za vozače kroz jedinstveni informacijski sustav, kroz koji će se slivati svi podaci vezani za osposobljavanje kandidata, u kombinaciji sa audio i video zapisom polaganja ispita koji će biti deo pomenutog sistema. Na ovaj način treba da se spreči manipulativno ponašanje bilo kog učesnika u obuci, odnosno da su rezultati koji su postignuti tokom obuke jasno vidljivi i merljivi, te da dobar vozač, kvalitetan vozač bude nešto što smo zaista zajednički postigli.

Slično se želi postići i novinama u oblasti tehničkog pregleda vozila. Koliko je bitno da vozač bude sposoban i kvalitetan, toliko je bitno i da vozilo bude bezbedno za saobraćaj. Važeće odredbe nisu u dovoljnoj meri mogle da spreče manipulativna ponašanja u ovoj oblasti pa je predviđeno obavezno uspostavljanje video-nadzora prilikom vršenja tehničkog pregleda, koji će posebnim programom biti povezan sa MUP-om. Posebno se propisuju uslovi koji moraju da ispune kontrolori tehničkog pregleda, njihov broj, radni status, njihovo obučavanje, ali i nespojivi poslovi, dakle oni ne mogu da se u toku radnog vremena bave održavanjem, popravkom, osiguranjem i registracijom vozila.

U pogledu kaznene politike u Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja vodilo se računa o razumnoj meri, tako da su sankcije povišene tamo gde je izostao rezultat prema važećim kaznenim osnovama. Za pojedine prekršaje su snižene; recimo, za vožnju zaustavnom trakom. Za istek vozačke dozvole za više od šest meseci izbacili smo oduzimanje kaznenih poena jer smatramo da su to administrativni propusti koje vozač potencijalno može da napravi i nemaju nikakve veze sa njegovim vozačkim znanjem i sposobnostima, takođe ako vlasnik ne prijavi izgubljene tablice, dok se određene radnje više ne smatraju prekršajem – preticanje bicikala, radne mašine, traktora, motokultivatora, odnosno zaprežnog vozila preko pune linije, pod uslovima koji su naravno propisani zakonom, jer smo uočili da tokom letnjih meseci to stvara kolone koje onda još više utiču na nebezbednost na putevima.

Imajući u vidu da je priprema ovog predloga zakona trajala gotovo tri godine, smatramo da su ova rešenja odraz temeljne analize koju su, naravno, mogli da i u više navrata provere svi eksperti u našoj državi, ali takođe smatramo da je ovo stvar koja je živa i koja će se i u budućnosti menjati, te je u tom smislu dobrodošla i svaka sugestija narodnih poslanika na izradi nekog potencijalno novog zakona o bezbednosti saobraćaja, jer nam je krajnji cilj da bezbednost svih građana naše zemlje bude maksimalno zaštićena.

Što se tiče Predloga izmena i dopuna Zakona o policiji, pre svega želim da se osvrnem na predložene izmene i dopune zakona s obzirom na to da su zakonom iz 2016. godine uvedene značajne novine koje su doprinele u reformskom pravcu u daljem razvoju policije i unapređenju rada policijskih službenika i poboljšanju kvaliteta obavljanja policijskih poslova, kao i ostalih poslova iz delokruga Ministarstva unutrašnjih poslova.

Nova zakonska rešenja su nametnula potrebu za preciziranjem postojećih rešenja u zakonu, kojima bi se otklonili određeni nedostaci uočeni u dosadašnjoj primeni u smislu poboljšanja i daljih unapređenja kvalitetnog rada policijskih službenika.

Zakonom se uvodi platforma za bezbednu elektronsku komunikaciju, razmenu podataka i informacija između državnih organa i institucija koja će unaprediti rad policijskih službenika i saradnju policije sa drugim državnim organima, posebnim organizacionim jedinicama državnih organa i institucija sa ciljem sprečavanja organizovanog kriminala i drugih oblika teškog kriminala a koja predstavlja osnov za uspostavljanje nacionalno-kriminalističko-obaveštajnog sistema.

Preciziranjem poslova koji se obavljaju u MUP-u i policijskih poslova doprinosi se njihovoj većoj transparentnosti ali i informisanosti građana, odnosno šire javnosti, o tome koje sve bitne zadatke obavljaju zaposleni u Ministarstvu kako bi svakodnevni život građana Republike Srbije normalno i bezbedno funkcionisao.

Razrađivanjem odredbi kojima se regulišu bezbednosne provere doprinosi se jačanju poverenja građana u rad policije, a posebno definisanjem činjenica koje predstavljaju bezbednosnu smetnju imajući u vidu da se sadržina bezbednosne smetnje prvi put uvodi u pravni sistem, odnosno nacionalno zakonodavstvo Republike Srbije, što na izvestan način predstavlja presedan u našem pravu s obzirom na činjenicu da vršenje bezbednosnih provera pokriva veoma bitan domen rada Ministarstva, kao i drugih službi bezbednosti u Republici Srbiji.

Posebno bih naglasio da su ovim predlogom zakona precizirane i odredbe koje se odnose na preventivne mere Sektora unutrašnje kontrole razrađivanjem postojećih instrumenata u cilju suzbijanja korupcije u Ministarstvu, a preciziranjem postojeće mogućnosti snimanja postupanja policijskih službenika u smislu da se može vršiti i audio i video snimanje njihovih postupaka i tako će se unaprediti uloga ovog sektora na otkrivanju nezakornosti i nepravilnosti u radu policijskih službenika i drugih zaposlenih u Ministarstvu.

Detaljnou razradou odredaba o Fondu solidarnosti sa pomoći, određivanja kategorija lica koja mogu ostvariti prava na ovu pomoć, kao i slučajeva u kojima se ona može dodeliti naglašava se podrška i briga Ministarstva o svojim zaposlenima, odnosno članovima porodica zaposlenih, naročito onih lica koja su dala svoje živote za bezbednost Republike Srbije dok su bili radnici MUP-a.

Nije potrebno posebno naglašavati specifičnosti rada policije kao službe, niti visoku rizičnost poslova koju policajci obavljaju. U periodu koji je za nama različiti su izazovi koji su postavljeni pred naše policijske službenike, na koje su

oni spremno i požrtvovano odgovarali svakodnevno dovodeći sebe u neposrednu životnu i zdravstvenu opasnost.

Određeni poslovi u Ministarstvu nakon navršenja određenih godina života ne mogu se obavljati na način i po standardima zahtevanim za tu profesionalnu delatnost. Posebno mislim na poslove koje obavljaju pripadnici specijalnih i posebnih jedinica policije.

Uvažavajući ove specifičnosti poslova kao izuzetan doprinos koji su policijski službenici na ovim poslovima dali očuvanju bezbednosti Republike Srbije i njenih građana u svim prethodnim godinama ispunjavajući sve zadatke koje je Republika Srbija stavila pred njih, mi smo stavili kao predlog u ovom zakonu mogućnost njihovog ranijeg penzionisanja pod uslovima drugačijim u odnosu na opšti režim.

Ova odredba je temporalnog karaktera, sa rokom važenja do kraja naredne godine. Istovremeno, na ovaj način stvaraju se uslovi za podmlađivanje ovih specijalnih jedinica i održavanje nivoa kvaliteta njihovog rada.

Na kraju da dodam još i to da se odredbama ovog predloga zakona doprinosi očuvanju i unapređenju radne sposobnosti pripadnika Ministarstva. Izvršavanje zahtevnijih policijskih poslova stavljeno je u kontekst podizanja određenih standarda u njihovom obavljanju, ali i kontekst socijalne dimenzije Ministarstva koje se kontinuirano trudi da stvori takvo okruženje i uslove koji će doprineti uspešnom i kvalitetnom obavljanju policijskih poslova.

Što se tiče Predloga zakona o izmenama Zakona o javnom redu i miru, vi znate da smo se trudili da ovu oblast uredimo sa posebnom pažnjom, posvećujući izuzetnu pažnju kvalitetnom i sveobuhvatnom uređenju kroz važeći Zakon o javnom redu i miru. Izmene koje se danas razmatraju odnose se na prekršaje javnog reda i mira izvršene paljenjem različitih vrsta pirotehničkih proizvoda, pucanjem iz vatrenog ili drugog oružja ili imitacija oružja.

Savremena tehnologija u proizvodnji pirotehničkih sredstava i imitacija oružja može dovesti do značajnijeg uznemirenja građana i narušavanja javnog reda i mira, jer se radi o proizvodima sa unapređenim efektima na okolinu, povećanim nivoom buke i mogućnosti nanošenja telesnih povreda prisutnim građanima.

Prateći stanje u ovoj oblasti uočili smo izvestan stepen povećanja društvene opasnosti usled tradicionalnog korišćenja savremenih pirotehničkih proizvoda i oružja, kao i imitacija oružja prilikom obeležavanja svečanosti i drugih proslava. Iako postoji niz drugih načina da se svečanost uveća a da se na takav način ne ugrozi bezbednost lica, jedan broj naših građana koji nisu odgovorni i dalje poseže za upotrebom ovih opasnih proizvoda.

Zbog toga smo se odlučili na pooštavanje kaznene politike za ove prekršaje kako bismo ubuduće obezbedili maksimalan stepen bezbednosti,

naročito najmlađih građana, koji su, nažalost, u prethodnim godinama imali teške posledice po svoje zdravlje, imali ste fotografije da vidite raznesenih ekstremiteta, teških povreda očiju, teških povreda tela, dakle za sve one koji su neodgovorno, misleći da je to gotovo bezopasno, upotrebljavali različita pirotehnička sredstva.

Članom 17. Zakona o javnom redu i miru propisana je prekršajna odgovornost lica koje paljenjem pirotehničkog proizvoda, kao i pucanjem iz vatrenog ili drugog oružja ili imitacije oružja narušava javni red i mir i za izvršenje ovih prekršaja propisane su različite sankcije – novčana kazna, kazna rada u javnom interesu, ali i kazna zatvora.

Kako bi se postiglo maksimalno suzbijanje ovog neželjenog ponašanja, Predlogom zakona se predviđa strože kažnjavanje. Smatramo da će povećanje iznosa zaprečenih kazni, uz istovremenu aktivnost na suzbijanju ove vrste prekršaja direktno doprineti suzbijanju ove pojave, a samim tim osigurati veći stepen bezbednosti i sigurnosti svih građana Republike Srbije.

Uvaženi narodni poslanici, nadam se da ćete podržati zakone koji se nalaze pred vama, a pored zakona koje sam predložio, odnosno koje smo predstavili Narodnoj skupštini, na današnjem dnevnom redu sednice Narodne skupštine su i predlozi zakona o potvrđivanju međunarodnih sporazuma iz oblasti unutrašnjih poslova.

Da ne bih čitao sve tekstove zakona, možete da ih pogledate sve. Uglavnom se radi o sporazumima između Srbije i država koje su ovde navedene koji faktički treba da doprinesu većem osećaju sigurnosti građana zbog smanjenja broja krivičnih dela u oblasti terorizma, organizovanog i teškog kriminala, kao i krivičnih dela vezanih za opojne droge, razmenu informacija između našeg ministarstva i respektivnih ministarstava ovih država, ali naravno i poboljšanje komunikacije u oblasti vanrednih situacija, omogućavanje bržeg i efikasnijeg delovanja kako Sektora za vanredne situacije MUP-a Republike Srbije tako i komunikacije sa civilnim mehanizmom EU, ali kroz bilateralnu saradnju u ovim državama, i drugim mehanizmima na raspolaganju u cilju zaštite života građana.

Takođe, pitanje sticanja vozačkih dozvola i međusobno priznanje vozačkih dozvola sa zemljama gde smo primetili da postoji veći broj naših državljana će se olakšati, pogotovo onima koji imaju prebivalište u navedenim zemljama, i za profesionalne vozače, ali naravno i one kojima je u toku obavljanja profesije važno upravljanje motornim vozilom.

Takođe, omogućiće jasniju proceduru za obuku organa za sprovođenje zakona i učvršćivanje saradnje sa CEPOL-om, odnosno kroz učešće službenika organa za sprovođenje zakona Republike Srbije u različitim obukama, kao i učešće službenika organa za sprovođenje zakona EU koji rade u oblasti

pravosuđa i unutrašnjih poslova, obukama koje organizuje MUP Republike Srbije.

Potvrđivanje ovih bilateralnih sporazuma će takođe uticati na unapređenje i ostvarivanje saradnje snažnijih prijateljskih odnosa sa zemljama koje predstavljaju drugu stranu u navedenim sporazumima.

Hvala vam na mogućnosti da predstavimo ove zakone. Nadam se da će Narodna skupština u danu za glasanje podržati predložene zakone. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala, potpredsedniče Vlade, gospodine Stefanoviću.

Da li izvestioci nadležnih odbora žele reč? (Ne.)

Da li predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa žele reč? (Da.)

Reč ima prof. dr Vojislav Šešelj.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Dame i gospodo narodni poslanici, tužno je dobiti ovako malo vremena za ovako impresivne zakonske tekstove. Kažem impresivne u pogledu broja strana materijala koji smo dobili i jednostavno ne može čovek da govori o svemu o čemu bi hteo da govori, ali zato ću svoje izlaganje da svedem na najosnovnije primedbe.

Prvo, što se tiče zakona o policiji, mislim da imamo neke novine u njemu koje su prilično značajne, na primer test integriteta i sprovođenje analize rizika od korupcije, te provera prijave i promene imovnog stanja zaposlenih. Mene živo interesuje kako će ovo biti sprovedeno, posebno ovaj test integriteta, i koji će ljudi to sprovoditi, sa kojim kvalifikacijama i kakva će biti posledica tog sprovođenja. Naravno, bilo bi idealno da se sve to može sprovesti na ovaj način kako je ovde navedeno, ali iskreno sumnjam da je to moguće sprovesti, bar u narednih nekoliko godina, i mislim da ćemo se suočavati sa problemima pogrešne primene ovog člana zakona.

Šta je nama sada potrebno? Imamo dva ministarstva sile – ministarstvo vojske i ministarstvo policije. Ona mogu sigurno imati sudbonosnu ulogu u narednim godinama po opstanak države. Sećate se 5. oktobra, nama su Amerikanci pokupovali skoro sve policijske generale, bukvalno pokupovali za novac, neke na sam dan 5. oktobra čak, milionski su bili iznosi. Da bismo to sprečili, zaista moramo imati policiju koja će odasati duhom patriotizma, koja će biti nepokolebljiva i nepodmitljiva, policiju koja će biti odana narodu i državi. Kako se to postiže, nijedna država na svetu nije ovladala u potpunosti metodom postizanja, ali na tome treba raditi.

Pre svega treba poboljšati socijalni status i Policije i Vojske. Moramo im uvesti platne razrede. Ovo potpisivanje kolektivnih ugovora, policijski i vojni sindikat, po mom mišljenju su gluposti. Zaprepastio sam se kada sam čuo da pored policijskog postoji i vojni sindikat. To je jednostavno kod organa koji

primenjuju neposredno fizičko nasilje u skladu sa zakonom neodrživo. Od vas to traži EU, a vi se priklanjate EU iako ste svesni da njene namere nisu čiste.

Dakle, treba hitno uvesti platne razrede u Policiju i onda da svaki policajac zna kom platnom razredu pripada, da to zavisi i od položaja i od čina. Policiji treba redovno obezbeđivati uniforme, treba brinuti o njihovim drugim socijalnim potrebama kao što su stanovi, to isto treba i za vojsku i to je izuzetak u odnosu na ostatak državne uprave, osim carinika kojima takođe to treba jer i po potrebi službe i po zadatku moraju da se preseljavaju iz jednog u drugi deo Srbije.

Ako imamo solidno materijalno situiranog policajca, onda će se on posvetiti održavanju reda i mira, zaštiti poretka i borbi protiv kriminala. Ako imamo čoveka koji jedva sastavlja kraj sa krajem, on je skloniji da bude podmićen i da uđe u neke poslove poput privatne zaštite kriminalaca, podmićivanja u određenim slučajevima itd.

Živo sam zainteresovan da vidim prve rezultate tog testa integriteta.

Drugo o čemu bih govorio su policijski činovi. Naša država se više puta kolebala oko uvođenja vojnih činova u policiju. Imamo iskustvo Kneževine Srbije i Kraljevine Jugoslavije. U komunističkom periodu, odmah posle Drugog svetskog rata, policija je imala iste činove kao vojska. To je 60-ih godina ukinuto, činovi su bili u skladu sa rangom policajca, i 90-ih godina socijalistička vlast je vratila činove koji su bili u potpunosti odgovarajući vojnim činovima. To je u praksi dovodilo do izvesnih problema. Ne smemo zaboraviti da se do vojnih činova teže dolazi nego do policijskih i zato bi ovde trebalo intervenisati malo u ovaj član 166.

U redu je kad se kaže sa srednjom stručnom spremom mlađi vodnik policije, vodnik policije i vodnik prve klase policije. Ovde je sad smanjen broj činova. Svega su tri podoficirska čina. Imamo posle i kod više stručne spreme – zastavnik policije, zastavnik prve klase policije i potporučnik policije. Hajde, to nekako može, ali moramo podeliti ove kategorije od poručnika do generala policije. Poručnik policije i kapetan moraju imati visoku stručnu spremu. Za majora policije je neophodan stepen master ili ozbiljan specijalistički studij; ne onaj od tri meseca, od šest meseci, nego ozbiljan specijalistički studij. To se odnosi na potpukovnika i pukovnika policije. Kod generala policije stvari su drugačije. General policije mora biti doktor nauka ili mora završiti ratnu školu.

Što se tiče majora, potpukovnika i pukovnika, računa se da master studijem ili specijalističkom obukom postižu ono što se postiže na Komandno-štabnoj akademiji u Vojsci. Ratna vojna škola bi mogla da primi u svakoj generaciji jednog, dvojicu ili trojicu najistaknutijih kandidata iz policije da prođu onaj smer ratne škole koji se tiče bezbednosti. Naravno, to ne znači da bismo

sada nekome otimali činove, stečeni činovi ostaju, ali se mora zaoštriti pitanje tog generalskog čina.

Lično ne znam koliko sada ima generala u policiji, ali bilo ih je previše. Sad su trojica? Ne bih ja njima sad oduzimao nikako činove, ali za sve sledeće slučajeve ovo se pitanje mora zaoštriti, da bismo imali policiju kompatibilnu u ovom pogledu sa stanjem u vojsci, jer pazite, mi ćemo možda opet imati slučaj da se policija upotrebljava na način na koji se koriste oružane snage, ne samo na onaj način koji to zahteva klasična borba protiv kriminala ili očuvanja javnog reda i mira, bićemo u stanju da specijalne jedinice policije koristimo kao vojsku, pa čak i obične policajce.

Zato im treba stvoriti uslove da budu zadovoljni, koliko je to moguće u sadašnjoj ekonomskoj krizi, svojim socijalnim položajem, da im deca nisu gladna. Jer sutra će biti u prilici da žrtvuju život i ne smemo ih dovesti u situaciju da se pitaju zašto i za koga da žrtvuju život. To je ono što je u ovom slučaju veoma važno i tu se država mora blagovremeno postarati.

Pošto mi ne date da govorim o svim ovim zakonskim projektima, koji su veoma inspirativni za dužu raspravu, ograničiću se na još nekoliko.

Imamo ovde zakon o dopunama Zakona o državljanstvu Republike Srbije. Ovo je jedno pitanje kome Vlada dosad nije poklanjala odgovarajuću pažnju i u praksi imamo mnogo problema a vidim da još niste skloni da te probleme rešavate.

Imamo mnogo mešovitih srpsko-ruskih brakova. Iz Rusije dolaze i mladići i devojke i sklapaju brak sa našim državljanima. Mnogi od njih još nisu stekli naše državljanstvo iako su u tim brakovima izrodili decu. Mislim da Zakon o državljanstvu treba popraviti tako da svako ko provede dve-tri godine u tom braku, pogotovo onaj ko u braku dobije dete, da ima pravo na državljanstvo i dete i otac, odnosno majka Ruskinja.

Imamo slučajeve u mnogim selima u Srbiji, koja su polupusta, da se naši mladići već u poodmaklim godinama žene Albancima. Te Albance muku muče sa dobijanjem državljanstva. Desi se da muž i pogine ili umre, Albanke ostaje sa dvoje-troje dece i ne može da dobije državljanstvo. Gledali smo na nekim od televizija takve slučajeve. Sve te Albance koje su došle u Srbiju pokazale su se kao savesne supruge, kao dobre majke i dobre domaćice. Nama je interes da i dalje postoji dobra volja kod Albanci, pogotovo sa severa Albanije, koje su praktično srpskog porekla a naterane, asimilovane da budu Albance, i koje žele da dođu u Srbiju, da dođu, da se udaju i da im se sa prvim rođenim detetom prizna državljanstvo.

Ima priličan broj Kineskinja. Začudo, Kinezi su redak slučaj kad je reč o muškarcima, ali ima Kineskinja koje se udaju za naše državljane i ti brakovi su

redom uspešni. Treba i njima olakšati sticanje srpskog državljanstva, jer su se i te Kineskinje, udate za Srbe, pokazale kao odane supruge, dobre majke i domaćice.

Ovo je urgentno, ovo treba što pre rešavati, jer ta lica se suočavaju sa čitavim nizom problema zbog neregulisanog državljanstva po pitanju njihovog socijalnog, profesionalnog položaja itd. Mi više štitimo ove azilante koji dolaze iz dalekih zemalja, koji beže od toga da brane svoju zemlju i dajemo im...

(Marijan Rističević: Priča o Albancima.)

Ovo što ste sada trijumfovali na ovim izborima ne znači da ćete na sledećim. Vidite na primeru socijalista da je moguće da ko je sada gore vrlo brzo bude dole.

Dobacuju mi nešto nesuvislo pa sam morao da intervenišem.

(Predsedavajući: Dobro, samo nastavite.)

Molim narodne poslanike za mir, da saslušamo gospodina Šešelja.)

Ne moram da vas ubeđujem koliko je to bilo nesuvislo.

(Žarko Obradović: ... Ovaj primer.)

Koji primer?

(Žarko Obradović: Ovaj koji ste uzeli.)

Je l' to nesuvisli primer?

(Žarko Obradović: Jeste.)

Jo, sreća vaša pa je Dačić bio odlikovan, inače biste imali još manje.

(Žarko Obradović: Neka, neka, i ovo je dosta u odnosu na ono što ste vi postigli.)

Dobro, dobro, postići ćete vi uskoro.

Da sad započnem da govorim što imam, ako imam vremena, o zakonu o azilu i privremenoj zaštiti. Ovde ste stvarno bili izdašni i ovo ste opet radili da biste udovoljili EU a ne da biste uskladili sa interesima našeg naroda i države. Zato ovaj zakonski projekat treba odbaciti.

Šta ste predvideli ovde da tražilac prava na azil ima? Prvo, ako ilegalno dođe u našu zemlju a podnese zahtev za azil, vi ga odmah oslobađate gonjenja. To je još uvek prekršaj, je l' tako? Nije još krivično delo? Mogle bi ove lepotice da mi pomognu, pošto sam dugo bio na službenom putu pa nisam sve pratio. Neće, one se spremaju, izgleda, da me tuku.

Dakle, napiše u dve rečenice „tražim azil“ i odmah je oslobođen gonjenja. Lepo štitite naše državne granice. Tražilac azila ima pravo na boravak i slobodu kretanja u Republici Srbiji. Zašto? S kojom proverom? Vi ste ovde uveli čitav niz bezbednosnih provera za one koji su zaposleni u policiji pa treba da napreduju u službi, pa čak i kod komšija da se raspitujete kakav je ko, što je malo degutantno. A ovde je dovoljno da neko podnese pravo na azil i može po celoj Srbiji da šeta.

Onda ima pravo na materijalne uslove prihvata. Ovo se mora svesti na minimum. Dakle, odrediti jednu ili dve kasarne koje se sada ne koriste, imamo

valjda još višak kasarni, pa ih tamo smestiti u kasarnski smeštaj pa obavestiti UN, pa nek UN, odnosno ova njihova sekcija koja se bavi izbeglicama, pre svega o njima vodi brigu, o materijalnim uslovima smeštaja.

Pa onda ima pravo i na socijalnu pomoć. Pa umesto da se kaže da ima pravo na zdravstvenu zaštitu u hitnim slučajevima, ako su teška oboljenja, ako je infarkt, ako je saobraćajna nesreća, oni imaju pravo na sve oblike zdravstvene zaštite. Znači imaju pravo i da popravljaju zube na račun našeg Fonda zdravstvenog osiguranja.

Imaju pravo i na osnovno i srednje obrazovanje dok čekaju da im država odluči o zahtevu za azil.

Hajde dobro slobodu veroispovesti, ali nećemo valjda onima čije vere nisu rasprostranjene u Srbiji da zidamo hramove zato što imaju slobodu veroispovesti, jer tu dolaze sa područja veoma raznovrsnih religioznih pravaca.

Pristup tržištu rada. Koliko u Srbiji ima nezaposlenih? Iako ste tu brojku veštački smanjivali skidajući sa nje sve one koji se nisu uredno i na vreme prijavljivali da obnove status nezaposlenog, tu ste bili vrlo brzi. Tražioci azila imaju pristup tržištu rada i ravnopravni da budu sa našim državljanima.

A vidite sada, kada se odobri pravo na azil, šta sve imaju. Boravak. Gde je boravak? Smeštaj. Gde je smeštaj? Hoćete li im stanove obezbeđivati? Pa možete i stanove, evo, ove kule u „Beogradu na vodi“, mogli bi da određen broj stanova azilantima podelite. Slobodu kretanja. Hajde, može sloboda kretanja ako je dobio azil. Ali iz kojih razloga se dobija azil? Pazite, nama dolaze pre svega oni koji neće da se bore za svoju zemlju. Umesto da se prijave u vojsku, ako su iz Sirije ili Iraka, da se bore protiv Islamske države, njima je lako da dignu sidro i idu tamo gde ima hleba i bez pogače.

(Nenad Čanak: Bez motike.)

Bez motike, u pravu si; jedan jedini put u životu da ti moram reći da si u pravu, Čanak.

Gde ima hleba bez motike. Evo, u pravu je Čanak, jednom mu se desilo slučajno.

(Nenad Čanak: Tebi još nije.)

Meni još nije, dobro.

Dakle, umesto da se bori za slobodu Sirije, on napušta Siriju i dolazi ovde. Mogao bi volu rep da iščupa, ali neće u ratu da učestvuje. Ako neće da učestvuje u ratu za svoju otadžbinu, neće sutra hteti da učestvuje ni u ratu za Srbiju. I čak postoji opasnost da učestvuje, ali na strani onih kojih su protiv Srbije, koji napadnu Srbiju. Sad su i Sirija i Irak skoro oslobođeni od Islamske države i vreme je da se vrate da izgrađuju svoju zemlju, da popravljaju porušeno, a u Avganistanu takođe da se izbore protiv talibana, ako žele da žive u slobodnijoj državi, u nekoj vrsti demokratije.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Jesam li već završio? Imam još nekoliko stvari da kažem.

PRESEDAVAJUĆI: Ako možete u jednoj minuti samo, pošto ste bili ometani, može.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Bili ste dovoljno vešti da me sprečite. Mislio sam još na kraju o svakom ovom zakonu po jednu rečenicu.

PRESEDAVAJUĆI: Evo, hoće ministar da vam odgovori, biće onda prilike. Hvala vam.

Ministar Nebojša Stefanović ima reč.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala vam.

Što se tiče Zakona o policiji, pre svega hoću da kažem, zbog građana Republike Srbije, da je policija, i upoznao sam mnogo ovih ljudi u poslednje četiri godine, ovo su iskrene patriote, ljudi koji su odani, u najvećem broju, Republici Srbiji, odani svojim građanima.

Što se tiče ovog što ste vi rekli, slažem se. Mi smo i kroz ovaj zakon i prethodni predvideli drugačije vrednovanje njihovog čina i položaja. Mi ćemo u narednih 30 dana završiti uredbu o platnim razredima, kojom će, kada stupi, baš ovako kako ste vi predložili, dakle ono što smo mi predvideli zakonom na isti način, biti definisan njihov status, i čin, i zvanje, i položaj na kome se nalaze.

Što se tiče socijalnog statusa, mi smo uspeli da, zahvaljujući povećanjima koja su pripadnici policije dobili, njihove plate su danas za prosečno 6,1% veće u odnosu na period pre smanjenja plate, dakle za sve policijske poslove, za sve policajce koji rade, ali i druge pripadnike Ministarstva koji ne rade na policijskim poslovima.

Što se tiče njihovog socijalnog statusa, u toku je plan Vlade Republike Srbije i predsednika Republike za izgradnju stanova koje će dobiti pripadnici službi bezbednosti i to je veoma važno za pripadnike Policije koji nisu imali u prethodnom periodu toliko mogućnosti kao pripadnici Vojske da dođu do stambenih jedinica, te se nadam da će ovo u jednoj velikoj meri relaksirati njihov socijalni položaj. Po vrlo povoljnim uslovima, dakle po vrlo povoljnim cenama će uspeli u različitim delovima Republike Srbije da obezbede sebi stambeno zbrinjavanje, pre svega je to problem u Beogradu za pripadnike policije, i to će biti na vrlo pristojnim lokacijama, da bi ljudi iz policije zaista bili tretirani kao ljudi koji daju veliki doprinos bezbednosti Republike Srbije i u tom smislu rizikuju svoje živote.

Što se tiče njihovih činova i položaja, njihovi činovi su usklađeni sa Zakonom o visokom obrazovanju, odnosno uslovi i načini sticanja njihovih činova. Ja sam dao pogrešnu informaciju, četiri generala je ukupno u

Ministarstvu unutrašnjih poslova. Imali smo problem pre nekoliko godina da je veoma visok broj oficira policije, pre svega pukovnika policije, bio prisutan bez potrebe za takvim sastavom Ministarstva i to je defakto, uticalo na to da imamo mnogo rukovodilaca a onda vrlo mali broj izvršilaca na terenu koji treba da obave te poslove. To nije nešto što je od koristi za Republiku Srbiju. Zato smo uveli drugačiji sistem karijernog napredovanja kroz zakon koji je 2016. godine definisan, kao i set podzakonskih akata, i na takav način definisali ko, kako, na principu čega, šta su konkretni uslovi u smislu obrazovanja, u smislu sticanja određenih veština i znanja, dužine staža i svega onoga što je potrebno da bi neko stupio u sledeći čin.

Što se tiče ovog što ste rekli vezano za državljanstva, mi imamo trenutno propis koji kaže – da bi neko ostvario pravo da konkuriše za naše državljanstvo, mora provesti najmanje tri godine na teritoriji Republike Srbije. Nakon toga on stiče pravo na stalno nastanjenje, a kada stekne pravo na stalno nastanjenje, ima pravo da zatraži i državljanstvo. Ono što jeste naša obaveza je da ubrzamo ove procese. Dakle, slažem se da su možda procesi u odlučivanju državnih organa nedovoljno brzi i to mora da se ubrza jer mi nemamo uopšte potrebu da zadržavamo te ljude, pogotovo kada se radi o tome da su bračni partneri, kada imaju decu, dakle nemamo uopšte potrebu da im ne odobrimo državljanstvo Republike Srbije kada je više nego jasno da se radi o nekome ko želi zaista da iskreno bude državljanin naše zemlje.

Što se tiče azilanata, odnosno migranata, izbeglica različitih kategorija, imamo i propise, odnosno Ženevsku konvenciju koja propisuje načelo nekažnjavanja. Mi se trudimo da sve one koji uđu na teritoriju Republike Srbije i izraze nameru da zatraže azil ne kažnjavamo, upravo iz razloga da kroz operativne procedure koje su propisane prvo utvrdimo da li su to lica iz ratom zahvaćenih područja, da li su ta lica imala i kakvo učešće u ratom zahvaćenim područjima, da probamo da obezbedimo što više podatka da bismo utvrdili da li ta lica uopšte ispunjavaju bilo kakav uslov da bi ostvarila azil u našoj zemlji. Mada, najveći broj njih uopšte ne želi azil u našoj zemlji. Oni žele da izađu iz naše zemlje i da odu prema Zapadu i tako se to i dešava.

Danas na teritoriji Srbije nema više od 3.600 migranata, koji se nalaze u više kampova. Mi smo išli politikom manjeg broja migranata u većem broju kampova, zbog bolje kontrole i bezbednosti, da ne bismo imali, kao u nekim zemljama, čitavu crnu berzu koja se formirala u tim kampovima, prostituciju i sva ostala krivična dela koja su proisticala iz toga, naravno i moguću trgovinu ljudima.

Mislim da smo uspeli u prethodne tri godine ozbiljnim radom i policije i drugih državnih organa koji su u tome učestvovali da očuvamo javni red i mir i zaštitimo bezbednost građana Republike Srbije, što je bio zaista naš prioritet.

Mi ćemo se truditi da dalje nastavimo sa politikom koja će činiti sve za bezbednost Srbije a da faktički obezbedimo, s obzirom na to da sadašnji propis obezbeđuje da mi godinu dana pružimo smeštaj i zaštitu za nekog ko uđe u našu zemlju, da nakon te godine moraju sami sebi da obezbede uslove smeštaja i finansiranja ukoliko uspeju da se snađu ili, naravno, ukoliko im azil bude odbijen, pa nakon toga, naravno, budu vraćeni ili pokušamo da ih vratimo u zemlje porekla.

To ne ide lako. Neću da bilo kome pričam da je to lak proces. Mnoge od tih zemalja ne žele čak ni da prihvate svoje državljane nazad, a mi nemamo toliko finansijskih uslova da možemo, mada je diskutabilno da li bismo to i uspeali kada bismo ih stavljali u avione i slali avionima nazad. Bilo je slučajeva da su zemlje porekla, mnogo moćnije od nas, faktički odbijale da prihvate da avion sleti na njihovu teritoriju noseći njihove državljane, što je bio potpuni paradoks.

U ovom trenutku ne postoji značajniji broj migranata koji ulaze u našu zemlju. Pratićemo kako će to ići tokom proleća i leta, to je stvar koja može da se promeni, o tome treba voditi računa, ali ćemo se truditi da te stvari menjamo.

Što se tiče zapošljavanja, smanjivanje broja smo radili tako što smo otvorili fabrike. Otvorimo fabriku u Obrenovcu, zaposlimo osam stotina ljudi i smanjimo 800 nezaposlenih – Džonson elektrik, Svarovski, Džinsi. Radili smo to tokom prethodne četiri godine u celoj Srbiji, i tako se efikasno smanji broj nezaposlenih. U prethodnih godinu dana, u 2017. godini, primili smo nešto manje od 500 svršenih studenata Kriminalističko-policijske akademije i oko 450 polaznika Centra za osnovnu policijsku obuku u MUP-u, te su i ti mladi ljudi koji su se školovali za ovo dobili priliku da rade u MUP-u. Mislim da smo na takav način povećali i bezbednost Republike Srbije.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre Stefanoviću.

Izvolite, dr Šešelj. Dva minuta.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Taman su mi ta dva minuta.

Vi znate, ministre, da postoji Konvencija UN o azilu, i po toj konvenciji Srbija je dužna da kao azilante primi samo one koji dolaze iz susednih država, dakle koji dođu u Srbiju direktno iz države u kojoj su živeli. To mogu biti, dakle, ljudi iz Hrvatske, Mađarske, Rumunije, Bugarske, Makedonije, Albanije.

(Nenad Čanak: Bosne.)

Nikako da to preko jezika, crnogorsku nezavisnost i bosansku, prevalim, Čanak, ali tebi je to lakše, izgleda. Dobro, nije bitno.

Dakle, njima smo dužni, ako ispunjavaju uslove, da damo azil. Ovima koji dolaze preko Grčke, preko Turske, preko Makedonije, preko Bugarske nismo dužni da damo azil ni u jednoj varijanti, nego da ih tretiramo kao izbeglice i što pre da ih predamo UN. I kada dođu na teritoriju naše zemlje, da Komesarijat za izbeglice UN o njima brine.

Jednu stvar da vas podsetim, Francuska pruži azil..., svega 4% podnosilaca zahteva dobije to pravo, 96% ona odbije. A mi kao sad želimo da prednjačimo u odnosu na EU. Mi se nekome dodvoravamo. Mi 'očemo da primimo sve izbeglice. Ne može, ljudi. Nema gde. Već se dešavaju teški incidenti sa izbeglicama. Već strada lokalno stanovništvo gde je njihova koncentracija veća, a nismo im skrivili to njihovo izbeglištvo ničim.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, dr Šešelj.

Reč ima narodni poslanik Arpad Fremond, SVM.

Izvolite.

ARPAD FREMOND: Poštovani predsedavajući, poštovano predsedništvo, gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, dozvolite mi da u ime poslanika SVM iznesem naše stavove o predlozima zakona koji se nalaze na dnevnom redu.

Tema koja povezuje set predloga zakona o strancima, o azilu i privremenoj zaštiti, o jedinstvenom matičnom broju građana, o izmenama Zakona o javnom redu i miru, o dopunama Zakona o državljanstvu, kao i izmenama i dopunama Zakona o policiji i Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima je upravo zaštita i unapređenje ljudske bezbednosti. Razlozi za donošenje ovih zakona su, prevashodno, usklađivanje oblasti lične sigurnosti i bezbednosti celog društva sa evropskim standardima i korpusom pravnih tekovina EU, a drugi, ne manje bitan razlog je usklađivanje određenih oblasti ne samo sa Ustavom Srbije iz 2006. godine, već i sa realnošću. Na primer, važeći Zakon o jedinstvenom matičnom broju građana je donet pre 40-ak godina, 1978. godine. Prethodnih decenija se puno toga promenilo, pa je jedan broj država ukinuo JMBG i uveo lični identifikacioni broj ili su u istovremenoj upotrebi u nekim državama jedinstveni matični i lični identifikacioni broj.

Za poslanike SVM je važno da predlozi zakona koje je pripremila MUP prate i primedbe Evropske komisije u realizaciji Poglavlja 24 – pravda, sloboda i bezbednost.

Razlog zbog koga će poslanici SVM podržati ovaj set zakona jeste činjenica da će uvođenjem standarda i usklađivanjem sa pravnim tekovinama EU u ovoj oblasti bezbednost građana Srbije biti veća, pravna država i vladavina prava će biti zaštićene, a Srbija će postati deo jednog velikog sistema koji sve izazove rešava razmenom informacija i bliskom saradnjom sa zemljama članicama EU.

Sada ću pokušati da izdvojim za nas najvažnije detalje predloženih zakona.

Poslanici SVM će podržati Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima zbog toga što u jednom delu predstavlja rezultat naših višegodišnjih zalaganja. Naime, gospodine ministre, ja

sam još 2014. godine postavio poslaničko pitanje i zalagali smo se da se izmenama Zakona o bezbednosti saobraćaja reši veliki problem naših poljoprivrednika, a to je pitanje obavezne registracije priključnih poljoprivrednih mašina koje fabrički ne mogu ispuniti uslove registracije. Rešavanje ovog problema je navedeno i u koalicionom sporazumu SVM i SNS i izuzetno je dobro da ćemo izmenom zakona ispuniti ovo obećanje dato poljoprivrednicima.

Inače, ovo je stalno bila tema na terenu, na raznim tribinama. Doneto je i više hiljada potpisa u Ministarstvo poljoprivrede, kojima su poljoprivredni proizvođači tražili da se menja zakon, odnosno da se priključne mašine izuzmu iz registracije. To su rasturači stajnjaka, prese, velike prskalice, koje ne mogu da prođu tehnički pregled. Jednostavno, fabrički nisu ispunile neke kriterijume, na primer nisu imale kočnice ni signalizaciju. Reč je o priključnim mašinama, kojima se radi isključivo na poljoprivrednom zemljištu, i nigde u EU ih ne registruju. Drugi deo problema smo rešili još ranije, to je bila registracija onih mašina u poljoprivredi koje nisu imale poreklo, odnosno poljoprivrednici nisu imali račune od pre 30-40 godina o kupovini. Do kraja 2015. godine svako je mogao da registruje ta vozila za koja nisu imala adekvatnu dokumentaciju.

Dakle, Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima je propisano da se ne moraju registrovati priključna vozila za traktor namenjena za obavljanje radova. To je ogroman uspeh za nas. Nakon više godina to je rešeno i želim da vam se zahvalim, gospodine ministre, i ovim putem.

Važna novina je da redovnom šestomesečnom tehničkom pregledu ne podležu traktori, priključna vozila za traktor, radne mašine i moto-kultivatori, ostaje samo godišnji tehnički pregled. Takođe za radne mašine se izdaju registracione nalepnice u trajnom važenju. Sve ovo će doneti uštede, umanjiti izdatke poljoprivrednicima s obzirom na to da po važećem zakonu podležu godišnjem i šestomesečnom pregledu vozila. Ta odredba je od značaja imajući u vidu da je, shodno podacima iz popisa poljoprivrede 2012. godine, u Srbiji popisano skoro 600.000 traktora u vlasništvu poljoprivrednih proizvođača.

Još jedan detalj vezan za Predlog zakona o bezbednosti saobraćaja. U obavezi sam da javnost upoznam da je u razgovorima sa ljudima na terenu bilo primedbi na visinu novčanih kazni za pojedine prekršaje, ali smo mišljenja da bi bilo dobro videti rezultate primene samog zakona i sagledati efekte pa onda eventualno predložiti da se kaznena politika uskladi sa realnošću.

Poslanici Saveza vojvođanskih Mađara podržavaju Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru u delu pooštavanja novčane kazne za paljenje pirotehničkih proizvoda, najpre zbog toga što je to pitanje sigurnosti, najčešće dece i mladih, ali je to i pitanje odgovornosti i bezbednosti celog društva.

Svedoci smo da nekontrolisana prodaja i nepravilno rukovanje pirotehničkim sredstvima proizvode posledice koje osećaju porodice i vršnjaci, a u saniranje posledica su uključeni i zdravstvo, policija, komunalne službe. Prema ovom predlogu zakona za paljenje pirotehničkih proizvoda kojima se narušava javni red i mir i ugrožava sigurnost građana novčana kazna se povećava sa dosadašnje donje granice od 10.000 dinara na 50.000 dinara, a gornja granica sa 50.000 dinara na 100.000 dinara. Što se tiče pucanja iz vatrenog i drugog oružja ili imitacija oružja kojima se narušava javni red i mir ili ugrožava sigurnost građana, povećava se donja granica novčane kazne sa 50.000 dinara na 100.000, što isto, naravno, podržavamo.

Poslanici Saveza vojvođanskih Mađara pozdravljaju činjenicu da Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji nisu menjane odredbe važećeg zakona. Naime, u januaru 2016. godine usvojeni su amandmani Saveza vojvođanskih Mađara da prilikom zasnivanja radnog odnosa MUP vodi računa o nacionalnom sastavu stanovništva, o odgovarajućoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina i poznavanju jezika i pisma u službenoj upotrebi na teritoriji jedinice lokalne samouprave za koju je obrazovana organizaciona jedinica u kojoj lice zasniva radni odnos radi postizanja pune ravnopravnosti između pripadnika nacionalne manjine i građana koji pripadaju većini.

Koristim ovu priliku da ukažem na činjenicu da ponekad nije lako prevesti zakonske odredbe u stvarnost. Tako smo u avgustu prošle godine svedočili činjenici da je raspisan konkurs za sto vatrogasaca u 46 opština u Srbiji, među kojima su Novi Sad, Senta, Sečanj, Žitište, Čoka, Novi Kneževac, Ada, Kanjiža, Bačka Topola, Bač, Kovačica itd. Budući da je sastavni deo važećeg Zakona o policiji prihvaćen amandman Saveza vojvođanskih Mađara koji se tiče posebnih uslova zasnivanja radnog odnosa, da se samo za pojedina radna mesta koja su utvrđena aktom o sistematizaciji može propisati da lice koje zasniva radni odnos u MUP-u ima isključivo državljanstvo Republike Srbije, svedoci smo da je nakon 17 radnih nedelja, koliko je trajala višemesečna provera i osposobljavanje, znatno veći broj budućih vatrogasaca pripadnika nacionalnih manjina popunio redove vatrogasnih brigada u celoj Srbiji.

Povodom ovog pitanja smo bili u kontaktu sa predstavnicima MUP-a, sa državnim sekretarom gospodinom Miličkovićem, i mi sami smo unutar naše zajednice radili na tome da se što više mladih i sposobnih ljudi prijavi, učestvuje na ovim konkursima. Saradnja po ovom pitanju je bila odlična.

Gospodine ministre, zahvaljujemo vam se na otvorenosti. Siguran sam da je po ovom konkursu za vatrogasce primljeno više pripadnika nacionalnih manjina nego prethodnih 20 godina ukupno.

Pre par dana je završen još jedan važan konkurs. Ministarstvo unutrašnjih poslova je 26. januara raspisalo konkurs za upis 400 polaznika u Centar za

osnovnu policijsku obuku u Sremskoj Kamenici za potrebe Policijske uprave za grad Beograd. Takođe, istog dana raspisan je i konkurs za upis 250 polaznika u Centar za osnovnu policijsku obuku i to za potrebe, između ostalih, i za nas jako važnih policijskih uprava, i to u Pančevu, Subotici, Kikindi, Somboru, Zrenjaninu i Novom Sadu.

Gospodine ministre, nadam se da ćemo zajednički uraditi sve kako bi što više pripadnika nacionalnih manjina uspešno konkurisalo za policajce. To je izuzetno značajno za multietničke sredine.

Mada poslanici Saveza vojvođanskih Mađara podržavaju Predlog zakona o jedinstvenom matičnom broju građana, važno je da se nakon 40 godina donese zakon usklađen sa realnošću, ali ukazujemo na činjenicu da je verovatno već vreme da se razmisli i o usklađivanju jedinstvenog identifikacionog broja sa međunarodnom i metodologijom EU. Naime, međunarodni propisi nalažu da se zaštite lični podaci građana, kao i da se uvede jedinstvena identifikacija koja broji cifre i u identifikacionom broju ograničava na 12.

Veliki broj institucija rukuje ličnim podacima građana, a procene su da su one napravile milion baza podataka. Predlog poslanika Saveza vojvođanskih Mađara je da se u krivično zakonodavstvo uvede krivično delo krađe identiteta.

Takođe, za poslanike SVM-a je od posebnog značaja činjenica da se Predlogom zakona o dopunama Zakona o državljanstvu Republike Srbije olakšava našim starim sugrađanima koji nisu uspeli da u zakonom utvrđenom roku do 31. decembra 2016. godine zamene lične karte postupak zamene trajno važeće lične karte biometrijskim ličnim kartama.

Predlogom zakona se predviđa da u državljanstvo Republike Srbije može biti primljen državljanin SFRJ i državljanin druge republike, ranije SFRJ, odnosno državljanin druge države nastale na teritoriji Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, koji na dan 31. decembra 2016. godine i na dan podnošenja zahteva ima prijavljeno prebivalište u Republici Srbiji kako bi se omogućilo da pod olakšanim uslovima steknu državljanstvo Republike Srbije.

Poslanici SVM smatraju značajnim i donošenje zakona o strancima, o azilu i privremenoj zaštiti, kao i graničnoj kontroli, posebno imajući u vidu preporuke iz Izveštaja Evropske komisije o realizaciji Akcionog plana za Poglavlje 24.

Poslanici SVM će podržati ove predloge zakona zbog toga što smatramo da će predložena rešenja omogućiti da Republika Srbija zadrži visok nivo u poštovanju međunarodno prihvaćenih standarda u oblasti ljudskih prava, uz istovremeno očuvanje bezbednosti svih njenih građana.

Nema sumnje da je u oblasti migracija Srbija, shodno svojim mogućnostima, značajno doprinela upravljanju prilivom migranata, da je odigrala

aktivnu i konstruktivnu ulogu i efikasno sarađivala sa susednim zemljama i članicama EU.

Što se tiče migrantske krize, podsetio bih sve vas da smo u ovom visokom domu mi iz SVM prvi ukazali na ovaj problem kada je šef naše poslaničke grupe, gospodin Balint Pastor, još pre dve i po godine govorio o tome da je potrebno pre svih zaštititi građane Srbije i njihovu imovinu. Zbog one njegove izjave su nas tad nazvali fašistima, a ne manje negativnu reakciju je izazvala i gradnja ograde na granici sa Mađarskom, što je, složit ćete se sa nama, na kraju praktično dovelo do zatvaranja „balkanske rute“ i činjenice da se drastično smanjio priliv migranata i da su oni počeli da traže alternativne puteve i da nas obilaze.

Smatramo da je izuzetno značajno sprečavanje ilegalnih migracija i krijumčarenja ljudi. Pozdravljamo i rad združenih snaga Vojske i policije Srbije. Dakle, stavovi SVM su od početka migrantske krize poznati i nepromenjeni. Vladi Republike Srbije na prvom mestu treba da bude bezbednost građana. Ne može se osporiti da se Vlada Srbije uspešno bori i sa tim globalnim problemom. Uprkos tome što je kroz našu teritoriju prošlo oko milion migranata u poslednje dve i po godine, nije došlo do ozbiljnog narušavanja bezbednosti naših građana. Savez vojvođanskih Mađara će na tome insistirati i u budućnosti.

Podsećam i da je SVM od samog početka migrantske krize sa dozom rezerve gledao na osnivanje prihvatnih centara za migrante u lokalnim samoupravama gde pripadnici nacionalnih manjina žive u većem broju, jer je po Ustavu Republike Srbije zabranjeno preduzimanje mera koje bi prouzrokovale veštačko menjanje nacionalnog sastava stanovništva.

Savez vojvođanskih Mađara je stava da migrantska kriza predstavlja jedan od najvećih izazova za EU u njenoj istoriji i da je stoga neophodno definisati zajedničku evropsku politiku i pronaći jedinstveno evropsko rešenje. Ovo je pitanje koje zahteva ozbiljan i koordinisan stav svih članica EU. Smatramo da je potrebno da Srbija učestvuje u razgovorima na svim nivoima kako bi pomogla u kreiranju regionalnih mehanizama za upravljanje migrantskom krizom.

Na kraju želim još jednom da ponovim da ćemo podržati predloge zakona koji se nalaze na dnevnom redu. Smatramo da će izmene i dopune seta predloženih zakona svakako poboljšati pitanje očuvanja i unapređenja ljudske bezbednosti. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Fremond.

Reč ima narodni poslanik Nenad Čanak.

Izvolite.

NENAD ČANAK: Zahvaljujem.

Potpuno je jasno, dame i gospodo, drugarice i drugovi, da je ovde u pitanju jedno par eksekutivno političko pitanje. Dakle, sam zakon o kome vodimo raspravu trenutno, zakon o izmenama i dopunama Zakona o policiji, predstavlja

suštinski ogledalo stanja u društvu, ogledalo stanja u državi i, sa druge strane, ogledalo unutrašnjeg uređenja Srbije, koje nameće samo po sebi niz pitanja. Ta pitanja, s obzirom na to da ih je mnogo, moraću da redukujem na samo nekoliko.

Prvo pitanje koje bih postavio gospodinu ministru je pitanje koje sam postavio pre puno godina, kada je još na čelu Ministarstva unutrašnjih poslova bio Dačić Ivica, i kada sam postavio jasno pitanje – kako je moguće da u sekularnoj državi, u kojoj je crkva odvojena od države, par ekselans državni organ, kao što je Ministarstvo unutrašnjih poslova, može da ima krsnu slavu, koja predstavlja verski praznik porodice kod pravoslavnih hrišćana? Dakle, kako je moguće da se jedna takva društvena anomalija događa i kako je moguće da se na to ne odreaguje? Nisam dobio odgovor. To je bilo pre jedno tri-četiri vlade. Nisam dobio nijedan put kad sam to pitanje postavio pa, evo, postavljam ga i sada. Kako ćemo to pitanje razrešiti? To je pitanje. Da Ustavni sud radi svoj posao, on bi morao da se pozabavi time, jer je to duboko protiv Ustava i duboko protiv sekularnog karaktera države kakav je propisan tim najvišim pravnim aktom.

Međutim, oko ovog konkretnog zakona ja ću se fokusirati samo na dve stvari. Mi smo kao Liga socijaldemokrata Vojvodine podneli 31 amandman, o kojima ćemo, nadam se, imati prilike da progovorimo, ali o dve stvari bih želeo da progovorim u ovom trenutku. Prva stvar je izmeštanje Sektora za vanredne situacije iz Ministarstva unutrašnjih poslova. Razlog je vrlo jednostavan. Mi smatramo da bi Nacrtom zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanja vanrednim situacijama, o kojem je u novembru završena javna rasprava, Sektor za vanredne situacije bilo potrebno izmestiti iz MUP-a i preimenovati u direkciju za smanjenje rizika i upravljanje vanrednim situacijama, kako je to u septembru 2015. godine, otvarajući naučnu konferenciju „Upravljanje kriznim i vanrednim situacijama“ u Beogradu, izneo zamenik načelnika Sektora za vanredne situacije Đorđe Babić.

Za pitanja uređenja preventivnog delovanja protiv elementarnih nepogoda na lokalnom nivou nadležno je Ministarstvo životne sredine i ono je u okviru Pregovaračkog poglavlja 27 – Životna sredina prepoznato kao najodgovornije za mere i aktivnosti koje se planiraju i preduzimaju iz oblasti katastrofa.

Ovo govorim zbog toga što je ovaj zakon u ovom segmentu izuzetno vezan i važan za dalje evropske integracije Srbije i zbog toga je bitno držati se striktno ovakvih preporuka Evropske komisije da bismo mogli da bez nepotrebnih trzavica idemo dalje u evropske integracije, o čemu smo imali plodan razgovor sa predstavnicima MUP-a pre nekoliko dana na sednici Odbora za evropske integracije Narodne skupštine Republike Srbije.

Dakle, pošto je ova oblast suviše kompleksna, govorim o menadžmentu u krizama, i važna da bi se mogla u dosadašnjem obliku ostvariti u okviru MUP-a,

možemo govoriti o tome da MUP kroz manju organizacionu jedinicu aktivno učestvuje ali ne i da obavlja sve poslove i zadatke iz oblasti vanrednih situacija.

U tom svetlu Liga socijaldemokrata Vojvodine smatra da bi izmeštanjem Sektora za vanredne situacije i upravljanje u vanrednim situacijama sa nacionalnim trening-centrom za vanredne situacije, kojim bi upravljao profesionalni krizni menadžment u sistemu zaštite i spasavanja, sa osposobljenim ljudskim resursima i snagama za zaštitu i spasavanje na lokalnu, uz adekvatne materijalno-tehničke resurse raspoređene prema utvrđenim mapama rizika, sistem zaštite i spasavanja u Srbiji mogao do vremena odgovarajućih ustavnih promena i systemske harmonizacije propisa postati dobra baza za funkcionalan i efikasan sistem zaštite i spasavanja.

Recimo, to je jedan od problema na koji sam želeo da vam ovom prilikom ukažem i da mi date, molim vas, odgovor da li je moguće odreagovati u tom svetlu, a u svetlu, naravno, i Poglavlja 27 pregovora sa Evropskom unijom.

Druga stvar o kojoj bih želeo da govorim, ili upravo treća ovaj put, jeste pitanje unutrašnje rekonstrukcije ili reorganizacije Ministarstva unutrašnjih poslova. Mi smo podneli amandman koji se odnosi na to, a to je stvaranje unutar MUP-a organizacione jedinice „direktorat za AP Vojvodinu“.

Policijskoj službi u AP Vojvodini faktičkim ukidanjem autonomije 1978. godine oduzeta je svaka lokalna funkcija i do danas joj se, pod uticajem pogrešne, provereno pogrešne politike iz 90-ih godina i dalje ne priznaje važnost iako je jasno da se iz vrha Ministarstva ne može sprovesti jedinstveni sveobuhvatni sistem praćenja stanja i organizovanje poslova javne bezbednosti za svaku lokalnu samoupravu.

Vreme je pokazalo da centralizovano i stereotipno planiranje na osnovu statističkih pokazatelja o učinjenim krivičnim delima i prekršajima koje evidentiraju Ministarstvo i tužilaštva ni iz daleka ne odgovara stvarnom stanju bezbednosti u svakoj lokalnoj samoupravi, pa se stoga i ne može izvršiti stvarna procena ugroženosti niti se na osnovu nje mogu planirati aktivnosti u interesu građana i građanki koji se sa ovim problemom svakodnevno suočavaju u mestima u kojima žive.

Iz tog razloga direktorat policije, u odnosu na sadašnje uređenje Ministarstva, imao bi za cilj da građanima u AP Vojvodini pruži novu perspektivu u uspostavljanju javne bezbednosti u lokalnim samoupravama i skrene pažnju na njihovu ključnu ulogu u kreiranju lokalne bezbednosne politike. Bezbednosnu politiku lokalne zajednice moguće je pravilno kreirati samo ako se neposredno razumeju potrebe građana i ako građanin postane polazna tačka svakog ispitivanja i rešavanja stanja lokalne bezbednosti.

U svakom slučaju, u vremenu kada je postojao takav sistem uređenja, decentralizovan, kada je Vojvodina kao AP imala svoju policiju, kada smo imali

situaciju da svaki grad, to jest Grad Novi Sad i opštinski sekretarijati unutrašnjih poslova rade posao na lokalnu, imali smo mnogo viši stepen rešavanja svih kriminalnih dela koja su se događala na teritoriji AP Vojvodine i imali smo mnogo bolju bezbednosnu situaciju nego što je to sada slučaj.

Potpuno je jasno da s obzirom na specifičnosti Vojvodine, a tu govorim o višejezičnosti i multinacionalnosti – ja ću podsetiti da Vojvodina ima šest službenih jezika u upotrebi a da smo došli u poziciju da, recimo, u Ruskom Krsturu, u kome je većinsko stanovništvo rusinsko, nema nijednog policajca koji govori rusinski jezik, a da ne spominjem ostala mesta u kojima je u paralelnoj upotrebi i neki drugi jezik osim srpskog – dolazimo do jednostavnog zaključka da bi ovakav način organizovanja doprineo ne samo vraćanju poverenja u MUP i njegove radnike u celini, nego bi u velikoj meri pojačao bezbednost svih građana AP Vojvodine, a širenjem tog principa na druge sredine u Srbiji, decentralizacijom MUP-a po ovom modelu podigla bi se i ukupna bezbednost svih građana Republike Srbije.

Moram podsetiti da je do ovakvog centralizovanog modela došlo 90-ih godina kao odgovor režima Slobodana Miloševića na tadašnje potrebe za punom centralizacijom u cilju ostvarenja ratnih ciljeva tadašnje administracije. Takav oblik direktnog komandovanja iz jednog centra svim oružanim snagama, čega je posledica i uvođenje vojnih činova u MUP-u, takva politika, koja je, naravno, pokazala svoje katastrofalne posledice i koja je od strane građana odbačena 2000. godine na izborima 24. septembra, jasno je pokazala da se njeni relikti moraju ukloniti a naše društvo privesti civilnom načinu funkcionisanja, civilnom u smislu decentralizovanom, demokratskom, i vratiti policiji mogućnost da funkcioniše na lokalnom nivou sa lokalnim kadrovima, koji moraju imati daleko veća ovlašćenja nego što ih imaju danas.

Razlog je vrlo jednostavan. Ukoliko lokalne samouprave budu mogle da investiraju u MUP, tj. sekretarijate unutrašnjih poslova na svom terenu, onda možemo očekivati ne samo podizanje životnog standarda radnika MUP-a koji tu rade, nego i njihovo bolje snalaženje u svakodnevnom obavljanju poslova, obezbeđivanja bezbednosti građana.

Mi smo bili u situaciji da zbog ovako centralizovanog načina funkcionisanja MUP-a Novi Sad i Niš, recimo, skoro četiri godine nemaju načelnika policije zato što nije postignut politički dogovor u Beogradu. Mi smo bili došli u situaciju, to nije bilo za vreme ove vlade ali to ne menja stvari jer govorimo o sistemu i načinu na koji su ustrojene stvari, da je otvaranje policijske stanice u Novom Sadu, za koju je Grad Novi Sad obezbedio i prostor i sva neophodna sredstva, a gospodin ministar je veoma upoznat sa tim o čemu govorim, bilo odlagano niz meseci zbog toga što nije postojala volja iz Beograda da se tako šta uradi.

Potpuno je jasno da ovakvim načinom funkcionisanja postoji usko grlo u funkcionisanju MUP-a, da je MUP relikv u ovom načinu organizovanja jednog centralizovanog projekta koji je bio neophodan nacionalnosocijalističkom režimu Slobodana Miloševića za obavljanje svojih ratnih aktivnosti i da je, jednostavno, prevođenje u civilne sfere ono što je neophodno učiniti u narednom periodu.

Da to nije nemoguće govori i to da je gospodin ministar imao razgovore i sa ljudima iz MUP-a Republike Srpske, koja je samo entitet susedne BiH, shvativši da je takav tip uređenja i organizovanja MUP-a u susednoj BiH moguć i očigledno prihvatljiv.

U Briselskom sporazumu se jasno napominje da četiri opštine na severu Kosova sa većinskim srpskim stanovništvom treba da kao zajednica opština, tj. četiri gradonačelnika u ime zajednice opština, predlažu listu mogućih kandidata za načelnike policije na tom prostoru i da će iz te liste kandidata centralne vlasti odabrati kandidata koji je najpogodniji.

Ništa od toga ni izbliza nije u ingerencijama AP Vojvodine, koja se nalazi u Republici Srbiji, i zbog toga je moje pitanje – da li je, pošto smo mi dali ovde niz, kao što sam rekao, amandmana, 31 da budem precizan, moguće promeniti stvari, da li je moguće modernizovati MUP u punom smislu te reči, vratiti ga u civilne okvire, tj. da se bavi svojim poslom, a to je bezbednost građana, a ne da bude stalno paravojna jedinica koja bi služila tome da brani režim od građana, a to je bila percepcija policije 90-ih godina?

Da li možemo lokalne samouprave dovesti u poziciju da policiju shvataju kao organski deo države organizovane, između ostalog, i kroz lokalne samouprave, a ne kao nametnuti, što bi rekao Šešelj dr Vojislav, instrument sile, iliti ministarstvo sile, kako je on rekao služeći se ruskom terminologijom? Da li je to moguće i da li je moguće da se kroz sve to poveća životni standard svih zaposlenih u MUP-u, poveća ukoliko je to potrebno, tj. primeri potrebama broj operativaca na terenu i da se na taj način podigne bezbednost svih građana, uključujući i sve probleme koje su kolege pre mene napomenule? Hvala na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine Čanak.

Reč ima dr Nebojša Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Ja uvek imam inspiraciju kad govori gospodin Čanak.

Moram da vam kažem što se tiče vašeg prvog pitanja, za slavu, krsna slava jeste nešto što je tradicija i vi ste u pravu, to je porodična slava. Ja nekako svoje kolege i pripadnike Ministarstva doživljam kao članove svoje druge porodice; ja ih pozovem na slavu i oni se odazovu. I to prosto tako nekako doživljam.

Što se tiče Sektora za vanredne situacije, ovaj sektor ima ove godine ubedljivo najveći budžet u poslednjih 30 godina, i značajno će kroz različita kapitalna izdvajanja uspeti da unapredi pre svega svoj vozni park vezano za nabavku vozila za gašenje požara, dakle navalna vozila koja se koriste na teritoriji čitave Srbije, ali mnogo više od toga, mi smo nabavili kompletno novu uniformu za vatrogasce-spasioce, zatim kompletnu interventnu uniformu za redovan rad vatrogasaca, gradimo nekoliko vatrogasnih domova, radimo na unapređenju položaja vatrogasaca i njihove materijalne pripremljenosti.

Takođe smo to uradili, nisam rekao, i sa policijom. Nabavili smo ove godine kompletnu uniformu za žandarmeriju, kompletnu uniformu za graničnu policiju, kompletnu uniformu za interventne jedinice policije, dakle preko 10.000 komplet uniformi, nove cipele, tokom ove godine ćemo imati još jednu nabavku obuće za čitav sastav policije. Nabavili smo jedan deo novih vozila. Radimo na rekonstrukciji više zgrada policije koje su bile... Neke su preuzete još pedesetih i šezdesetih godina i zaista su bile u lošem stanju. Radimo na tehničkom i tehnološkom unapređivanju policije većim brojem računara, štampača, kojim ćemo moći da zamenimo stare i dotrajale, na kojima nije bilo moguće da se radi.

Tako da, što se tiče Sektora za vanredne situacije, postoji, naravno, uvek mogućnost, kao što ste vi rekli, to nije nešto što je nepoznato, moguće je i tako opredeliti sektore da bude, recimo, kao izdvojena organizaciona jedinica Vlade, ali mi imamo Štab za vanredne situacije, koji koordinira radom svih, kao što ste rekli... Ministarstvo unutrašnjih poslova nije jedino koje se bavi vanrednim situacijama, mi imamo Štab kojim faktički kroz Sektor za vanredne situacije pružamo operativno-tehničku podršku kroz terenske aktivnosti svim drugim subjektima odbrane od vanrednih situacija u trenucima kada vanredne situacije nastanu.

Što se tiče Štaba, Štab preventivno daje instrukcije lokalnim samoupravama, privrednim subjektima, drugim jedinicama državne uprave koje faktički imaju zadatak da pripreme odgovor na potencijalnu vanrednu situaciju, da se trudimo da posledice potencijalne vanredne situacije budu što manje.

Vodimo raspravu o tome. Zasad Sektor ostaje u okviru MUP-a, jer smo smatrali da je celishodnije i zbog sadejstva sa jedinicama policije, koje su vrlo često prve koje na terenu pristupaju u pomoć građanima i učestvuju u spasavanju u poplavama i u nekim drugim vanrednim situacijama, zemljotresima, u svemu ostalom što se događa, tako da zasad smatramo da je to celishodnije.

Što se tiče organizacije, policija je organizovana pre svega kroz Direkciju policije, a Direkcija policije počiva na teritorijalnoj organizaciji kroz 27 policijskih uprava. Na teritoriji Vojvodine deluje sedam policijskih uprava. Tih sedam policijskih uprava ima jednu značajnu dozu samostalnosti u delovanju.

Oni imaju, naravno, i kroz Direkciju policije, odnosno policijske uprave u sedištu Direkcije koje po liniji rada mogu da im pomognu i da usmeravaju njihov rad, ali pre svega policajci sa teritorije područnih policijskih uprava odgovaraju načelniku policijske uprave. Načelnik policijske uprave je njima šef, i načelniku kriminalističke policije i načelniku saobraćajne policije i načelniku policije opšte namene. Dakle, ta osoba koja je na čelu područne policijske uprave upravlja, usmerava i organizuje rad policijske uprave na terenu, te smo mi faktički od nečega što je bila jedna vojvođanska došli do sedam regionalnih na teritoriji Vojvodine, što smatramo bolje nego da se vraćamo na jednu. Mislimo da bi to bilo lošije po rad policije. Dakle, mi sada imamo 27.

Direkcija policije vrši usmeravanje, i to je potpuno normalno, zato što je Srbija relativno mala zemlja. Mi ovakvu situaciju, na isti način, imamo u Austriji, Španiji, Italiji, Francuskoj, Švedskoj, Bugarskoj, Sloveniji, Hrvatskoj, da ne nabrajam sad dalje. Čak veoma mali broj zemalja ima drugačiji model organizacije od ovog našeg, jer se sistem u relativno maloj zemlji pokazuje efikasnijim ako imate potpuno sagledavanje celokupne bezbednosne situacije na teritoriji celokupne Republike Srbije i, naravno, sagledavanje rada kroz, operativnu mrežu delovanja od granice do granice širom Republike Srbije.

Što se tiče tih odluka koje smo donosili, mi smo raspisali kroz zakon iz 2016. godine potpuno drugačiji sistem konkurisanja, karijernog napredovanja, dakle potpuno smo izmenili dosadašnju praksu. Ja se slažem sa vama, u nekim prethodnim periodima je bilo određenih poteškoća. Bilo je problema, bilo je određenih nesaglasnosti koje su zakoni predviđali ili nisu predviđali. Bilo je mnogo manje pripadnika nacionalnih manjina, ali, kao što je i kolega Fremond malopre u svom izlaganju rekao, mi smo se potrudili da određenim izmenama i zakona i podzakonskih akata oslobodimo i liberalizujemo pristup pripadnika nacionalnih manjina u policiju.

Ono što jeste problem, i to nema veze sa tim da li imamo jednu, 21 ili 521 upravu, imamo problem... Dakle nama su uslovi konkursa isti za sve. Mi raspišemo konkurs i onaj ko ispunjava uslove konkursa, on se javlja na konkurs. Njemu je potpuno svejedno da li se javlja jednoj područnoj upravi, da li se javlja Direkciji ili kako god to nazvali. Meni je samo važno da se, ako imamo nekog iz Ruskog Krstura, a tu je i naša koleginica narodna poslanica koja može, na kraju krajeva, i da nam pomogne u ohrabivanju ljudi da se jave. Znači, mi želimo, moj cilj je da imam policajca koji živi u toj opštini, koji je pripadnik bilo kog naroda koji tu živi, meni to uopšte nije važno, jer mi je mnogo lakše da imamo nekog ko sa terena može da ohrabri i da inicira poverenje građana u redove policije.

Građani danas više veruju policiji nego što su verovali u nekom prethodnom periodu. Ja imam čitav niz dokaza za ovu tvrdnju, to nije stvar da li ja želim da predstavim nešto kao broj ili ne. Ja to vidim, ali da li je to još uvek

dovoljno? Nije. Mi se trudimo, sad smo, ja se nadam da će se to za jedno godinu dana videti, ohrabрили i prijem jednog većeg broja ljudi u COPO, već je u skladu sa našim karijernim planom koji sada postoji vrlo detaljno, u opštinama gde nam najviše nedostaje ljudi.

Recimo, u nekim centralnim delovima Srbije, južnoj Srbiji, ja uopšte nemam problem sa popunjenošću policije, i tu uopšte ne raspisujemo konkurs. Nama se neki ljudi jave i kažu – eto, mi bismo želeli. Ali ja nemam potrebu da neko putuje iz Vranja da radi u Subotici. Ja hoću policajca iz Subotice da radi u Subotici, jer on poznaje i komšije, može bolje da mi radi, poznaje situaciju na lokalnu, bolje i više će biti posvećen, na kraju krajeva, tu spava, pa onda može i da zna više nego što bi znao neko ko bi putovao svaki dan do kuće i nazad.

Mi danas imamo, čini mi se, kroz taj konkurs, koji predviđa i različitu vrstu testova, i jednu vrlo dobru bazu za selekciju i čini mi se da se javlja solidno veliki broj ljudi. Kroz tu bazu za selekciju možemo da izaberemo najbolje kandidate, koje onda primamo u sastav policijskih uprava.

Dakle, raspisali smo konkurse i mislim da smo danas izabrali na konkursu sve načelnike policijskih uprava. U Nišu nismo, zato što je nakon smene načelnika policijske uprave u Nišu imenovan vršilac dužnosti do raspisivanja konkursa, što očekujemo da će se dogoditi... A i taj vršilac dužnosti je iz Niša, nismo izabrali čoveka iz nekog drugog grada. I trudimo se da, naravno, sem u nekim vanrednim situacijama, kada smatramo da je potrebno da se deluje, kad direktor može da uputi nekog i vanredno u tu policijsku upravu... Sada imamo u svim policijskim upravama izabrane na konkursima načelnike policijskih uprava. I to je dobar sistem rada, kakav nije uvek bio na snazi.

Mislim da možemo u ovakvom organizacionom modelu da uspostavimo efikasniji rad policije. Ono što jeste važno, naravno, to je da se upotrebe novi sistemi koji omogućavaju efikasniji rad policije, pre svega da kamerama, različitim tehničkim poboljšanjima, uređajima i novom opremom omogućimo da policajci svoje vreme koriste maksimalno dobro, odnosno optimalno, i da u tom smislu nemamo previše ljudi koji rade poslove koje mogu da obave umesto njih kamere i računari, a da onda pravi rad policije bude više u komunikaciji sa građanima. U tome se slažem da je potrebno da se pojača rad u opštinama. Na tome intenzivno radimo.

Mi ćemo u narednom periodu unaprediti... Ja sam, na kraju krajeva, inicirao, bila je moja inicijativa pre neke dve godine da se u svim opštinama u Srbiji u kojima nije formiran savet za bezbednost, formira. Veliki broj opština je to uradio. Mi danas imamo odličnu komunikaciju između lokalnih samouprava i policijskih stanica. Ono što nekada lokalne samouprave ne razumeju i što ja pokušavam da ljudima objasnim, to što je neko predsednik opštine ili bilo kog drugog organa teritorijalne uprave, ne znači da će da komanduje policijom. To bi

onda bila politizacija policije. Policijom upravlja direktor policije. Direktor policije donosi odluke i područni načelnici policijskih uprava, odnosno načelnici stanica. To je linija jednostarešinstva i sistema subordinacije koji su predviđeni Zakonom o policiji. Lokalna samouprava ne može komandovati policijom, jer bi to značilo i kršenje sistema konkursa.

Dakle, mi imamo sistem u kom tužilac vodi istragu, policija se bira na konkursima i ti konkursi podrazumevaju da policajac tačno i jasno zna kome odgovara, upravo da ne bi dolazilo do uplitanja. Na kraju krajeva, zahvaljujući tome u prethodne četiri godine je priveden u dobrim akcijama policije i tužilaštva veliki broj predsednika opština, jedan deo njih iz redova vladajućih stranaka. Da su bili direktno u mogućnosti da utiču na rad policije, sumnjam da bi se to dogodilo, sumnjam da bismo mogli da dođemo do dokaza. To se događalo zato što smo imali nezavisnu policiju, odnosno samostalnu policiju u odnosu na druge državne organe, koja radi po nalogu tužilaštva u krivičnim istragama.

Ima, naravno, još prostora da se unapredi, ne kažem da je ovo sve idealno, ali mislim da je u odnosu na period pre 2016. godine, pre donošenja zakona sada situacija znatno unapređena, što ne znači da ne može da bude za dve godine unapređena još više, i još više, i još više. Mi se trudimo svakoga dana, naravno, da to bude bolje.

Stvarno bih cenio pomoć i Narodne skupštine u ohrabrivanju svih građana koji imaju želju da postanu deo policije, i iz redova nacionalnih manjina i iz redova ljudi koji žive... Nekad, svejedno da li pripadaju srpskom narodu ili nekom drugom narodu, iz nekih delova Srbije nemamo veliko interesovanje za pristupanje policiji, a imamo potrebe. Naravno, kada bi se tu ljudi ohrabрили, onda bismo imali i ravnomerniju popunjenost policije i, naravno, ono sve o čemu smo zajedno pričali, o tome da policajci pripadaju građanima čiji jezik dobro razumeju, gde mogu, u tom društvu da inspirišu neku vrstu poštovanja i time kroz obaveštajno vođeni rad policije, kroz takvu vrstu modela dobiju dovoljno informacija da budu efikasniji u svom poslu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima narodni poslanik Nenad Čanak.

NENAD ČANAK: Ja bih samo par opaski na ovo što ste rekli.

Ne sumnjam da vi verujete da se može i ovim principom i na ovaj način, organizovanim funkcionisanjem MUP-a, postići bolji rezultati, ali ja samo pokušavam da podvučem da su onim načinom, postojanjem sekretarijata unutrašnjih poslova Vojvodine, tj. u ovom slučaju, po našem predlogu direktorata za Vojvodinu, rezultati već bili bolji.

Dakle, imamo nešto što je funkcionisalo, a sada se nudi nešto što će možda funkcionisati.

U tom svetlu mislim da razmisliti o nečemu što je funkcionisalo i davalo rezultate nije zgoreg, jer je kompletna priča o ukidanju vojvođanskog sekretarijata za unutrašnje poslove bila vezana za paranoju režima 90-ih godina o tome da će ne znam šta da se desi ako ne bude postojala direktna subordinacija jednog komandovanja, kao što ste rekli. Ali to su vojni izrazi. Vojni, zato što su praktično devedesete godine bile pune militarizacije celog društva, uključujući i sve državne organe.

Lepo je čuti da će policija imati nove uniforme i cipele. Nadam se da se to odnosi i na granični prelaz Sot. To bi me zaista obradovalo, pošto su mi nekoliko puta skretali pažnju, a ja vama, da je tamo situacija dosta loša, i to ne sme biti reprezentativna slika naše zemlje.

Na kraju bih samo rekao jednu stvar. Kada ste rekli da MUP doživljavate kao porodicu pa se zato slavi slava, pazite, kada neko doživljava MUP kao porodicu, desi se da doživi državu kao familiju, a to onda ne valja.

PREDESDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar Nebojša Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Još jednom da vam kažem vezano za ovo. Formiranjem još jednog posrednog tela, da li se zvao direktorat za Vojvodinu ili bilo šta slično, nemoguće je da ta vrsta teritorijalne organizacije ne daje informaciju direkciji policije, onda bi načelnik stanice davao načelniku uprave, načelnik uprave načelniku direktorata, načelnik direktorata direktoru policije. Time bismo samo imali još više administracije a manju efikasnost.

Svoje kolege zaista doživljavam kao svoju drugu porodicu. Doživljavam ih kao ljude sa kojima sam prošao svašta u ove četiri godine i koji su zaista izuzetni profesionalci, ali ja to razdvajam od svog profesionalnog delovanja. Što se tiče profesionalnog delovanja, mi smo u odnosima profesionalni, ali ne može niko da mi kaže šta ću da osećam prema tim ljudima koji svakodnevno rizikuju svoje živote da bismo mi sedeli ovde potpuno sigurni. Kada to kažem, verujte, nemam nikakvu lošu nameru, već samo visoko poštovanje prema ljudima koji rade ovaj težak posao.

PREDESDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Vladan Zagrađanin.

VLADAN ZAGRAĐANIN: Zahvaljujem.

Poštovani potpredsedniče, uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, pred nama se danas nalazi set predloga zakona iz oblasti unutrašnjih poslova i bezbednosti. Svaki od ovih predloga ima za cilj da u svom domenu doprinese unapređenju i jačanju celokupnog sistema bezbednosti Republike Srbije uz dostizanje najviših evropskih standarda.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je poseban i specifičan sistem, koji ne možemo posmatrati samo kao deo državnog aparata. Njegov delokrug rada je od

strateškog značaja za državu i građane i zato je uvek u centru pažnje javnosti. I država i mi kao građani svakodnevno se srećemo sa brojnim situacijama koje mogu biti pretnja i javnoj i ličnoj bezbednosti, tako da je opremljenost i osposobljenost policije i ostalih bezbednosnih struktura kao nosilaca i izvršilaca ovih ozbiljnih zadataka jedan od prioriteta naše Vlade.

Delokrug rada ovog sektora je širok, počevši od upravnih poslova u koje spada pribavljanje ličnih dokumenata, preko brige o bezbednosti u saobraćaju, održavanja javnog reda i mira, upravljanja vanrednim situacijama, prevencije i sprečavanja nasilja, borbe protiv organizovanog i međunarodnog kriminala, sve do kontrole državne granice čime policija postaje značajan faktor očuvanja teritorijalnog integriteta naše države.

Rad u policiji nije lak. Zato bih iskoristio priliku da javno pohvalim sve pripadnike MUP-a koji svojim radom i zalaganjem svakodnevno na odgovoran i profesionalan način, neretko i uz velike rizike za svoj život, obavljaju ovaj odgovoran posao, a time građane i našu zemlju čine sigurnom i bezbednom.

Kada je u pitanju bezbednost države, izazovi koji se stavljaju pred Ministarstvo i policiju iziskuju brza rešenja, kako radi prevencije tako radi suzbijanja i eliminisanja potencijalnih pretnji javnom poretku.

Poslanička grupa SPS i ja lično smatramo da je dosada mnogo toga urađeno na povećanju javne bezbednosti, a uveren sam da će se i u budućnosti na glavne izazove, kao što su organizovani kriminal, narko-trafiking, korupcija, visokotehnoški kriminal, iregularne migracije i krijumčarenje ljudi, odgovoriti na način koji odlikuje pripadnike MUP-a – profesionalno, odgovorno i moralno.

Ja ću se u svojoj diskusiji osvrnuti na nekoliko predloga zakona koji su danas na dnevnom redu.

O predlozima zakona o azilu i privremenoj zaštiti, o strancima i graničnoj kontroli govoriću integralno, jer oni su međusobno usko povezani, a njihovim se usvajanjem očekuje još značajniji doprinos u borbi sa prekograničnim kriminalom, suzbijanju iregularnih migracija, zaštiti javnog poretka i postizanju visokog stepena bezbednosti građana Republike Srbije. Ovi predlozi zakona unapređuju postojeći pravni okvir, a usklađuju se i sa pravnim tekovinama EU, odnosno novim direktivama. Utvrđeni su novi pravni instituti, jasnije su definisani postupci i procedure, kao i nadležnosti u postupanju državnih organa.

Predlog zakona o azilu i privremenoj zaštiti doprinosi efikasnoj primeni zakona i pruža veću pravnu sigurnost u traženju azila uz održavanje visokog nivoa međunarodnih standarda u oblasti ljudskih prava. Novi predlog zakona o strancima definiše prava i obaveze stranaca na teritoriji Republike Srbije, ali i nadležnih organa i institucija. Važno je napomenuti da se kao jedan od organa u postupku odlučivanja o pravima i obavezama stranaca uvodi BIA, kako bi svojim

delovanjem, kroz bezbednosnu proveru lica, zaštitila i osigurala bezbednost građana Republike Srbije.

Iskoristio bih priliku da vas podsetim da su se donošenjem prvog zakona o strancima i zaštiti granice 2008. godine, kada je na čelu MUP-a bio prvi potpredsednik Vlade i sadašnji ministar spoljnih poslova Ivica Dačić, stekli uslovi za uspostavljanje tzv. „belog Šengena“, što je našim građanima omogućilo nesmetan boravak bez vize u zemljama sa Šengenske liste.

Kada govorimo o porastu bezbednosnih rizika u prethodnom periodu i potrebi zaštite ustavnog poretka Republike Srbije, značajna rešenja u cilju bezbednosti naše zemlje i borbi protiv prekograničnog kriminala, iregularnih migracija sadržani su u Predlogu zakona o graničnoj kontroli. Naime, važeći Zakon o zaštiti državne granice, koji predstavlja osnovni pravni akt za graničnu kontrolu, nije u potpunosti usklađen sa standardima EU ali predstavlja dobar osnov za unapređenje bezbednosti državne granice.

Novim zakonom unapređuje se sistem integrisanog upravljanja granicom, čime se štiti ne samo bezbednost već i ekonomski sistem naše države. Imajući u vidu da u postupku priključenja EU, a pogotovo u fazi punopravnog članstva, treba primeniti sve standarde i pravila Šengenskog prostora, osnovni cilj ovog predloga zakona je da obezbedi državnu granicu, zaštititi život i zdravlje ljudi, otkrije i spreči krivična dela i prekršaje, omogući brže odvijanje graničnih provera, kako putnika tako i robe, a samim tim njihov protok učini bezbednim.

Značajna novina koju donosi ovaj zakon jeste stvaranje pravnog osnova za uspostavljanje informatičkog sistema, odnosno platforme granične kontrole radi efikasnije granične provere lica i robe. Takođe, novinu predstavljaju odredbe kojima se nadležnost za upravljanje infrastrukturom na graničnim prelazima prenosi na Republičku direkciju za imovinu Republike Srbije.

Smatram da će sva tri zakona unaprediti postojeće sisteme, unaprediti zaštitu ljudskih prava, zaštitu države i njen javni i ustavni poredak u cilju veće bezbednosti građana Republike Srbije.

Kada govorimo o Predlogu zakona o jedinstvenom matičnom broju građana, kao i o Predlogu zakona o dopunama Zakona o državljanstvu Republike Srbije, smatram da je njihov cilj postizanje veće efikasnosti državne uprave, koja treba građanima da olakša ostvarivanje prava. Ovi zakoni predviđaju jednostavnije procedure i administrativne postupke pred organima državne uprave, a obezbeđuju i prevazilaženje brojnih problema nastalih dugogodišnjom primenom važećih zakona jer nisu pratili primenu novih tehničkih mogućnosti i razvoj elektronskih servisa.

Još dva važna nova zakona se danas nalaze na dnevnom redu, a to su Predlog zakona o evidenciji i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova i Predlog zakona o nacionalnom DNK registru.

Uzimajući u obzir činjenicu da je MUP najveći rukovodilac evidencijama podataka o ličnosti, smatramo veoma značajnom izradu Predloga zakona o evidenciji i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova, koji prvi put objedinjuju zbirku podataka o ličnosti koja se obrađuje u evidencijama MUP-a. Ovaj predlog zakona se u najvećoj meri oslanja na Zakon o zaštiti podataka o ličnosti i definiše tehničke, kadrovske i organizacione mere zaštite podataka koji se prikupljaju, i to na način da svakom građaninu bude garantovana zaštita prava na privatnost.

Predlog zakona o nacionalnom DNK registru je prvi zakon ove vrste u zakonodavstvu Republike Srbije, koji se takođe oslanja na Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, ali i na Zakon o evidenciji obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova. Uspostavljanjem DNK registra i sistematizacijom DNK podataka znatno će se unaprediti kvalitet dokaza u krivičnom postupku u smislu dostupnosti jedinstvene baze DNK podataka za potrebe dokaznih radnji, pri čemu je najvažnije da će se ovi podaci koristiti isključivo za potrebe rasvetljavanja krivičnih dela u krivičnom postupku i za utvrđivanje identiteta nepoznatih ili nestalih lica.

Još jedan izuzetno važan zakon o kojem ću govoriti je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji, koji treba da obezbedi još efikasniju primenu Zakona o policiji donetog 2016. godine. Osim terminološkog usklađivanja pojedinih odredbi sa zakonima koji su u međuvremenu stupili na snagu, predlažu se i novine koje treba da doprinesu većoj pravnoj sigurnosti građana ali i da obezbede nesmetan rad policijskih službenika.

Jedna od novina je ta što upotreba naziva „policija“ postaje isključivo pravo MUP-a i Ministarstva odbrane. Ovim rešenjem će se napraviti jasna razlika između policijskih službenika i zaposlenih u drugim organima i pravnim licima koja obavljaju poslove privatnog obezbeđenja, što će građanima pružiti veću pravnu sigurnost.

Značajnu novinu predstavlja i platforma za bezbednu elektronsku komunikaciju, odnosno razmenu podataka i informacija između državnih organa i institucija, što će unaprediti efikasnost same policije ali i saradnju MUP-a sa drugim državnim organima.

Jačanju poverenja građana u rad policije će sigurno doprineti i uvođenje instituta bezbedonosne provere policijskih službenika kako bi se utvrdile eventualne bezbednosne smetnje za prijem u radni odnos. Na ovaj način se ojačavaju tradicija i praksa da u MUP-u i policiji dobiju priliku da rade samo odgovorni, profesionalni, moralni i časni ljudi.

Nekoliko značajnih novina se odnose na karijerni razvoj pripadnika policije, na preventivne mere Sektora unutrašnje kontrole u cilju suzbijanja

korupcije, na psihološku podršku zaposlenima, ali i na socijalna i ekonomska prava kako za policijske službenike tako i za sve zaposlene u MUP-u.

Istakao bih da je dobra i sinhronizovana međusektorska saradnja u Ministarstvu, kao i saradnja uprava i jedinica u okviru Direkcije policije ali i sve bolja saradnja MUP-a i drugih bezbednosnih službi rezultirala smanjenjem opšte stope kriminaliteta.

Rezultati su vidljivi i osetni i kada je u pitanju opšta i javna bezbednost. Borba protiv narko-trafikinga jedan je od prioriteta MUP-a, ali i svih nas kako bi naša deca bila zaštićena i bezbedna.

U prethodnom periodu mogli smo da vidimo rekordne zaplene narkotika. U prvih deset meseci 2017. godine zaplenjeno je oko 3,5 tone narkotika. Razbijen je veći broj kriminalnih grupa. Uspešno se radilo i na presecanju lanca krijumčarenja ljudi i oružja, na rešavanju prevara u privredi, suzbijanju visokotehnološkog kriminaliteta, ali i slučajevima borbe protiv korupcije u redovima službe, što je doprinelo većoj transparentnosti i vratilo poverenje građana u rad policije.

Podsetio bih i na veliki bezbednosni izazov sa kojim smo se kao država i narod suočili, a to je migrantska kriza. Kroz našu zemlju je u migrantskom talasu prošlo gotovo milion ljudi, ali je država i u ovom slučaju pokazala da je spremna da na adekvatan način rukovodi krizom, štiteći pre svega nacionalnu bezbednost ali i uvažavajući sva načela zaštite ljudskih prava.

Srbija je tokom migrantske krize uspešno saradivala sa zemljama u regionu i u celoj Evropi, konstantno vršila procenu ugroženosti od terorizma, razmenjivala obaveštajne podatke sa svim obaveštajnim strukturama drugih evropskih država i time sprečila da se u migrantskom talasu dogode neka teška krivična dela.

Jedan od značajnih rezultata MUP-a je i uspešna borba protiv vršnjačkog nasilja, pre svega preventiva i edukacija koju MUP u saradnji sa ministarstvom za obrazovanje sprovodi u školama. Od 2017. godine se prvi put na inicijativu MUP-a uvodi novi fakultativni predmet u škole – Osnovi bezbednosti dece, koji ima za cilj podizanje bezbedonosne kulture učenika. Od ove akcije se očekuju značajni rezultati imajući u vidu podatak da će oko dve hiljade policajaca držati obuku školarcima u vezi sa snalaženjem u vanrednim situacijama, zaštitom u saobraćaju, ali i o opasnosti koju nosi upotreba narkotika, kao i upotreba interneta i društvenih mreža.

Statistika nas poslednjih godina konstantno upozorava da moramo više i ozbiljnije da se bavimo problemima nasilja u porodici, pogotovo nasilja nad ženama, i za svaku je pohvalu to što MUP ozbiljno pristupa rešavanju ovog problema i dosta toga čini, ne samo za žrtve nasilja već kroz ozbiljnu obuku svojih pripadnika stvara stručni kadar koji će se baviti ovom problematikom.

Uloga policije u sprečavanju nasilja u porodici i nasilju nad ženama treba da bude pre svega preventivna, jer upravo od procene rizika policije zavisi preduzimanje svih ostalih mera zaštite. Iskoristio bih priliku da uputim apel da se svako nasilje prijavi, jer blagovremenom reakcijom, ne samo policije već i celog društva, sigurno će se doprineti i smanjenju nasilja.

Pohvalio bih i činjenicu da je MUP izradio Stratešku procenu javne bezbednosti, kao savremeni dokument koji predviđa planiranje i obavljanje policijskih poslova sa osam prioriteta u narednih pet godina. Da bi MUP ostvario svoje strateške i operativne zadatke, mora kontinuirano da radi na stručnom osposobljavanju i usavršavanju svojih službenika, da ulaže u tehničku opremu i materijalna sredstva, kao i u poboljšanje materijalnog položaja zaposlenih, što će omogućiti budžet MUP-a, koji je za 2018. godinu uvećan za 13% i to treba pozdraviti.

Ovo pokazuje jasnu opredeljenost Vlade Republike Srbije i za pregovaračku poziciju Srbije sa EU kada je u pitanju Pregovaračko poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbednost, s obzirom na to da je u Akcionom planu za ovo poglavlje predviđena celokupna reforma sektora bezbednosti koja iziskuje dodatna sredstva, a koja će svakako doprineti efikasnosti policije.

I ovde moramo da istaknemo da je upravo sposobnost MUP-a da se sve preporuke iz Akcionog plana pretvore u aktivnosti bila ključna za otvaranje ovog poglavlja, u koje spada sve ono što je domen unutrašnjih poslova i od čega direktno zavisi bezbednost građana ali i njihov lični osećaj o tome da li žive u pravednijoj ili slobodnijoj državi.

Takođe, usaglašavanjem naših propisa u ovoj oblasti sa humanitarnim pravom naša država postaje deo evropske bezbednosne zajednice, što je u današnje vreme velikih bezbedonosnih rizika koji ne poznaju državne granice veoma značajno.

Dakle, Srbija nesumnjivo postaje bezbednija zahvaljujući radu policije i svih institucija koje su u sistemu bezbednosti, a ono što je takođe značajno jeste približavanje policije građanima, povećanje poverenja i bolja međusobna saradnja zarad unapređenja sigurnosti i veće bezbednosti.

Saradnjom u oblasti bezbednosti, ne samo na nacionalnom već i na regionalnom, a posebno međunarodnom nivou Republika Srbija učvršćuje svoju poziciju značajnog faktora stabilnosti u regionu i pouzdanog partnera u međunarodnim odnosima. Zbog svega navedenog Poslanička grupa SPS u danu za glasanje podržaće sve predloge zakona iz ove oblasti, a o ostalim predlozima iz ovog pretresa govoriće moje kolege iz poslaničke grupe. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hoću da vam se zahvalim pre svega na tome što vidim da ste, pored onoga što je sadržina teksta zakona, primetili i one stvari koje je MUP u prethodne dve ili tri godine intenzivno menjao.

Možda samo najvažnija stvar u ovom poslednjem periodu, a to je inicijativa da se u škole uvede kao oblik razredne nastave jedna vrsta edukacije dece u četvrtom i šestom, a od septembra i u prvom razredu, vezano za suzbijanje opasnosti narkomanije, alkoholizma, intenzivnije učenje o bezbednosti u saobraćaju, sajber bezbednosti, vanrednim situacijama i, naravno, nasilju.

U tom smislu mi smo dosada održali već 31.000 predavanja, dakle jedan veoma impresivan broj u ovih poslednjih nekoliko meseci. Veliki je broj, kao što ste i vi rekli, 2.000 policijskih službenika koji su se angažovali, a angažovali smo i penzionisane policijske službenike kao pomoćne predavače. Mislim da je to i dobar primer kako da uključimo penzionere, koji relativno mladi odlaze u penziju u MUP-u, da iskoristimo njihova znanja.

Ali hoću još jednom da vam se zahvalim što vidim da ste jedan deo naših aktivnosti za koje smatramo da su važne za podizanje nivoa bezbednosti u Republici Srbiji prepoznali i mislim da je takva vrsta podrške Narodne skupštine jedan podstrek za rad svim ovim ljudima u Ministarstvu, i u to ime vam se zahvaljujem još jednom.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Marko Đurišić.

MARKO ĐURIŠIĆ: Hvala, predsednice.

Poštovane kolege poslanici, poštovani gospodine ministre, danas ćemo načelno raspravljati o ovih 18 tačaka dnevnog reda, o brojnim zakonima i izmenama zakona koji izgledaju ovako kako izgledaju. Sasvim sigurno nećemo moći da kažemo dovoljno o puno važnih stvari koje su danas na dnevnom redu.

Vi ste govorili 43 minuta. Ja imam 20 minuta i, s obzirom na to da sam predsednik jedne opozicione poslaničke grupe, neću govoriti o dobrim stvarima ovog zakona. Znači dobrih stvari ima, ali govoriću o onim lošim.

Loše je, recimo, gospodine ministre, što mi danas nećemo mnogo moći da govorimo o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima. Svake godine u Republici Srbiji 600 ljudi izgubi život u saobraćajnim nesrećama, 5.500 je teško, preko 15.000 lakše povređenih, više milijardi evra materijalne štete. To su važne stvari.

Kada je ovaj zakon donošen, 2009. godine, bile su na dnevnom redu Skupštine 63 tačke, ali je ovaj zakon raspravljan odvojeno, zato što je važan. Važan je za građane, da razgovaramo o tome kako je moguće, kada se nasilnička vožnja, kako je opisano u ovom zakonu, obavezno kažnjava zatvorom, da čovek koji u Beogradu vozi mostom u suprotnom smeru ne završi u zatvoru nego dobije

materijalnu kaznu, za koju kaže „nema veze, imam para, mogu da plaćam“ i neke poene.

U kakvom je stanju ova država kada je to moguće i da li će izmene koje se ovde nalaze to promeniti, ja to od vas nisam mogao da čujem u nekoliko minuta koliko ste potrošili na ovaj zakon.

Nažalost, gospodine ministre, kao bivši predsednik Skupštine treba da znate da nećemo o ovome moći da razgovaramo ni u pojedinostima, zato što su poslanici vaše poslaničke grupe na prvih 10 članova prvog zakona u ovom paketu, Zakona o strancima, podneli 340 besmislenih amandmana sa idejom da potroše vreme, da ne dođemo ni na raspravu u pojedinostima o ovom zakonu, ni o Zakonu o policiji ni o svim ostalim zakonima koji se nalaze u ovom paketu. I to je loše, i tako nećete ostvariti onu nameru o kojoj ste govorili ovde, o potrebi da se ovaj zakon menja, jer građani o tome neće moći da čuju ništa. Veliku priliku propuštamo da govorimo o onim stvarima koje se nalaze u ovom zakonu i da li su sve dobre i da li su dovoljno dobre. Vi ste naveli neke, i to što ste naveli podržavam, ali ponavljam – da li se zakon ovakav kakav je sprovodi i da li se će posle izmena sprovoditi na drugi način?

Zakon o javnom redu i miru. Pričali smo o tome na Odboru. On ima jedan član. Podneli ste ga, i ja to pozdravljam, u oktobru, sa idejom da se povećaju kazne za korišćenje petardi. Mi smo danas u martu, prošlo je to vreme. Nije vaša krivica, krivica je predsednika Skupštine i većine koja nije htela da ovo uvrsti ranije u dnevni red. Da li bismo onda sprečili da jedno dete – bila je vest da je dete od dve godine uhvatilo petardu i izgubilo šaku – da li se to možda ne bi desilo da je usvojen ovaj zakon? Sada je kasno, a nama je zbog svega što se dešava u ovoj zemlji, nasilja na sportskim manifestacijama i drugim mestima, možda potrebna temeljnija izmena Zakona o javnom redu i miru a ne samo ovaj jedan član. Ovaj član nije sporan, sporno je sve drugo.

Zakon o nacionalnom DNK registru. Govorili ste o tome da je DNK identifikacija najbolji način za pronalaženje izvršioca krivičnih dela i kako će ovaj DNK da omogući bolji obračun policije sa kriminalom. Ne znam da li se to odnosi na slučaj Velje Nevolje, jer je njega upravo DNK veštak oslobodio optužbe za izvršenje krivičnog dela ubistva. Prvo je navodno nađen DNK materijal na mestu gde je bio ubijen, a onda je veštak rekao – a ne, nije taj DNK dobar. Odnosno, nije njegov bio nađen tu, nađen je samo na kolima koja su učestvovala u transportu lica koja su osumnjičena za ubistvo, odnosno niko nije od osumnjičenih izvršio ubistvo, imamo samo pomagače. Sada vidimo na suđenju da će verovatno Velja Nevolja da bude oslobođen i od tog pomaganja, jer DNK materijal nije bio čist.

Da li će ovaj DNK registar koji vi nama predlažete da uvedemo u naš pravni sistem Srbije sprečiti da se Velja Nevolja i razni drugi kriminalci ne

oslobađaju sudova kada se tamo nađu? Ja nešto mislim da neće. A šta će da se desi? Vi u tom zakonu potpuno isto tretirate DNK materijal i žrtava i osumnjičenih, i odraslih i dece. Po ovom zakonu će nečiji DNK materijal koji se nađe tamo možda kao neke žrtve da ostane. Da li ćemo ga obrisati? Ne može DNK materijal žrtve da bude u istom registru i da se isto tretira kao i DNK počinioca krivičnih dela. Vi to ovim zakonom niste regulisali na pravni način i zato je ovaj zakon loš, ali nažalost nećemo imati prilike da raspravljamo o njemu u pojedinostima zato što ćemo raspravljati o strancima investitorima.

I ajde da se vratimo na te strance investitore. Da li su stranci investitori gospodin Vasilev iz Bugarske, koji se krio ovde u Srbiji, ali ne nešto mnogo krio, nego je on, i pored poternice koja je bila za njim raspisana i u Bugarskoj i evropske poternice, u Srbiji radio svoje poslove, privatizovao firme, javljao se na konkurse, dobijao poslove sa državom, kao i neki isto tako biznismen Gica iz Rumunije, pa je u partnerstvu sa državljaninom Srbije koji je prijatelj SNS-a dobijao poslove od Ministarstva finansija? Da li su to ti stranci investitori o kojima ćemo slušati kada ovde bude rasprava u pojedinostima? Da li se Srbija pretvara u sigurnu kuću za kriminalce ili će Srbija da krene u borbu protiv kriminala i korupcije? Jer ono što ste govorili godinama unazad, da se na nekim listama pomera ta percepcija korupcije, sada je počelo na tim listama, nažalost, da se pokazuje da Srbija ide unazad, pa je na listi *Transparency international*-a percepcija korupcije u Srbiji porasla i pali smo za nekih pet mesta, čini mi se, na toj famoznoj listi.

A zašto je to slučaj? Zato što imamo profesionalnu i depolitizovanu policiju? Ako je tako, zašto inspektor Nebojša Blagoić iz Niša, kada je poveo istragu protiv jednog istaknutog prijatelja vladajuće stranke i finansijera koji sa predsednikom Vlade putuje i predstavlja srpsku privredu, bude naprasno i, pokazuje se kasnije, protivzakonito, penzionisan? I čovek, umesto da bude nagrađen što se bori protiv kriminala i korupcije u državi Srbiji, bude penzionisan na silu. Onda ga sud vrati, onda ga ministar, odnosno direktor policije ponovo penzioniše.

A šta je on otkrio? Otkrio je kriminalne radnje, ali je otkrio da u toku njegove istrage podaci iz istrage, kako sam kaže, preko BIA i SNS stižu do onih koje on istražuje. Da li će sada, ministre, usvajanjem ovog zakona o policiji, to biti onemogućeno? Neće. Odgovorno kažem da neće. Jer šta zakon o reformi policije donosi? Pre svega, donosi mogućnost ministra da sam zaposli, van konkursa, ljude ako se u aktu o sistematizaciji pokaže potreba za određenim brojem izvršilaca na tom mestu. A taj akt je, inače, poverljive prirode i ministar će moći da zapošljava ljude, naravno, samo i isključivo iz svoje stranke.

Ovaj zakon, ako se ovako usvoji, donosi narušavanje ustavnog prava građana na privatnost. Na koji način? Zakonom se propisuju bezbednosne

provere ne samo za one koji se zapošljavaju u MUP-u, ili već kako se po zakonu nalaže, nego kaže – za sva lica u neposrednom okruženju lica koje se bezbednosno štiti. Gde se taj krug završava? Koje je to neposredno okruženje, ministre, lica koja se bezbednosno štite? Ovako široko ostavljajući u zakonu dolazimo u situaciju da će svaki građanin Srbije moći da bude proveravan od strane MUP-a, a znamo gde to vodi. Znamo kako su se stvari u državama u kojima se na takav način država odnosila prema ljudskim pravima građana završavale. Možemo da ih zovemo fašizmom, ovako ili onako, ali istorija je puna takvih primera.

Sledeća stvar, ovaj zakon neće pojačati vezu i saradnju između tužioca i policije. Ono što će ostati zakonom definisano je da policijski službenik primenjuje policijska ovlašćenja po naređenju nadležnog službenika, javnog tužioca ili drugog nadležnog organa, izdatog u skladu sa drugim posebnim zakonom. Time će ostati mogućnost da postupajućem policijskom službeniku koji postupa u istrazi po nalogu tužioca neko drugi može da kaže šta treba da radi i da li će da sprovodi tu istragu ili da je opstruira. A da se to dešava, pokazuje anketa Udruženja tužilaca Srbije. Kaže da je više od 200 istraga analizirano, a u više od pola slučajeva tužilac je morao da interveniše kako bi se ispunio nalog koji je on u skladu sa zakonom dao policijskom službeniku, jer policijski službenici nisu hteli da izvršavaju te naloge.

Da li je to, recimo, slučaj u slučaju Savamale? Da li je moguće, gospodine ministre, posle svih tih sjajnih promena Zakona o policiji iz 2016. godine, da se 24. aprila, odnosno u noći 24. na 25. april 2016. godine u gradu Beogradu suspenduje Ustav na nekoliko sati? Da naoružana maskirana lica drže zarobljene građane Republike Srbije dok druga maskirana lica ruše nečiju privatnu imovinu i da dve godine ništa ne znamo o tome od strane policije? Od strane tužilaštva smo imali da je policija opstruirala ovu istragu, da nije postupala po nalogima tužilaštva i da jedino onaj koji bi trebalo da podnese krivicu za to što se dešavalo tog dana treba da bude odgovorni policijski službenik, dežuran u centru gde su se građani javljali te noći, tražili pomoć policije zato što ih je neko privodio, lišavao slobode suprotno zakonu, Ustavu, a odgovor dežurne policije je bio – zovite komunalnu policiju.

Da li ćemo mi dočekati borbu protiv korupcije kakva postoji u Rumuniji, kakva postoji u Izraelu? Neko je juče ovde govorio o Izraelu kao uređenoj zemlji. U Izraelu policija trenutno saslušava predsednika Vlade za optužbe o korupciji. Da li je policija saslušala ministra Vulina da objasni odakle mu 200.000 i više, ne znam koliko, evra da kupi stan i da li može u normalnoj državi da odgovor bude: „Poslala mi tetka iz Kanade“ i da policajac koji postupa kaže: „Da, u redu je, nema potrebe za daljom istragom“? Postoji tetka iz Kanade, ona je poslala, nema nikakvih problema.

Uz sve ovo, ministre, uz sve ove zakone nalazi se i jedan sporazum, međunarodni, o saradnji sa Ruskom federalnom službom za bezbednost. Ja sam ga pažljivo pročitao. Tamo se nalaze toliko opširni pojmovi da se ja pitam da li mi na ovaj način prepuštamo našu bezbednost i uvid u stanje bezbednosti i to na koji način ova država štiti bezbednost svojih građana drugoj državi.

Neki pojmovi su jasno definisani – štice lica, objekata, postupanje u razmeni informacija. Ali postoje i preširoko definisani pojmovi. Mislim da bi bio red da nam kažete da li je to slučaj i sa sporazumima koje imamo sa drugim bezbednosnim službama drugih država ili je ovo neki ekskluzivitet.

Sve ovo, ministre, način na koji započinjemo ovu sednicu, način na koji ćemo voditi raspravu o ovim zakonima, važnim za građane Republike Srbije, treba sve nas da zabrine. Usvajanjem na ovaj način ovih zakona bezbednost građana Srbije neće biti povećana. Borba protiv korupcije i kriminala neće biti efikasnija. Ono što ćemo dobiti, dobićemo partijsku policiju, mogućnost ministra da samostalno zapošljava ljude, dobićemo, u krajnjoj liniji, jednu nelogičnost.

Prvi zakon, o izmenama Zakona o policiji, govori o tome da jedino Ministarstvo odbrane i Ministarstvo unutrašnjih poslova mogu da koriste termin „policija“. A u Zakonu o bezbednosti saobraćaja nam stoji termin „komunalna policija“. I šta ćemo sad? Da, ima tri godine da usaglase zakone. Tri, po tri, po tri godine. Vi danas ovim zakonom ponovo produžavate rokove za donošenje podzakonskih akata u policiji iako nisu doneti svi podzakonski dokumenti na vreme i tako samo produžavate vreme i svoju samovolju.

PREDSIEDNIK: Hvala. Prekoračili ste vreme.

Reč ima ministar Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Ko bi bolje znao o partijskoj policiji nego gospodin Đurišić, u čije vreme su sve suštinske poluge bezbednosti odlučivanja, pre svega u sudovima i tužilaštvima, koji su odlučivali o tome kakve će se presude donositi, ali bukvalno partijski odlučivali. Ljudi, imali ste novine kojima su diktirani naslovi, imate primere da imaju naslove o presudama za sutradan, o presudama na naslovnim stranama, usaglašeno sa svima.

Znaju to vrlo dobro građani Beograda. Zato su dobro procenili sada, kada su izašli na izbore, sve ovo o čemu ste pričali, sve što ste iznosili unazad, dobro su procenili kakvo je stanje bezbednosti u Beogradu, šta misle o tome, šta misle o onima koji im govore drugačije i šta misle o ljudima koji ih svaki dan ubeđuju da je bolja bila ona žabokrečina, vagoni i pacovi i razvalina umesto ovog što sad imamo na području „Beograda na vodi“. Na kraju krajeva, na tom biračkom mestu, građani koji su izašli na izbore sa 40%, što je znatno bolje od našeg ukupnog rezultata, na Savskom vencu su dali podršku listi stranke kojoj pripadam.

Nažalost, izneli ste ovde toliko netačnih informacija da je teško sve to demantovati. Ali počecu od onih najkrupnijih. Nažalost, izmislili ste da je moguće zapošljavati. Vrlo jasno piše – moguće je zapošljavanje bez konkursa samo u slučajevima porodica poginulih i ranjenih policajaca. To smo ostavili kao mogućnost. Zar je trebalo da tu decu ostavimo na ulici a očevi i majke im dali živote za bezbednost Srbije? Naravno da ću se boriti da ta deca imaju bar nešto od ove države, bar da ne prolaze kroz svaku teškoću kroz koju bi mogli da prolaze.

Vas to nije zanimalo. Zna li koliko je u to vreme vaše velike vlasti zaposleno te dece, poginulih vojnika i policajaca? Sramno malo. Nije vas zanimalo što su dali živote za ovu zemlju. Nije vas uopšte interesovalo. Da vas je interesovalo, zaposlili biste, osim ovih vaših partijskih i stranačkih botova, vojnika i svih ostalih, neku od te dece. Ali vas tada nije interesovalo. Nije vas interesovalo, jer biste onda bar zaposlili, pa biste imali priliku da mi kažete da ne govorim istinu. Gde ste zaposlili? Gde ste zaposlili u Vojsci? Gde ste zaposlili u državnoj upravi? Gde ste zaposlili u Vladi? Gde ste, bre, zaposlili? Nijednog. Nije vas zanimalo, tad ste se stideli onih koji su krvarili za ovu zemlju i ovih ljudi koji su radili nešto za Srbiju.

Šta je bilo sa decom koja su završila KPA? Šta je bilo sa njima? Ostavili smo mogućnost da onaj koji je završio KPA može da bude... Negde ne odgovara zato što su deca davno završila, ne mogu da ispune sve osnovne uslove konkursa, recimo, godine života. Pa zar treba zbog toga što imaju godinu dana života više nego na konkursu da nikad ne rade u profesiji za koju su se školovali? Naravno da ćemo da ih zapošljavamo. Ali to su jedine kategorije. Jedine. Jasno to kaže zakon.

Pravili ste, ovde smo slušali tirade – ministar će ovo, ministar će ono – unazad godinama. Pa gde su, bre, ti? Četiri godine sam ministar, na čelu Ministarstva unutrašnjih poslova, gde su ti kadrovi što smo ih partijski zaposlili u policiji? Da nije Vlada Rebić, koji 25 godina radi u policiji? Da nije on? Nijednog načelnika policije nisam doveo. Ne znam kako se zovu ti ljudi. Našao sam ih u policiji tako što smo raspisali konkurs. Ni jednog jedinog. Ne znam nijednog kako se zove, ni u ovoj ni u onoj opštini. Ne poznajem te ljude lično. Znam neke iz viđenja, znam ih sa sastanaka. Ne znam ko su ti ljudi. Radili su u policiji 20-30 godina. Super su bili u svim periodima, 30 godina, perfektni. Ali sad kad je neko drugi ministar, sad su to neki partijski kadrovi. Napraviste od tih ljudi ne znam ni ja šta. Svaki dan slušam o tome kako su ti ljudi iz policije neki hohštapleri, kriminalci, partijska vojska. Ne znam šta da tim ljudima, kad ih sretnem na sastancima, odgovorim zašto ih neki ljudi tako nazivaju a oni su ceo život radili samo za to.

Investitori koje ste vi imali bili su uglavnom iz Crne Gore. Odatle su uglavnom dolazili, i to iz dva ili tri klana. To su bili ključni investitori u to vreme. Novac koji je ulagan u našu zemlju zna se kako je stican, i zna se od čega. Da nije DEA intervenisala par puta, ne znam da li biste znali njihova imena a kamoli da li biste ih hapsili. Ali to vreme u Srbiji je prošlo, ovde nema narko-klanova i narko-mafije koja može na ozbiljan način da ugrozi Republiku Srbiju kao što je to nekada moglo. Danas i policija i tužilaštvo ozbiljno rade svoj posao. Naravno, imamo puno problema u čitavom regionu, ali nećemo dozvoliti da nam se na teritoriji naše zemlje stvaraju klanovi i mafijaška država. Mi to ne damo. Naša zemlja će se protiv toga boriti i, na kraju krajeva, naš posao je da postupamo u skladu sa zakonom.

Što se tiče svih ovih pitanja za ovo što ste rekli, Velju Nevolju, da li će mu delo biti kvalifikovano na ovaj ili onaj način, to zavisi od tužioca. Što se mene tiče, sve na najtežu robiju, baš me briga. Svakog kriminalca. Neka tužioci rade svoj posao, neka sud radi svoj posao, neka pribavljaju dokaze na način kako misle da treba da ih pribave. Ako smatraju da DNK veštačenje nije dobro, neka traže novo, neka traže stručnu pomoć iz inostranstva, neka traže pomoć specijalizovanih laboratorija. Tužilac neka kvalifikuje delo, neka ga optuži za šta god hoće i sud neka ga osudi ili oslobodi kako god mu bilo volja. Policija je svoj posao uradila i tu nemam šta dalje da dodam.

Što se tiče Zakona o bezbednosti saobraćaja, Zakon o bezbednosti saobraćaja ne dodiruje nažalost, nijednu od onih stvari o kojima ste vi pričali. Ovom što je vozio u kontrasmeru kazna je izrečena po osnovu Zakona o prekršajima, koji ne propisuje MUP. Ja sam, inače, potpuno za to. Ja imam malo dete. Ja sam potpuno za to da se izreknu najteže moguće sankcije za bezbednost u saobraćaju. Najteže moguće, da pooštrimo sve.

To smo i uradili Zakonom o bezbednosti saobraćaja. Išli smo samo na ublažavanje onih koje su administrativne prirode, jer nema potrebe da nekog što je zaboravio da mu je istekla dozvola kažnjavamo oduzimanjem bodova; besmisleno bi bilo. Inače, ovaj čovek koji je vozio u kontrasmeru sad je u nadležnosti jedne druge, zdravstvene institucije. Ne znam da li će moći da bude osuđen; na kraju krajeva, to i nije moj posao.

Što se tiče stanja bezbednosti i Sporazuma sa Ruskom federalnom službom za bezbednost, želim da znam, zato što se dosta priče poteglo jer jedni bi da nas predstave kako tim sporazumom, zbog rečenice kojom mi ostvarujemo saradnju... Pazite, to je Federalna služba obezbeđenja. Ta Federalna služba obezbeđenja je kao naša Jedinica za obezbeđenje. Bavi se fizičkom zaštitom lica i objekata na teritoriji Ruske Federacije. Kao naša Jedinica za obezbeđenje MUP-a Republike Srbije. To nisu službe bezbednosti, to nisu ljudi koji rukuju podacima koji spadaju u domen obaveštajnog rada. I, na kraju krajeva, u toj

rečenici, za koju su me svi pitali šta to znači, piše – u skladu sa zakonodavstvima zemalja. Pa ne možemo mi mimo našeg zakona bilo šta da radimo. Da vam kažem, pa mi sa SAD imamo intenzivnu saradnju, sa svim njihovim službama bezbednosti, i razmenjujemo informacije koje se tiču terorizma, jer smatramo da je to u interesu naše zemlje, pa nas ovde nikad niko nije pitao – zašto saradujete sa njima?

Ali saradujemo sa svima. Nama je u interesu da saradujemo i sa Nemačkom, i sa Rusijom, i sa Kinom, i sa Amerikom, i sa Kanadom, i sa Francuskom i svim drugim zemljama. U svim slučajevima smo sporazume predlagali u skladu sa našim zakonom, štitimo naše interese i, na kraju krajeva, u svakom tom sporazumu, koji je tipski sporazum, koji imamo sa svim zemljama sveta, to su tipski sporazumi, piše da ćemo sve mere i radnje sprovoditi u skladu sa domaćim zakonodavstvom. Pa šta je bolja zaštita od toga? Vi i ne možete mimo svog zakona da saradujete sa nekim. Ako to radite mimo zakona, ako radite protivzakonito, to je krivično delo i za to vam nikakav sporazum uopšte ne treba. A ovaj sporazum vam ne omogućava da na bilo koji način kršite zakon. Naprotiv, daje vam mogućnost da radite.

I znate šta je do sada bilo od saradnje? Naši momci su išli u Rusiju da uče da voze blindirana vozila po ledu. To je bila konkretna saradnja i njihovi instruktori su bili ovde, imali su ovde trening sa tim momcima i javno smo pozvali, u trening centru „Navak“ smo imali javnu demonstraciju veština koje su naučili. To je bila dosadašnja saradnja. I hvala tim ljudima što su nam pomogli, rade to besplatno, rade za nas, uče naše momke da budu efikasniji, kao što to rade i drugi.

Dakle, nema nikakve mistifikacije. Ovo je, čini mi se, dobra saradnja, kojom ćemo, i kroz sve ove zakone o međunarodnoj policijskoj saradnji, uspeli da podignemo efikasnost naše policije. Na kraju krajeva, da približimo i te profesionalce da u slučajevima da njihova međusobna saradnja na terenu zatreba, kao što je obezbeđenje nekih objekata ili kad radimo sa Špancima zajedničko hapšenje nekih narko-dilera, važno je da ti ljudi poznaju jedni druge, tako se stvara i bolji rad. Svakako da su ovi zakoni u interesu Republike Srbije. Hvala.

PREDSEDNIK: Daću svakako i vama reč, ali prvo Martinoviću, da odgovori.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, i juče i danas se SNS-u imputira fašizam, juče od strane Marinike Tepić a danas od strane Marka Đurišića.

Fašizam je, dame i gospodo narodni poslanici, kada momku od 20 i nešto godina policijskim čizmama smrskate lobanju. To se desilo Ranku Paniću u vreme kada je predsednik Republike bio Boris Tadić. To je bio fašizam. U vreme Borisa Tadića, Marka Đurišića i svih ostalih „dosista“, ubijeni su

visokopozicionirani policijski službenici Marko Gavrilović Gavra 2001. godine, a 2002. godine Boško Buha i gospodin Nenad Batočanin. To se sve dešavalo u vreme kada je Srbija bila pod vlašću, sada već izgleda pokojne i preminule, Demokratske stranke.

Što se tiče Savamale, mi smo o tome pričali u Narodnoj skupštini i ja ću to da ponovim. Gospoda koja govore o Savamali i koji su pokušali da dobiju beogradske izbore pričajući o Nebojši Stefanoviću kao glavnom fantomu iz Savamale uporno prećutkuju neke činjenice, a ja sad želim da podsetim narodne poslanike i građane Srbije na te činjenice. A, da skrenem pažnju i vama, gospodine Stefanoviću.

Vlasnik tih nelegalno podignutih objekata u Hercegovačkoj ulici je bio izvesni Vladimir Marković, član – ispred, naravno, Demokratske stranke – Gradskog veća za saobraćaj do 2008. godine, a sa svojim italijanskim partnerom je u tim objektima u Hercegovačkoj ulici, dakle potpuno nelegalnim objektima; nisu plaćali porez, nisu plaćali takse, struju, nisu plaćali ništa...

PREDSIEDNIK: Vreme, molim vas.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Završavam ... imao je firmu „Peroni“, dispečerski centar, i kad je Talijan shvatio da je reč o velikoj prevari, on se povukao iz tog posla. Prema tome, pored tih pacova i zmija...

PREDSIEDNIK: Hvala, poslaniče, nastavićete.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: ... Bilo je tamo i kriminala, bilo je velike štete za državu.

PREDSIEDNIK: Marko Đurišić.

Želite da odgovorite pojedinačno ministru i poslaniku ili...? Samo ministru. Izvolite.

MARKO ĐURIŠIĆ: Nema potrebe da odgovaram na gluposti svakakve koje se ovde čuju.

Znači, ministre, pošto nećemo imati prilike da govorimo u pojedinostima, tačka 4) člana 135, izuzetak prijema van konkursa, kada je aktom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji predviđeno da se konkurs ne sprovodi za pojedina radna mesta. Znači ne, ministre, to što ste vi govorili, to je tačka 3), i to nije sporno, to zapošljavanje rodbine i dece nastradalih policajaca. Ali govorite neistinu, ministre. Govorite neistinu i stalno govorite neistinu.

Ako ste rekli da je nasilnička vožnja samo prekršajna stvar, zašto onda usvajamo ovaj zakon? Čemu? Koja je svrha ako je problem samo Zakona o prekršajima i ako tu nema nikakve krivične odgovornosti?

Govorili ste o investitorima u naše vreme i kako smo njihova imena saznawali od DEA. Možda smo mi njihova imena saznawali od DEA, ali su oni sedeli zajedno sa vama i igrali šah, gospodine ministre, i bili vaši prijatelji. I sada su se vratili u Srbiju i kažu – mi imamo poverenja u ovu državu. I vidimo kako

idu ti slučajevi i kako se jedan po jedan vaš prijatelj ne oslobađa na sudu, jer je dokaza toliko da ne može da se oslobodi nego slučajevi zastarevaju, gospodine ministre.

Na kraju ću da vam citiram, gospodine, Vinstona Čerčila, koji je rekao: „Niti je uspeh konačan, niti je neuspeh smrtonosan. Hrabrost je, i ono što se računa, da nastaviš dalje“.

Ja, gospodine ministre, nisam ni obeshrabren ni uplašen da se borim za ono u šta verujem.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Inače, rok za zastarevanje je 30 godina, poštovani kolega, za takva krivična dela. Da vam pomognem samo, nemam zlu nameru.

Reč ima ministar Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Ljudi, to je toliko nesrazmerno bilo u to vreme, toliko su ljudi koji su učestvovali u narko-trafikingu, dakle nije to bio neki sitni prekršaj, to su bili narko-dileri prve kategorije koji su bili ključni investitori, kupovali imovinu po Srbiji, da su svi ne okretali glavu, išli su s njima po žurkama, slavili, proslavljali dečije rođendane. To je bio haos, to je bila katastrofa. U isto vreme 400, 500, 600 hiljada ljudi je ostajalo bez posla, ali je važno da je ta bratija uživala u raznim privilegijama. Njima su se kupovali skupoceni roleksi, nisu se kupovali nama. Njima su nicali kuće, vile, dvorovi; njima, ne nama.

Što se tiče ove situacije, o tački 4), radi se o aktu o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji gde je predviđeno za pojedina radna mesta, a u tom aktu piše – kada se radi o deficitarnim radnim mestima, kao što su programeri. I ovo se ne primenjuje do stupanja novog akta o sistematizaciji, koji će biti sad napravljen. Mi smo ga doveli skoro do kraja. Videli ste, ja vam to pokazujem u primeru prethodne četiri godine, da ne bi bilo da nešto pričamo unapred, mi to nismo radili.

U 2017. godini su zaposlena deca iz KPA i COP-a, isključivo. To ste nas pomešali sa vama, ljudi. Nismo mi vi.

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Hvala, gospodine Arsiću.

Ovde je rečeno da ja pričam gluposti. Mislim da nije glupost kada spomenete i kada skrenete pažnju na činjenicu da je u vreme bivšeg režima i predsednika Republike Borisa Tadića ubijen Ranko Panić. Mislim da nije glupost kada ubijete na ulici Momira Gavrilovića, Boška Buhu, Nenada Batočanina, pa na kraju krajeva, 2003. godine i samog premijera Zorana Đinđića.

Što se tiče investitora, gospodin Stefanović je spomenuo neke vaše čuvene investitore iz Crne Gore koji su se obogatili tako što su dilovali drogu srpskoj deci, ali da vas podsetim na još neke vaše velike investitore i velike poslovne partnere: na primer, Dragoljub Marković – „Krmivo produkt“, pa onda čovek koji je imao ekskluzivno pravo da asfaltira u vaše vreme, kako ono beše?, Čume, je li tako? – „Difens roud“. To su sve vaše firme i to su sve bili vaši prijatelji.

Legija je do 2003. godine bio vaš najveći prijatelj. Proglašavali ste ga nacionalnim herojem. Pomogao vam je da se izvede Peti oktobar itd. To su sve bili vaši prijatelji. Oni su s vama išli po diskotekama, na njihovim bazenima ste se kupali i tamo ste radili pitaj boga šta.

Dakle, to su bili vaši prijatelji. To su bili vaši investitori. Vi ste 2011. godine – je li tako, gospodine Arsiću? – proglasili najvećom investicijom činjenicu da je Miroslav Mišković prodao „Maksi“ „Delezu“. Kaže, to je bila najveća investicija u Srbiji.

(Predsedavajući: Godina 2010.)

Izvinjavam se, 2010. godine. Eto to su bile njihove investicije. Malo Dragoljub Marković, malo Čume, malo Legija, malo Mišković, malo ovaj, malo onaj, to su bile investicije u Srbiji.

(Predsedavajući: Privodite kraju.)

I kao rezultat toga, od 2008. do 2012. godine imali smo 400.000 ljudi koji su ostali bez posla.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Replika, narodni poslanik Marko Đurišić.

Izvolite.

MARKO ĐURIŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Voleo bih da znam ko je gospodina Panića ubio. To pitajte ministra policije, direktora Policije, a možda je najbolje da pitate onoga ko mu je rekao da ne ode u bolnicu povređen...

(Srbislav Filipović: Sram te bilo!)

... Ko mu je rekao da se krije, i on je dva dana posle toga preminuo od unutrašnjeg krvarenja, a nije otišao da zatraži medicinsku pomoć. E, to je pitanje.

(Srbislav Filipović: Đubre jedno!)

Možete da kažete...

Gospodine predsedavajući, hoćete li da reagujete na reč đubre?

PRESEDAVAJUĆI: Na šta da reagujem?

MARKO ĐURIŠIĆ: Da li je to u redu?

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Đurišiću, vi ste tako glasni da ja nikog drugog ne čujem osim vas.

MARKO ĐURIŠIĆ: Ne čujete nikog? Hvala.

Onda me slušajte dobro. Ja gospodina Legiju i nikoga iz zemunskog klana nisam video, ali vaš ministar Lončar ima slike sa njima. Od zemunskog klana kupovao je stan. Ako hoćete nešto da objasnite građanima Srbije, objasnite to.

Ako hoćete da odgovorite ko je odgovoran za ubistva i Gavrilovića i Buhe i svih ostalih koje ste... Hajde da krenemo od toga ko je ubio Olivera Ivanovića. Hajde, odgovorite na to.

Gospodine ministre, jedna od vaših brojnih funkcija je i šef Biroa za koordinaciju službi. Na koga je ukazao gospodin Ivanović pre svog ubistva da mu preti i da mu je bezbednost ugrožena? Od koga? Kažite to, a nemojte da pričate o Buhi, Gavriloviću, o nečemu pre 15 godina.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dakle, Marko Đurišić pita nas zašto Ranko Panić nije otišao u bolnicu, a sad ja vas pitam, gospodine Đurišiću, a ko je vas tukao kada ste prošle godine dva i po meseca demonstrirali po Beogradu, kada ste protestovali zato što ste bili, navodno, nezadovoljni rezultatima izbora, gde ste doživeli ubedljiv debakl, debakl kakav nije viđen u političkoj istoriji Srbije, kao što ste ga doživeli i sada na beogradskim izborima. U vreme kada je ministar unutrašnjih poslova Nebojša Stefanović policajca prošle godine za dva i po meseca na ulicama Beograda niste mogli da vidite, a u vaše vreme ste poslali u julu 2008. godine na nenaoružan narod, na mirne ljude koji su došli da protestuju protiv Borisa Tadića, specijalne jedinice. Bacali ste bojne otrove na ljude. To nije bio suzavac. Znaju ovde ljudi koji su bili na tom protestu, bacali ste bojne otrove.

Kako vas nije sramota da vi sada postavljate pitanja zašto Ranko Panić nije mogao da ode u bolnicu? Kako da ode u bolnicu čovek kome je smrskana glava policijskom čizmom? Tako je ubijen. I to se desilo u vaše vreme, u vreme Borisa Tadića i u vreme DS-a, kao što se u vreme DS-a desilo i ubistvo Momira Gavrilovića, Buhe, Batočanina, Đinđića i svih drugih. Šta, sada kažete – to je bilo pre 15 godina i nije sada bitno šta se desilo pre 15 godina. Nije bitno što su ljudi ubijeni? Nije bitno što je neko ubio momka od 20 i nešto godina zato što se protivio politici njegovog kraljevskog veličanstva Borisa Tadića, nepogrešivog i mudrog lidera Srbije koji je tako uspešno vodio državu da je za četiri godine uspeo 400.000 ljudi da ostavi bez posla?

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, narodni poslanik Miroslav Aleksić.

Izvolite.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Reklamiram član 6. Poslovnika, stav 3, da za vreme govora narodnih poslanika ili drugih učesnika u pretresu nije dozvoljeno dobacivanje, odnosno

ometanje govornika na drugi način, kao i svaki drugi postupak koji ugrožava slobodu govora.

Gospodine predsedavajući, malopre dok je gospodin Đurišić govorio sve vreme su mu dobacivali najpogrdnijim nazivima predstavnici vladajućih stranaka, do te mere da su ga nazvali đubretom i vi niste reagovali na to. Niste našli za shodno da upozorite onog ko je poslaniku Đurišiću rekao da je đubre. Da li je to vokabular koji treba da se koristi ovde u ovom domu? I koga vi podržavate, gospodine predsedavajući? Sve vreme dok je čovek govorio ovde su bila dobacivanja.

Dakle, budite spremni na to da čujete i stavove opozicije. Budite spremni na to da čujete i kritike opozicije, bez uvrede i bez vređanja. Ovde su se predstavnici Ministarstva unezverili dok je gospodin Đurišić govorio, tražeći načine kako da mu odgovore i kako da prikriju istinu koju je on govorio. Suočite se sa istinom i recite građanima Srbije to, ali nemojte da vređate poslanike u ovom domu. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Aleksiću, kada bih krenuo da primenjujem Poslovnik u ovom delu, ja verujem da bi i ovo malo poslanika što imate tu oko vas bilo isključeno iz rada sednice.

To ko je šta radio, suočite se već jednom i vi, zato što sam i ja bio učesnik nekih događaja iz tog vremena koje je spominjano i jako dobro znam šta je istina a šta ne, a očigledno je da i građani sve više saznaju šta je istina i o tome daju ocene na izborima.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o povredi Poslovnika? (Da.)

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Povređen je član 104, i od strane predsednice Skupštine, a potom i od vas, jer ja sam tražio repliku s obzirom na to da se narodni poslanik Marko Đurišić jako loše izražavao i govorio o Aleksandru Vulinu. To pravo mi je uskraćeno i uskratili ste mi mogućnost da ovde kažem da sam ja apsolutno siguran da su svi državni organi, sva javna tužilaštva koja su ispitivala prijavu Agenciji za borbu protiv korupcije, pogotovo pod ovim pritiskom, medijskim linčom koji je vođen protiv Aleksandra Vulina, zasigurno to posebno ispitali.

U to sam siguran, ali ono što znam, znam da u vreme Borisa Tadića ni javno tužilaštvo ni policija ne da nisu postupili po krivičnoj prijavi protiv Borisa Tadića i njegovih saradnika zbog iznošenja i pranja novca iz Republike Srbije, gde su saradnici Borisa Tadića nagrađivani sa 10-15% za sumu para koju su iznosili u Belgiju ili Dubai, ne samo da nisu postupali, nego nisu smeli tu krivičnu prijavu čak ni da zavedu. Hvala.

(Marko Đurišić: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Komlenski.

Smatram da kršenja Poslovnika nije bilo, a vi ste svakako iskoristili pravo na repliku, pa jedan minut, koliko ste utrošili, odbija vam se od vremena poslaničke grupe.

(Marko Đurišić: Replika.)

Nemate više pravo na replike.

(Marko Đurišić: Replika, pominjao me je Martinović.)

Bili su i poslovnici.

Reč ima, po Poslovniku, Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, čl. 103, 106, 107, od povrede dostojanstva do prilike da oduzmete vreme gospodi koja su zloupotrebljavala Poslovnik.

Naime, dostojanstvo je povređeno. Ovde se pričalo o fašizmu, onda su nam poslanici govorili o ubistvima itd.

Kao neko ko je prebijen 2008. godine kao protivkandidat Borisu Tadiću, to ne mogu da nazovem fašizmom, već revanšizmom. Kao neko ko je dobio batine pred suprugom 2007. na 2008. godinu, zajedno sa novinarom, poznatim novinarom koji je takođe prebijen samo zato što posle jedne kontakt emisije Borisu Tadiću i njegovoj pratnji nije odgovaralo ono što sam rekao.

Kao neko ko pamti ubistvo onih vojnika i ulogu Vuka Jeremića u svemu tome, za mene je nedopustivo da neko nama prišiva neki fašizam, da nam prišiva neki ekstremni nacionalizam i zato, gospodine predsedavajući, tražim da ubuduće, kada gospoda to pomenu, da ih opomenete, tim pre što oni imaju najmanje prava da govore o fašizmu, o batinanju, prebijanju, ubistvima. Da ne govorim i o tome ko je avanzovao posle ubistva premijera Đinđića, ja sigurno nisam, a oni neka razmisle ko je došao na njegovu poziciju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Smatram da nije bilo kršenja Poslovnika.

Da li želite da se Skupština izjasni? (Ne.) Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Sanda Rašković Ivić.

(Gordana Čomić: Replika.)

Izvinite, kolegice Sanda.

Koleginice Čomić, ako vi smatrate da ste stekli pravo na repliku samo zato što je kolega Martinović rekao da je u vreme vlasti DS-a ubijen Ranko Panić, da je ubijen pokojni premijer Zoran Đinđić, general Buha itd., ja ne vidim zašto vi imate pravo na repliku. To su činjenice koje su se desile.

(Gordana Čomić: Zato što sam ovlašćena predstavica.)

Ne možete nikako. Ništa drugo nije govorio samo je rekao da je to bilo u vreme vaše vlasti.

(Gordana Čomić: Narodni poslanik Aleksandar Martinović je govorio o pokojnoj DS.)

Koleginice Sanda, prijavite se ponovo za reč.

SANDA RAŠKOVIĆ IVIĆ: Meni je žao što niste pustili gospođu Čomić, ali pošto ionako vidim da nemate nameru da je pustite, ja ću onda da krenem sa svojim izlaganjem.

Dakle, gospodine predsedavajući, gospodine ministre, poštovani gosti, dame i gospodo narodni poslanici, mi ovde imamo jako mnogo zakona. Mislim da neće niti jedan narodni poslanik stići da se osvrne na sve njih.

Od onog što sam imala prilike da vidim, počecu, možda ćete se i začuditi, sa nečim što je sasvim u redu i što smo čak i spremni da podržimo, a to je zakon o evidencijama i obradi podataka, koji je uveo red u podacima o ličnosti, ali i tu podvlačimo crtu.

Sledeći je Predlog zakona o nacionalnom DNK registru i tu nalazimo da zakon sadrži odredbe čije usvajanje podrazumeva ozbiljna kršenja i rizike po ljudska prava. Jedinstveni registar genetskih podataka svih lica, nezavisno da li su oni izvršioци teških krivičnih dela ili izvršioци u pokušaju ili žrtve, da li se radi o punoletnim ili o maloletnim osobama, pa sve to kada se nalazi zajedno i po našim nalazima i po nalazima Poverenika za pristup informacijama od javnog značaja, to nije dobro i može da zaista ugrožava ljudska prava tih ljudi.

Koliko smo uspeli da vidimo, Poverenik se vama lično, odnosno Ministarstvu, obraćao. Obraćao se i Odboru za ljudska prava u Skupštini Srbije i, takođe, Odboru za službe bezbednosti i njihovu kontrolu, ali nije bilo nikakvog odgovora što se toga tiče. Ova rešenja su apsolutno sporna i sa stanovišta standarda o pravu na privatnost i zaštitu podataka o ličnosti, sporna su i u koliziji stoje sa Ustavom Republike Srbije, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, koja je u direktnoj suprotnosti sa stavovima Evropskog suda za ljudska prava. Ovo nije samo naše mišljenje nego je i mišljenje Poverenika i mislim da bi to mišljenje ipak trebalo da uzmete u obzir.

Dalje bih prešla na Predlog zakona o strancima. Ja se nadam da ne grešim, međutim, meni deluje da je jedna od osnovnih ideja zbog kojih je i predložen ovaj zakon o strancima bilo to da se stvori pravni osnov, odnosno pokriće aktuelnoj vlasti da može da organizuje prihvat novog talasa izbeglica koji se sprema, izbeglica iz afričkih i azijskih zemalja.

Ja ću ovde citirati član 15. Predloga zakona u stavu 1, koji taksativno nabroja situacije u kojima se strancu uskraćuje mogućnost ulaska na teritoriju Republike Srbije, dok stav 3. istog člana propisuje izuzetak od navedenih situacija i kaže „da se izuzetno strancu za koga se utvrdi da postoje neke od smetnji iz stava 1. ovog člana može odobriti ulazak u Republiku Srbiju ukoliko

za to postoje humanitarni razlozi ili to nalaže interes Republike Srbije ili to nalažu međunarodne obaveze Republike Srbije.“

Ono što ovde para uši jeste upravo ovo „međunarodne obaveze Republike Srbije“. Međunarodne obaveze Republike Srbije nisu, dame i gospodo, pravna definicija, nego politička definicija. Trebalo bi da se pravno definiše šta su to međunarodne obaveze, koji su to sporazumi koji su potpisani, šta smo mi to potpisali da treba da radimo pa ova politička odrednica liči na to da mi moramo onda da primamo sve ono, da bi narod razumeo, što neće Nemačka i ne može Nemačka da primi, da to primi onda Srbija i da mi postanemo jedno veliko parkiralište za migrante.

Odmah da se razumemo, ja sam sama izbeglica, imam vrlo veliku empatiju za ljude koji, bežeći od rata, traže svoje mesto pod suncem i traže sigurnost. Međutim, ono što smeta ovde jeste jedna, rekla bih, doza nedovoljne definisanosti, bolje rečeno nedovoljne iskrenosti u odnosu na sam ovaj zakon, jer ovakvim zakonskim rešenjem stvara se mogućnost da dobar deo ljudi koji budu došli u Srbiju ovde i ostanu.

Identično rešenje je i u članu 61. Predloga zakona, koji uređuje privremeni boravak stranaca na teritoriji Republike Srbije iz humanitarnih razloga, i u njemu su u pet tačaka taksativno pobrojani razlozi kada nadležni organ može da strancu odobri privremeni boravak, ali i tu stoji formulacija – ili to nalažu međunarodne obaveze Republike Srbije.

Molimo vas da ove međunarodne obaveze ne tretirate kao političku, nego kao pravnu odrednicu i da se na nešto naslonite. Možda se naslanjate, ja ne znam, mislim, ja sad želim to ministra da pitam, na potpisani Zakon o readmisiji, gde mi onda po tom zakonu postajemo zemlja prvog azila ili se oslanjate na nešto drugo, ali evo, to bih ja volela da znam, a mislim da bi to voleli da znaju i građani.

U tom zakonu imamo još jednu nelogičnost, koja se javlja u odmeravanju raspona zaprećenih novčanih kazni. Naime, tu je član 120. Predloga zakona koji propisuje, između ostalog, da će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 150.000 dinara kazniti fizičko lice koje u roku od 24 sata od dolaska stranca u posetu ne prijavi MUP-u činjenicu da će stranac boraviti na njegovoj adresi.

U praksi se svi susrećemo sa situacijama da je neko od članova naše porodice otišao da živi u inostranstvo. Ja mislim da je u Srbiji teško naći porodicu gde nije barem jedno dete otišlo u inostranstvo, tamo se oženilo, ili udalo, strankinjom, dovelo decu i tu svoju ženu ovde u Srbiju i sada, ako ja ili neka od mojih sunarodnika kao baka i kao svekrva i kao tašta ne prijavim moje unuke, snaju ili zeta odmah, može da bude kažnjena ovako visokom novčanom kaznom.

Ovaj apsurd je tim veći što imamo, recimo, član 121. Znači, u istom članu propisuje se da će se domaće fizičko lice, uz kaznu zatvora od 60 dana, što je, moram da kažem, sasvim opravdano imajući u vidu težinu prekršaja, kazniti novčanom kaznom koja se može odmeriti u istom rasponu kao i u članu 120, dakle od 5.000 do 150.000 dinara ako se bavi trgovinom ljudima ili ako se uhvati da je nelegalno prebacivao migrante, odnosno lica koja su nelegalno ušla u zemlju preko granice.

Znači, tu nikako ne smemo da imamo istu situaciju 5 do 150 hiljada ako se ne prijave vlastiti unuci, i ako se neko uhvati da zarađuje pare i da se bavi trgovinom, odnosno trafikom ljudi preko granice, i to treba svakako da se ispravi.

Dolazimo sada i do Predloga zakona o azilu i o privremenoj zaštiti. Ovaj Predlog zakona o azilu i privremenoj zaštiti je kompatibilan sa Predlogom zakona o strancima, i ja sam razumela da je to u stvari jedna celina i politički u stvari je cilj isti, a to je da se stvori pravni osnov za prihvatanje migranata.

Predlagač u obrazloženju insistira na činjenici da je osnovni razlog za donošenje novog zakona o azilu usklađivanje našeg pravnog okvira u ovoj oblasti sa direktivama EU. To obrazloženje je teško prihvatiti imajući u vidu konkretna rešenja u Predlogu zakona, sem konstatacije da se vodilo računa o usklađivanju „sa Direktivom 2001/55 Evropske komisije, koja propisuje minimalne standarde za dodelu privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih lica, mere koje se primenjuju u pogledu postupka prijema, obaveze za državu koja prihvata raseljena lica, kao i prava i obaveze lica kojima je dodeljena ta zaštita“.

E sad, ono što meni ovde takođe malo smeta, odnosno mi kao poslanička grupa ne vidimo čemu ovo, to je formiranje kancelarije za azil. Naime, mi mislimo da se tu radi o dupliranju kapaciteta, jer u okviru samog MUP-a postoji Odeljenje za strance, koje je operativno-funkcionalni deo Uprave granične policije i, pored ostalih poslova, obavlja i poslove azila i poslove prihvatilišta za strance. Ono ima tri odseka – jedan je Odsek za statusna pitanja i kontrolu stranaca, drugi je Odsek za prihvatanje i smeštaj stranaca i treći je Odsek za azil.

Iz ovog zakonskog rešenja, odnosno iz ovog predloga mi nismo razumeli da li se radi o tome da će Odeljenje za strance i dalje imati Odsek za azil, pored formiranja kancelarije za azil. Kod samog formiranja kancelarije za azil ne stoji ko će u toj kancelariji da radi, da li će biti povučeni neki ljudi, npr. iz ovog Odeljenja za strance, da tu rade, ili će, kao što se nama čini, to biti još jedan punkt za partijsko zapošljavanje. Znači, tu treba da odredite da li će se duplirati kapaciteti i da li će postojati ovaj odsek za azil i pored kancelarije ili tu kancelariju ne treba uopšte niti formirati.

Dalje, imamo komisiju za azil. Mislim da komisiju za azil imaju sve ozbiljnije zemlje i ona je u stvari vid političkog tela. Bilo bi jako lepo kada bi

komisija za azil kao vid političkog tela zaposlila ljude koji su zaista visokokvalifikovani u stručnom smislu i koji imaju respektabilne moralne karakteristike, jer se u ovoj komisiji za azil može i te kako ljudski i politički pogrešiti i onda nekog možemo mi kao cela država da nosimo na duši, kao što je, recimo, bio jako ružan potez povraćaj onog azilanta iz Turske Erdoganu. Da smo imali komisiju za azil i da je ta komisija, sad je ovo hipoteza, radila po ljudskim standardima, onda taj čovek nikada ne bi bio tamo vraćen.

Meni je potpuno jasno da Srbija ne sme i ne može da ostane van političkih rasprava o pitanju migranata i da mi ne treba da budemo samo neko ko će čekati da mu neko drugi odredi kvote, ali čini se da smo mi nekako upali u zamku i da smo u tu priču o migracijama, migrantima, azilu i svemu onome što je vezano za to ušli jednostrano, a to jednostrano tumačenje migracija jeste – eto ti su ljudi tu, mi treba da ih primimo. Ali ne smemo da zaboravimo da time lečimo samo posledicu a ne lečimo uzroke. Zaboravljamo da su zemlje EU, pogotovo sa SAD, iz sve snage učestvovala u formiranju određenih žarišta iz kojih ti ljudi danas beže. Mislim da bi trebalo da zauzmemo nešto drugačiji stav i da krenemo da lečimo bolest a ne da lečimo posledicu.

Potpuno mi je jasno da je i ovaj zakon o azilu deo onoga što od nas EU traži, ali mislim da mi tu treba da sačuvamo svoju autonomiju i samobitnost. Ja razumem da je Nemačka primila milion migranata i da joj je dosta, da ne može i da želi da podeli teret sa ostalima, ali mi smatramo da Srbija, ovako siromašna, Srbija koja nije sasvim još rešila problem svojih izbeglica i interno raseljenih lica, Srbija kojoj visi problem Kosova... Nemojte zaboraviti, dame i gospodo, ukoliko se potpiše pravnoobavezujući sporazum sa Kosovom, imaćemo jedan veliki broj, nažalost, daleko bilo, Srba sa Kosova koji će doći ovde kao interno raseljena lica.

Želela bih da završim, jer nemam vremena dalje da raspravljam o drugim zakonima, s jednom Pekićevom rečenicom, pošto vi u poslednje vreme jako volite Pekića. On je rekao u svojim „Godinama koje su pojeli skakavci“: „Nema tako dobre policije koja može da zameni rđavu politiku“. Hvala vam na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar dr Nebojša Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala.

Samo kratko da se osvrnem još jednom na potrebu da se definiše ovaj deo vezan za zakon o DNK registrima. Naime, što se tiče DNK, samo sud može dati nalog da se uzme DNK i sud tu ne pravi razliku. Dakle, sud može dati nalog da se bilo kojoj osobi uzme DNK ako smatra da je to potrebno za rasvetljavanje određenog krivičnog dela.

Po Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti svaki građanin Srbije može da se obrati nadležnom državnom organu, u ovom slučaju MUP-u, koji će tražiti od suda brisanje iz DNK registra svakog lica za kojim više ne postoji potreba da se njegov DNK profil nalazi u našim evidencijama. Važno mi je da ljudi znaju.

Dakle, to je jedna vrsta međunarodne konvencije koja postoji na teritoriji EU i mi se toga pridržavamo. Uzima se samo onaj parcijalni DNK profil koji je potreban da se izvrši identifikacija lica. Dakle, ne uzima se kompletan DNK profil koji bi govorio o određenim osobinama te ličnosti, o nekim možda naslednim bolestima, o bilo čemu. Dakle, uzima se samo onaj parcijalni deo profila koji je potreban da se bez bilo kakve sumnje identifikuje lice, da možemo pouzdano da kažemo da se radi o tom i tom licu.

Dakle, slažem se da je ovo novina, iako je dosada MUP-ova laboratorija jedina suštinski akreditovana i ima sve standarde koji postoje na nivou sveta, najozbiljnija laboratorija gde se vrlo precizno definiše mogućnost pristupa ko, na koji način, kada, pod nadzorom, registruje se svaki pristup laboratoriji. Dakle, vrlo ozbiljno smo pristupili tome upravo da ne bi došlo do bilo kakve malverzacije ili da bilo ko može da utiče na to na bilo koji način.

Međutim, sam rad u prikupljanju DNK uzoraka je uvek bio problematičan, jer je dosada, do ovog zakona, ovo relativno neuređena oblast. I ne samo kod nas. Mi pokušavamo, i nisam siguran da će to uvek u prvom momentu biti... Uvek se u praksi pokaže šta su rešenja koja će biti kvalitetnija i bolja, ali ključni cilj nam je da uvek imamo dovoljno mogućnosti da zaštitimo građane u krivičnom postupku, odnosno da zaštitimo i one koji bi mogli potencijalno da budu okrivljeni a da to zaista nisu. Dakle, prezumpcija nevinosti u tom smislu mora da bude zaštićena, ali da bismo one koji jesu krivi a ostavili su DNK trag na licu mesta, da nam faktički to olakša da ih brže privedemo pravdi.

Što se tiče kancelarije za azil, azilni postupak je u suštini dvostepeni. Dakle, to je ono što je dobro. Sama kancelarija za azil, koja se nalazi u MUP-u, u prvostepenom postupku donosi odluku na osnovu svih relevantnih podataka koje tražilac azila podnosi. Tu je razlika između kancelarije za azil i drugih institucija. Recimo, Uprava za strance, koja se bavi onim strancima koji nisu tražioci azila ili tražiocima azila kada oni nakon protoka vremena ili odbijanja od strane dva stepena, da kažem drugostepene komisije, prestanu da budu tražioci azila, tada Uprava za strance preuzima rad sa njima i u skladu sa svojim nadležnostima dalje postupa.

Što se tiče same kancelarije za azil, mi smo je formirali 2015. godine, ukoliko se tačno sećam. Godine 2015, kada je bio najveći migratorni udar na Republiku Srbiju, sa jednim skromnim, mislim da ona ima veoma mali broj zaposlenih, ne znam tačno koliko, 18 zaposlenih ima u ovom trenutku, prolazilo

je kroz zemlju i po... I ako kažem da većina tih ljudi nije tražila azil, ali je veliki broj onih koji izraze nameru, a vi morate da obradite određenu dokumentaciju.

Naravno, tražićemo načine da optimizujemo... Srećom svi ti ljudi rade u okviru MUP-a, pa i njihovo raspoređivanje može da bude, ukoliko ne bude potrebe za njihovim intenzivnim angažovanjem u jednom sektoru, mogu biti prebačeni upućivanjem, ili na drugi način, konkursom, u neki od drugih sektora MUP-a.

U svakom slučaju, želim da znate da i komisija posle kancelarije za azil ima mogućnost da preinači odluku ili da vrati na ponovno odlučivanje prvostepenom organu. Dakle, to je ta vrsta zaštite, o čemu ste vi govorili. Ne moraju ovi ljudi uvek biti u pravu, ali zato u dva stepena pokušavamo da sagledamo i sve one druge okolnosti koje bi mogle doneti drugačiju odluku u smislu odobravanja ili odbijanja azila. Eto, nadam se da sam uspeo bar malo da raščistimo ovu priču o DNK i azilu.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Meho Omerović.

MEHO OMEROVIĆ: Zahvaljujem se, gospodine predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima iz MUP-a, drage i poštovane kolegice i kolege narodni poslanici, u ovom vremenu predviđenom za raspravu o ovih deset predloženih zakonskih rešenja na samom početku ću naglasiti da će poslanici SDPS-a u danu za glasanje podržati predložene predloge i zakona i izmena zakona o kojima danas razgovaramo.

U svom obraćanju ću, pošto je vreme od 20 minuta, nažalost, još uvek nedovoljno da bi se moglo kompleksno obraditi svih 10 predloženih zakona, ukazati na značaj nekoliko zakonskih rešenja koja danas razmatramo, ali ću ukazati i na eventualne probleme koje mogu pojedini zakoni dovesti u svojoj realizaciji, odnosno implementaciji, a gde smo predvideli određeni broj amandmana kako bismo pokušali popraviti ponuđeni tekst zakona.

Što se tiče Predloga zakona o strancima, razumljivi su razlozi za donošenje ovog zakona i evidentno je da usled ekonomskog rasta i unapređenja poslovnog ambijenta Srbija postaje privlačnija za strane državljane. Oni po različitim osnovama sve više dolaze i sve duže borave u našoj zemlji. Najčešći razlozi su rad i zapošljavanje, razmena studenata, turističke posete, saradnja između privrednih društava i njihovih predstavnika, lečenje i tome slično.

Usvajanje zakona o strancima takođe proizlazi iz naše obaveze i potrebe da naše zakonodavstvo uskladimo sa evropskim, odnosno u skladu sa Poglavljem 24, u delu koji se odnosi na migracije. Predlogom zakona se preciziraju odredbe koje se odnose na oblast legalnih migracija, a takođe se propisuju i mere koje treba da spreče ilegalne migracije, odnosno propisuju se uslovi za ulazak, kretanje, boravak i vraćanje stranaca, kao i nadležnost organa koji o tome odlučuju.

U skladu sa ovim predlogom stranac u Srbiji može da boravi u kratkotrajnom periodu, do 90 dana. Predviđen je i privremeni boravak u trajanju do jedne godine, koji može da se produži na isti period. Dozvolu za stalno nastanjenje može dobiti stranac koji je boravio u Srbiji neprekidno duže od pet godina i na osnovu odobrenja za privremeni boravak. Dobro je što ovaj predlog zakona prepoznaje i posebne slučajeve u kojima se strancu može odobriti stalno nastanjenje. To je slučaj kada se stalno nastanjenje odobrava na osnovu bračne ili vanbračne zajednice sa državljaninom Republike Srbije ili strancem kome je odobreno stalno nastanjenje, zatim maloletniku koji je na privremenom boravku u Republici Srbiji.

Što se tiče nelegalnih migracija, zakon sadrži odredbe koje treba da spreče ilegalni ulazak i boravak na teritoriji Srbije, a do čega dolazi usled ulaska u Srbiju van mesta koje je određeno za prelazak državne granice, dakle izbegavanja granične kontrole, ulaska bez putne ili druge isprave ili uz upotrebu lažne putne isprave i tome slično.

Važno je istaći da ovaj zakon, kao i sledeći zakon o kome ću govoriti, zakon o azilu i privremenoj zaštiti, prepoznaje, što je za nas iz SDPS-a veoma značajno, osetljive kategorije, prema kojima se primenjuju posebne mere, i odstupanja od uobičajene procedure, a u cilju njihove bolje zaštite imajući u vidu specifičan položaj u kome se oni nalaze. Pored osoba sa invaliditetom, starih lica, samohranih roditelja, trudnica, posebno je važno što zakon prepoznaje i žrtve porodičnog nasilja i žrtve trgovine ljudima, odnosno strance za koje se pretpostavlja da su žrtve trgovine ljudima. Naime, u slučaju da postoji sumnja da je neko lice žrtva trgovine ljudima, takvom licu se može odobriti privremeni boravak u trajanju do 90 dana bez ispunjavanja opštih uslova koji su predviđeni zakonom. Tokom trajanja privremenog boravaka omogućava im se oporavak, sigurnost i zaštita, smeštaj, psihološka i materijalna pomoć, pristup hitnoj medicinskoj zaštiti itd.

Važno je da u celom ovom postupku postoji koordinacija nadležnih organa, i to organa starateljstva, policije i organa za identifikaciju i koordinaciju žrtava trgovine ljudima. To je ono što karakteriše ceo tekst zakona. Jasna je želja predlagača zakona da se postupak odlučivanja o zahtevu stranca učini bržim i efikasnijim, da koordinacija nadležnih organa bude efikasnija, vodeći pri tom računa o zaštiti i bezbednosti države Srbije.

Zakon sadrži i druge odredbe kao što su vize, prihvatilišta za strance, kretanje stranaca u uniformi, kao i niz novih zakonskih rešenja, kao što je privremeni boravak iz humanitarnih razloga i tome slično.

Što se tiče Predloga zakona o azilu i privremenoj zaštiti, mi imamo postojeći zakon od 2008. godine, primenjuje se desetak godina. Iako je usklađen sa Ženevskom konvencijom iz 1951. godine, i u značajnoj meri sa direktivama

EU, taj zakon sadrži pojedina rešenja koja nisu bila sveobuhvatna i precizno definisana, što je dovelo i do pojedinih problema u primeni i otvorilo mogućnosti za zloupotrebe.

Upravo zato razlog za donošenje ovog zakona o azilu i privremenoj zaštiti jeste i to što je postupak azila u zemljama EU, a mi smo kandidati za članstvo u EU, unificiran, odnosno minimum prava i obaveza tražilaca azila isti je u svim državama članicama. Zbog toga je Srbija kao zemlja koja je u procesu pristupanja EU imala i obavezu da se uskladi sa minimum ovih prava. Tu se pre svega misli na direktive EU, koje propisuju standarde a koji se odnose na sadržinu prava i obaveza odobrene zaštite.

Približavanjem Srbije EU, a polazeći od našeg geografskog položaja, Srbija je postala mnogo interesantna za migrante, ne zalazeći u to da li oni imaju nameru da ostanu ovde ili ne pa su samo u prolazu ka zemljama EU. Mi smo se kao država u to najbolje uverili u prethodnih nekoliko godina zbog ogromnog i povećanog priliva migranata iz Afrike i Azije. Kao region koji je okružen državama članicama EU, Zapadni Balkan je uglavnom tranzitno područje za migracione tokove. Zapadnobalkanska, već čuvena, ruta najvećim delom je bila u funkciji tranzitnog toka tih migranata koji na teritoriju EU ulaze preko grčko-turske granice i nastavljaju dalje ka državama Evrope.

Republika Srbija se našla na ruti migranata koji ulaze prvenstveno sa teritorije Makedonije, ali i sa teritorije Bugarske i prelaze preko naše teritorije da bi dalje nastavili put ka EU. Iako u osnovi tranzitna zemlja, zadržavanje migranata na teritoriji Srbije postalo je duže usled zatvaranja zapadnobalkanske rute. Stoga država Srbija čini napore da ispuni sve standarde u pogledu zaštite migranata. Od početka migrantske krize Vlada Republike Srbije je pokazala i izabrala proaktivan i human pristup i pokazala i dokazala, rekao bih, spremnost da se u granicama svojih mogućnosti suoči da situacijom velikog priliva migranata. Istovremeno, čine se i naponi na pojačanoj kontroli granice i sprečavanju kriminalnih aktivnosti krijumčara i trgovaca ljudima.

Činjenica je da je znatno veći broj migranata koji su ušli u našu zemlju iskazao nameru za traženje azila nego što su stvarno ušli u proceduru azila. Ovaj podatak možda izgleda čudno, ali govori o tome da oni nemaju stvarnu nameru, to smo čuli i od ministra Stefanovića, da ostanu Srbiji, već važeću proceduru koriste u svrhu izbegavanja odgovornosti zbog ilegalnog ulaska ili nezakonitog boravka u našoj zemlji kako bi što pre otišli u zemlje članice EU.

Ovim zakonom će takvi i slični problemi biti rešeni. Naime, zakonom o azilu i privremenoj zaštiti, sa jedne strane, obezbediće se ostvarivanje...

Šta je sa mikrofonom? Uključen je, a tona nema.

(Predsedavajući: Mislim da nešto nije u redu sa elektronskim sistemom. Zatražite ponovo reč. Izvolite.)

Zahvaljujem se.

Naime, Zakonom o azilu, sa jedne strane, obezbediće se ostvarivanje Ustavom garantovanog prava na utočište strancima koji ne mogu da se vrate u svoju zemlju zbog opravdanog straha od progona, zbog svoje rase, pola, jezika ili veroispovesti. Takođe, predviđena je i supsidijarna zaštita za lica koja nisu u navedenoj situaciji ali ako postoje opravdani razlozi koji ukazuju da će se povratkom u svoju državu suočiti sa stvarnim rizikom trpljenja ozbiljne nepravde.

Ono što je bitno jeste da zakon veoma precizno uređuje razloge progona, dela koja se smatraju progonom i druge činjenice i okolnosti koje nadležni organi treba da utvrde prilikom odlučivanja o zahtevu za azil.

Sa druge strane, zakon precizno utvrđuje obaveze tražilaca azila i lica kojima je odobreno pravo na azil i privremena zaštita. Razloge za skraćivanje prava na utočište ili supsidijarnu zaštitu, mogućnost ograničenja kretanja u slučajevima kršenja pojedinih odredbi.

Zbog toga je nesumnjivo da postoji potreba da i mi kao Narodna skupština usvojimo ovaj zakon o azilu i privremenoj zaštiti. Ovim zakonom postupak azila će se učiniti brže i efikasnije, ali će se sprečiti i zloupotrebe koje su postojale u dosadašnjoj njegovoj primeni. Ono što je bitno jeste da se pri definisanju zakonskih rešenja imalo u vidu da pravo na utočište spada u osnovno ljudsko pravo i da je u zakonu posebna pažnja posvećena posebno osetljivim grupama.

Zakon o azilu je u svemu usaglašen sa međunarodnim standardima, precizan je i sveobuhvatan i njegovom primenom će se poboljšati postupak azila.

U cilju poboljšanja pojedinih odredbi mi smo predložili pojedine amandmane, od kojih bih ja ovom prilikom izdvojio samo tri. Naime, amandman kako bi se maloletna lica odvojena od roditelja izjednačila sa maloletnim licima bez pratnje u pogledu garantovanih standarda i radi uvođenja pojma udruženja građana umesto organizacije civilnog društva, kao i kako bismo izjednačili članove porodica, korisnika međunarodne zaštite i korisnika zaštite u pogledu obima prava.

Što se tiče Predloga zakona o evidenciji i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova, podsetio bih da je zaštita podataka o ličnosti jedno od ljudskih prava i sloboda koje smo mi garantovali našim građanima Ustavom Republike Srbije.

Iako je ova oblast regulisana krovnim zakonom, Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, reč je o relativno novom pravu i mi se još uvek susrećemo sa brojnim izazovima u cilju njegove potpune zaštite.

Nemoguće je jednim zakonom obuhvatiti sve oblasti u kojima državni organi vrše prikupljanje i obradu podataka o ličnosti. Pravo na zaštitu podataka o ličnosti je od izuzetnog značaja i u procesu pridruživanja naše države EU i stoga

je obaveza Srbije kao članice Saveta Evrope da svoje zakonodavstvo uskladi i sa članom 8. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, koji predviđa da „svako ima pravo na poštovanje svog privatnog, porodičnog života, doma i prepiske. Javne vlasti neće se mešati u vršenje ovog prava, sem ako to nije u skladu sa zakonom i neophodno u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbednosti i javne bezbednosti ili ekonomske dobrobiti zemlje radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih“.

Srbija je potpisala, takođe, i ratifikovala Konvenciju Saveta Evrope za zaštitu lica u odnosu na automatsku obradu podataka. Ministarstvo unutrašnjih poslova je nadležno da vrši prikupljanje i obradu velikog broja podataka o ličnosti, kako državljana Srbije tako i stranih. Ovo ovlašćenje, kao i sam postupak obrade ponekad je uređen posebnim zakonom iz oblasti unutrašnjih poslova, ali to nije uvek slučaj. Postoje određene oblasti u kojima Ministarstvo vrši prikupljanje i obradu podataka o ličnosti na osnovu donetih podzakonskih akata i na osnovu ovlašćenja koja su utvrđena zakonom. Reč je o zakonima koji su bili na snazi pre Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kao i pre usvajanja Ustava Republike Srbije.

Naime, članom 42. Ustava je propisano da se prikupljanje, držanje, obrada, korišćenje podataka o ličnosti uređuju zakonom. Prema tome, to ne može biti predmet podzakonskog akta. O tome govori odluka Ustavnog suda iz 2012. godine u kojoj odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti koje govore o podzakonskim aktima, odnosno drugim propisima kojima se uređuju pitanja iz oblasti prikupljanja i obrade podataka o ličnosti, nisu u suprotnosti sa Ustavom Republike Srbije.

Dolazimo do zakona o DNK registru. Ovaj zakon se naslanja na prethodni zakon, jer govori takođe o jednom od značajnih ljudskih prava. Ono što je novina, to je da je ovo zakon koji se prvi put pojavljuje kao nešto što će biti sutra praksa u pravnoj praksi naše Republike Srbije.

Ono na šta želim da ukažem kada je u pitanju ovaj zakon jesu te primedbe koje sam rekao na samom početku. Naravno da je i tokom javne rasprave koja je održana u oktobru pre dve godine i kasnije čitav niz stručnih timova, od advokata, biologa, Poverenika za informacije od javnog značaja, nadležni predstavnici MUP-a su vodili polemike i bilo je tu dosta nekih primedbi. Ja bih ukazao na neke nelogičnosti koje ću sada da podelim sa vama.

Naime, mislim da je ovaj zakon restriktivan jer zahteva da laboratorije koje se bave DNK analizama zadovoljavaju standard 17025. Podsetiću vas, ovaj standard, međutim, nema nijedna državna niti univerzitetska ustanova. Nema je čak ni BIA. Taj standard ne govori ništa o kvalitetu urađenih analiza, pa ni o tome da li su te analize tačne, a košta 10.000 evra. Ovim zakonom se na neki

način onemogućava da se na sudu koriste analize urađene u laboratorijama na državnim fakultetima u Beogradu i Novom Sadu, kao i Biološkom fakultetu u Beogradu.

Predlog zakona, to je ono što je naša najveća primedba, ne predviđa nijednu meru kojom bi se sprečila njegova zloupotreba, a još je veći problem što u zakonu ne postoje mehanizmi koji bi omogućili da neko ko jednom uđe u registar a dokaže da je nevin iz njega bude izbrisan.

Zakon nije precizno definisao čak ni uslove pod kojima se vrši upis, korišćenje i brisanje podataka sadržanih u registru, niti se pravi razlika između obrade podataka o osumnjičenima za izvršenje krivičnog dela ili protiv kojih se vodi krivični postupak, sa jedne strane, kao i onih koji su oštećeni u izvršenju određenog krivičnog dela, koji su žrtve, sa druge strane.

U Zakonu je predviđeno da se ne sme koristiti genetski materijal, međutim, u Predlogu zakona se ne kaže kako da se koristi i van uobičajene svrhe, što znači da može i da se zloupotrebi.

Sve laboratorije koje se bave DNK analizama su dužne da po tom zakonu dostave toj, ako mogu tako da je nazovem, matičnoj bazi podataka svoje DNK rezultate koji su prikupljeni u krivičnom postupku, ali nigde nije predviđeno šta se dešava sa genetskim materijalom koji je uzet u krivičnom postupku gde su okrivljeni oslobođeni optužbe.

Što se tiče zakona o jedinstvenom matičnom broju, osnovni cilj ovog zakona jeste ažuriranje postojećih evidencija, i to nije ništa sporno, u što većoj meri da se izjednače podaci koji su zavedeni u bazama sa stvarnim stanjem, što je od izuzetnog značaja, kako za ostvarivanje prava građana Republike Srbije tako i za efikasnije postupanje državnih organa i njihovih nadležnosti.

Zakonska rešenja iz ovog zakona će doprineti ažuriranju i vođenju tačne evidencije o građanima, a ujedno će biti osnova za elektronsku upravu i njen efikasniji rad.

Sama reforma javne uprave u Republici Srbiji, razvoj elektronskih servisa ima za cilj da se građanima omogući da na brži i jednostavniji način ostvaruju svoja prava, kako na lična dokumenta tako i na korpus drugih prava koja garantuju Ustav i zakon.

Ovim zakonom se propisuje da svi državljani Republike Srbije koji su upisani u matičnu knjigu rođenih imaju određeni matični broj, čime se uvode u evidenciju MUP-a i drugih državnih organa. To su pre svega građani koji su dolazili iz bivših republika SFRJ, jer oni rešavaju svoje probleme na koje su nailazili u praksi, i do sada su imali zaista velikih problema.

Što se tiče unapređenja statusa, ovaj zakon unapređuje, pre svega, status tzv. pravno nevidljivih lica, i to onih koji su romske nacionalnosti, koji su naknadno upisani u matične knjige rođenih. Samom činjenicom upisa u matične

knjige rođenih oni će sada steći mogućnost da im se odredi matični broj koji bi bio upisan u evidencije državnih organa, a na osnovu njega mogu da ostvaruju i druga prava koja su im zakonom predviđena.

Zakon o dopunama o državljanstvu – cilj predloženih izmena i dopuna jeste da se stvori pravni osnov za vođenje i čuvanje evidencije o državljanima Republike Srbije u centralizovanom registru, da se omogući sticanje državljanstva Srbije pod olakšanim uslovima za lica koja nisu podnela zahtev za izdavanje biometrijske lične karte a posedovali su lične karte sa trajnim važenjem.

Centralizovano vođenje evidencije o državljanima Srbije će unaprediti nivo efikasnosti, ujednačiti praksu, ali i uštedeti vreme i ljudske resurse državnih organa. Drugi cilj jeste da se omogući sticanje državljanstva Srbije pod olakšanim okolnostima za lica koja su posedovala trajne lične karte ali nisu blagovremeno podnela zahtev za izdavanje biometrijske lične karte smatrajući da na to nisu bili obavezni. Radi se o starim licima koja su imala državljanstvo SFRJ, odnosno državljanstvo nekih bivših jugoslovenskih republika.

Na samom kraju, što se tiče Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, zakona o dopunama Zakona o policiji i izmenama Zakona o javnom redu i miru, dozvolite mi samo da ponovim ono što je i ministar sam naglasio u svom uvodnom izlaganju – očuvanje života jeste prioritet i cilj nekoliko od ovih predviđenih zakona, i predviđanje strožih kazni je nešto što mi iz Socijaldemokratske partije, u svakom slučaju, podržavamo kroz ove izmene.

Posebno je značajno što je istaknuta potreba zaštite dece u saobraćaju i povećana odgovornost onih koji ih voze. Takođe, uslovi za dobijanje vozačke dozvole mladih, dok ne steknu iskustvo, kazne oko alkohola, neke druge kazne koje se tiču politike sankcija prema onima koji krše javni red i mir nisu ništa drugo nego pooštavanje i mislim da je to nešto što možemo svi da podržimo, bez obzira na to da li pripadamo ovoj ili onoj političkoj opciji.

I zato, još jedanput, poslanici Socijaldemokratske partije Srbije će u danu za glasanje podržati sve predložene izmene zakona, a naravno, u pojedinostima ćemo govoriti i o amandmanima koje smo podneli na nekoliko od ovih zakona. Ja vam se zahvaljujem na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar dr Nebojša Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala vam.

Samo ću u par rečenica da pokušam da odagnam sumnje gospodina Omerovića vezane za zakon o DNK registrima. Razumeo sam njegove primedbe, pošto su apsolutno identične onima koje nam je dao i Poverenik.

Dakle, baza koja se uspostavlja, uspostavlja se u roku od dve godine. Mi sad imamo situaciju da u Srbiji, ako mogu tako da kažem, funkcioniše sedam privatnih laboratorija. Te laboratorije nisu ispunile određeni uslov, odnosno nisu postigle određene standarde, i one nisu imali protiv da se takav visoki standard propiše, ali smo mi, da bismo zaštitili krivični postupak, tražili da referentne laboratorije MUP-a, koji jedini ima tu vrstu standarda, pošalju te uzorke na verifikaciju, odnosno samoproveru da li je uzorak urađen u skladu sa zakonom i da li može validno da se koristi u krivičnom postupku.

U naredne dve godine mi ćemo imati rok da se kroz podzakonske akte koje će Ministarstvo doneti urede i neka od ovih pitanja o kojima smo pričali, što i ne može da bude predmet zakona, ali i dve godine da ove laboratorije postignu određene standarde koji će pomoći. Naravno, da nemamo više potrebu da dupliramo kontrole, samo eventualno uz zahtev suda. I ono što jeste veoma važno da ljudi shvate, uzorak koji se radi, o kome mi pričamo ovde, vezuje se samo za krivične istrage. Dakle, ovo je krivični postupak, ovo nisu DNK uzorci koji se koriste za bilo koju drugu civilnu svrhu, utvrđivanje očinstva ili bilo šta slično, osim ako utvrđivanje očinstva nije vezano za krivični postupak.

Znači, u krivičnom postupku sud daje nalog za uzimanje DNK profila, i to onog parcijalnog, o kojem sam već govorio, dakle sud daje nalog i, ako želite brisanje, potrebno je da se obratimo sudu, da sud da odobrenje, i nakon odobrenja suda i sada je moguće, recimo, izvršiti brisanje za lica za koja se utvrdi, recimo, da nisu kriva za bilo kakvo krivično delo te da više nema potrebe za čuvanjem njihovog DNK profila u bazi.

Dakle, vrlo je mali broj ljudi kojima je to dostupno. Precizno se registruje kada bilo ko od njih pristupa bilo kojem od uzoraka, zbog čega, pod nadzorom, dakle apsolutno je smanjena mogućnost bilo kakve zloupotrebe te imajte poverenja da će ovo biti urađeno u skladu sa najvišim standardima koji postoje u Evropi.

Dosada je, nažalost, ovo bila apsolutno neuređena materija, ovaj deo, ovaj segment. Mi i danas poslujemo, bez ovog zakona da ga sada nismo donosili. Mi smo delovali uz mnogo manje regulative i to je dosta bilo neuređeno u odnosu na ovo što ovaj zakon donosi. Da li ćemo imati neko unapređenje, ja verujem da će i podzakonski akti uneti dodatni element reda u ovo pa ćemo da vidimo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

U skladu sa članom 87. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, određujem pauzu u trajanju od jednog sata.

Sa radom nastavljamo u 15 sati i 10 minuta.

(Posle pauze – 15.10)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Saglasno članu 27. i članu 87. st. 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18.00 sati, zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese akte iz dnevnog reda ove sednice.

Reč ima narodni poslanik Borisav Kovačević.

Izvolite.

(Jedan od narodnih poslanika dobacuje: Evo ga pored ministra.)

Gospodine Kovačeviću. Izvolite.

BORISAV KOVAČEVIĆ: Gospodine predsedavajući, hvala vam i izvinite za ovo.

Pozdravljam gospodina ministra i sve njegove saradnike.

Poštovane kolegice i kolege poslanici, ovaj set zakona koji je pred nama, od njih deset šest je predloga zakona a četiri su izmene i dopune. Za mene je to bitno, jer svih deset su zakoni koji regulišu neki segment bezbednosti, a Ministarstvo unutrašnjih poslova i policija su nosioci njihove implementacije, njihove primene i realizacije – negde manje, negde više, a negde apsolutno dominantno. Naravno, Zakon o policiji tiče se samo policije.

U kontekstu tih zakona i svega što je pripremljeno preko MUP-a ili je samo Ministarstvo unutrašnjih poslova to radilo, ja ga vidim u toj funkciji iz funkcije osnovnog stuba kriminalističko-obaveštajnog sistema u sklopu nacionalne bezbednosti. Zbog toga mislim da ovaj set od deset zakona znatno doprinosi unapređenju i potrebnom inoviranju strategije nacionalne bezbednosti, jer novonastali uslovi i okolnosti stvarno diktiraju – i ja mislim da mi u zadnje dve godine to često pominjemo a mislim da se sada konačno i pristupilo tome, formirana je i komisija itd. – izmenu Strategije nacionalne bezbednosti, odnosno njenu dogradnju s obzirom na to da se uslovi i okolnosti znatno menjaju, svedoci smo i ove godine i prošle godine, u odnosu na uslove i okolnosti kada smo donosili ovu postojeću Strategiju nacionalne bezbednosti.

Imamo, samo neke stvari da nabrojim od tih okolnosti, odavno neizraženu i više potenciranu sa državnog nivoa neutralnost zemlje i težnju ka politici neutralnosti, imamo u poslednje vreme znatna prestrajavanja u međunarodnoj zajednici, u okviru toga imamo zaoštavanje odnosa velikih u svetu, imamo regionalna vrenja i trvenja u regionu, imamo, rekao bih, novi status Srbije na međunarodnoj sceni itd.

Mislim da su to sve okolnosti koje traže i zahtevaju naše prestrajavanje kao države u okviru kompletnog i kompleksnog sistema nacionalne bezbednosti. Zato mislim da je jako bitno i da je nastala očigledna potreba za preispitivanjem organizacije, strukture, funkcije i sinergije osnovnih nosilaca nacionalne bezbednosti, kao što je bezbednosno-obaveštajni sistem, kao što je kontrolno-

obaveštajni sistem i zaštita, kao i informativni, odnosno informacioni sistem itd. Kada se sve to ima u vidu, onda se u sklopu toga tek može sagledati značaj ovog ne tako malog broja inoviranja ili donošenja potpuno novih zakona iz oblasti bezbednosti koji su pred nama.

Značajno je kod ovoga, a tiče se ovih nekih zakona, što mi, ako postavljamo novu strategiju nacionalne bezbednosti, moramo preispitati i kriterijume za određivanje nosilaca nacionalne bezbednosti. Mora se preispitati jedinstvo u delovanju nekih, a nekad i svih nosilaca nacionalne bezbednosti. Mora se preispitati potreba centralizacije nekih segmenata delovanja, posebno kad su službe bezbednosti u pitanju, vraćanja rada nekih službi, posebno obaveštajnih, koje su ranije postojale, koje smo mi ukinuli a većinski deo sveta nije. Govorim o obaveštajnom delovanju preko diplomatskog, odnosno Ministarstva inostranih poslova.

Sve ovo u celini kad se pogleda, ja ovih deset zakona vidim kao početak preispitivanja toga, ako ne najvažnijeg apsolutno, onda među dva-tri najvažnija pitanja na državnom planu i na planu budućnosti ove zemlje.

U ovom setu zakona od deset komada, to sam na neki način i rekao, za mene je veoma značajan, ako ne najznačajniji, ovaj zakon o policiji, odnosno njegove izmene i dopune. U čemu ja vidim značaj? Usavršavanje propisa iz ove oblasti, iz oblasti postojanja organizacije i delovanja policije, vrlo je značajno s aspekta jačanja institucija bezbednosti, odnosno njih tako ojačanih u funkciji suzbijanja korupcije i organizovanog kriminala, za šta se ova vlast još na početku, još kada je stupala na scenu, opredelila i izrazila nikad jaču i snažniju političku volju da se korupciji i organizovanom kriminalu suprotstavi.

Zato mislim da su napori koje su učinili Ministarstvo unutrašnjih poslova i policija, Vlada naravno, donoseći ovaj zakon načeli su snažno jedan proces, potreban proces, neophodan, životni za ovu zemlju, jačanja i potpunog ozdravljenja institucija koje treba da budu u prvom planu, ako ne u mnogim, i isključivo da se bore protiv korupcije i organizovanog kriminala. Jer ne možete dovesti najpoznatijeg hirurga u svetu da obavi jednu operaciju ovde a date mu higijenski neobrađene instrumente. U ovom slučaju, operacija borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije jeste u rukama tih institucija.

Kroz ovih 10 zakona ja vidim snažno opredeljenje i potrebu da se Ministarstvo, a to mi osećamo i u Odboru za odbranu i unutrašnju politiku, jer redovno nam dolaze ministri, pa i ministar policije, na te sastanke. Ti napori Ministarstva unutrašnjih poslova da se na taj način i organizaciono i kako god hoćete, u svakom drugom planu, da ne govorim tehničko-tehnološko opremanje, da ne govorim o kadrovima, da ne govorim o vrlo značajnoj, rekao bih, posebnoj instituciji u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova, a to je Unutrašnja kontrola, ako igde ona ima značaja, onda ima u okviru tog ministarstva. Mislim da su ovde

u ovim izmenama i dopunama Zakona o policiji veoma, veoma unapredene mnoge stvari koje će dati daleko, daleko kvalitetniji rad i efikasnije i bolje rezultate te unutrašnje kontrole u okviru unutrašnjih poslova.

Veoma je značajno da je ovim zakonom, ovim dopunama, za mene je to skoro novi zakon jer toliko ima izmena i dopuna da su sve toliko dobro proučavane i svaka je zasebno svojim kvalitetom unapredila kompletan zakon i time su omogućile razvoj Ministarstva.

Ja bih ovde podelio na dve veoma značajne, eklatantne grupacije pitanja koje je ovaj zakon zahvatio. To je, na jednoj strani, daleko bolje organizovanje, strukturiranje i ostvarivanje funkcije Ministarstva unutrašnjih poslova, snažnije podsticanje obaveza policijskih službenika ali i svih zaposlenih koji se u obavljanju tih obaveza potpuno i drastično razlikuju od onoga što obavezuje sve druge građane u obavljanju njihovih poslova, ali je zato urađeno, s druge strane, bezbroj poboljšanja, i to mora da raduje svakog poštenog čoveka, poboljšanja u oblasti humanitarnoj prema zaposlenima, i nosiocima i izvršiocima poslova Ministarstva unutrašnjih poslova i policije, maksimalno zadovoljavanje njihovih potreba, od zdravstvenih do socijalnih, porodičnih i snažna podrška ostvarivanju njihovih prava, ne kao običnih građana nego njihovih prava u funkciji poslova i dužnosti koje obavljaju i koliko imaju značaja za dobrobit građana ove zemlje.

Dakle, zakonom su potpuno zaštićeni, posebno kada se radi o pripadnicima Unutrašnje kontrole, posebno u onim segmentima i članovima koji tretiraju test integriteta, zatim analizu rizika od korupcije, proveru imovnog stanja itd., gde su maksimalno ispoštovana njihova ljudska prava. To je veliki kvalitet ovog zakona.

Zato mislim da je ovaj zakon jedan od retkih primera u poslednje vreme, bar otkada ja sedim ovde u Skupštini, koji je tako koncizno a kompletno i kompleksno sagledao svestrano sve probleme i nije zaboravio jednu stranu problema zbog potrebe rešavanja druge strane problema.

Zato mislim i odajem priznanje onome ko je radio ovaj zakon i ja ću ga sa svoje strane, a i Poslanička grupa PUPS, podržati, i njega i svih ovih deset zakona obručke. Hvala vam lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Čabraja.

Izvolite.

ALEKSANDRA ČABRAJA: Poštovane kolege narodni poslanici, poštovani gosti, poštovani građani Srbije, prisustvujemo još jednoj sednici koja je na samoj ivici regularnosti, ili bolje da kažem neregularnosti, i to po više osnova. Spomenuću, recimo, rok zakazivanja sednice. Koliko je logično da se posle tri meseca nerada Skupštine po hitnom postupku sazove sednica i da se brojne tačke dnevnog reda ovde uvrste po hitnom postupku? Koliko može biti

hitno nešto kada niste radili tri meseca? A spomenuću i već tradicionalno spajanje tačaka dnevnog reda. Samo da pokažem koliko imamo ovde materijala u samo jednoj tački dnevnog reda – ovo je sve materijal, i to ne sav materijal, za samo jednu tačku dnevnog reda.

Ovo nisu neki romani ili časopisi koje mi samo treba da prelistamo pa ćemo nešto od toga zapamtiti ili nećemo zapamtiti, ovo su zakoni koji i te kako utiču na život svakog građanina Srbije, a ja tvrdim da ih mi ovde donosimo neodgovorno, da ih štancujemo. Jer kako objasniti to da u ovoj situaciji kada o svemu tome raspravljamo samo u jednoj tački dnevnog reda, o brojnim važnim zakonima, recimo ja kao ovlašćeni predstavnik grupe imam danas 20 minuta da pričam o tome? A kada bih to podelila na te 32 tačke dnevnog reda, ispalo bi da imam vremena za jednu tačku dnevnog reda oko 37 sekundi. Vi kažete da li je dovoljno 37 sekundi da kažete nešto smisleno o bilo kom od ovih zakona.

Izvinjavam se dragim kolegama, ako bi bili ljubazni da me saslušaju.

Dakle, ovakvim štancovanjem zakona se stvara pravni haos. Ovde se kod nas priča o nekakvom ujednačavanju sudske prakse itd. Niko ne može ujednačiti sudsku praksu kada mi svakodnevno donosimo zakone koji su često jedan sa drugim u koliziji, a koliko su dobri ti zakoni koji se donose na ovakav način govori i to što smo Zakon o policiji usvojili pre nepune dve godine a sada usvajamo novi. Ali o tome ćemo kasnije reći nešto više.

Naravno, građani Srbije nemaju vremena i mogućnosti da se bave detaljnom analizom ovih zakona. Oni su nas izabrali da to radimo, a da li mi to možemo ozbiljno da radimo u ovim uslovima, ja sumnjam. Ali bez obzira na to što ovim stalnim pokušavanjem da se nešto što je neregularno i nešto što je po hitnom postupku i nešto što je izuzetno postane redovno, mi se nikada nećemo navići na to i svaki put ćemo reći da to tako ne treba da se radi.

Sada da iskoristim ovo svoje vreme da kažem nešto i o ovim zakonima pojedinačno. Naravno, ne preostaje mi ništa drugo nego da se samo dotaknem nekih tačaka iz ovih zakona, pa evo, recimo, da pomenem...

Naravno da svaki od ovih zakona, to sam već rekla, zaslužuje i te kako ozbiljnu raspravu, ali evo, ja ću spomenuti, recimo, neke stavke koje su ovde sporne.

Htela bih da pomenem Predlog zakona o graničnoj kontroli. Ovaj zakon ne podrazumeva poštovanje reciprociteta u odnosu na susedne države. Mislim da je svaki građanin Srbije koji je prelazio granicu bilo koje države imao priliku da se uveri u to da mi nismo tretirani ravnopravno i da nikada nije granična kontrola jednaka za naše građane i za građane, recimo, susednih država. U to možete da se uverite vrlo lako. Niti je kontrola ista za lica, za vozila, recimo za kamione itd.

I koliko god se naši političari slikali i srdačno rukovali sa nekim drugim državicima, mi ćemo znati da smo ravnopravni sa građanima tih država onda

kada budemo prelazili njihove granice na isti način kao što oni prelaze našu granicu.

Zbog čega se, recimo, dešava da, npr. kada ulazite u Mađarsku i čekate u redu za izlazak iz zemlje, kao što se vrlo često čeka, možete se jednostavno uveriti da će mađarski carinik otvoriti svaki automobil koji prelazi granicu. Zbog čega to naši carinici ne rade? Ovde je samo reč o ravnopravnosti, o reciprocitetu. Takođe, znamo da nije dozvoljena kontrola i omogućena kontrola njihovih vozila i kamiona, recimo, onako kako se kontrolišu naši. Zbog čega je problem da to jednostavno bude ravnopravan sistem? Da ne kažem da, recimo, građani nekih država mogu ulaziti u našu zemlju sa ličnom kartom, a dokle bismo mi stigli sa našim ličnim kartama, veoma me zanima.

Dakle, kada to bude ravnopravno, onda ćemo moći da govorimo o tome da smo ravnopravni sa drugim građanima.

Sporne su i neke formulacije, ali neću se zadržavati preterano na tome jer ima ovde još dosta zakona o kojima treba da se govori. Naime, i u ovom ovde setu zakona imamo nekoliko zakona koji su sporni u smislu obrade i dostupnosti raznih podataka. Tu je Predlog zakona o evidenciji i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova, tu je Predlog zakona o nacionalnom DNK registru, jedinstvenom matičnom broju građana.

Znamo da su i Poverenik za informacije i Poverenica za zaštitu ravnopravnosti i Zaštitnik građana imali brojne primedbe na ove zakone, međutim, većina ovih primedbi nije uvažena. Zbog čega one nisu uvažene? Mislim da bi bilo veoma važno da pričamo o tome danas i da svaki od ovih problema raspravimo veoma detaljno. Nažalost, smatram da se to neće dogoditi, ali opet, naša je ovde dužnost da iznesemo šta sve ovde može biti sporno, a to je zaista mnogo.

Recimo, u Predlogu zakona o evidenciji i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova u članu 9. stav 3. predviđena je mogućnost da se podaci iz evidencija dostavljaju i fizičkim licima na osnovu obrazloženog pismenog zahteva koji sadrži, recimo, podatke o podnosiocu zahteva, precizno navedenu svrhu korišćenja podataka, pravni osnov i vrstu itd.

Sporna je mogućnost da fizičko lice traži ovakve podatke. U najmanju ruku trebalo bi da bude jasno definisano pod kakvim uslovima može fizičko lice da traži ovakve podatke i koje su to svrhe korišćenja da fizičko lice može da dobije ovakve podatke. Recimo, kada je reč o Predlogu zakona o nacionalnom DNK registru, rekla sam već da su poverenici i Zaštitnik građana imali primedbe na ove zakone, pa evo, recimo, znamo svi da analiza DNK može otkriti ogroman broj podataka o ličnosti, uključujući i one najosetljivije.

Zbog čega ovo govorim? Morao bi da bude jasno klasifikovan način korišćenja bilo kog od ovih podataka. To nije dovoljno razjašnjeno u ovim

zakonima. Ta pitanja će ostati veoma sporna i zloupotreba svakog od ovakvih podataka bi mogla da izazove izuzetno ozbiljne posledice.

Mislim da je nedovoljno ozbiljno pristupljeno ovim zakonima i mislim da bi moralo to da bude mnogo jasnije definisano. Recimo, nisu precizno definisani uslovi pod kojima se vrši upis, korišćenje i brisanje podataka sadržanih u registru niti se pravi razlika između obrade podataka o licima koja su osumnjičena za izvršenje nekog krivičnog dela i žrtvama tih krivičnih dela s druge strane.

Isto tako, ni rokovi čuvanja podataka u Nacionalnom DNK registru nisu precizno utvrđeni, ali ni tu se ne pravi nikakva razlika između lica koja su osumnjičena, okrivljena, pravosnažno osuđena ili oslobođena. Dakle, ovo je jedna velika zona spornih rešenja i ja se nadam da će ipak neki od podnetih amandmana biti uvaženi i da će biti prilike da se ovo popravi.

Isto tako, poznato je da jedinstveni matični broj građana sadrži izuzetno osetljive podatke o svakom građaninu. Bilo je predloga da se i ovaj jedinstveni matični broj građana formuliše drugačije, tako da on ne može da otkriva sve ove podatke. To bi možda i bilo dobro rešenje. Međutim, ovako kako je formulisano, moralo bi se mnogo ozbiljnije razmisliti o tome kome će i kako i pod kojim uslovima biti dostupan jedinstveni matični broj građana. Takođe, na šta su mnogi ukazivali, to je sporna odredba o pasiviziranju ovog broja. Nije dovoljno jasno šta će se dešavati sa pasiviziranim brojem, nije dovoljno jasno da li će se poništavati taj broj.

Ima ovde mnogo spornih članova sa nekim nejasnim pojmovima. Sve bi ovo trebalo detaljno razrešiti i ja se nadam da ima još mogućnosti, pre nego što se ovakav zakon usvoji, da se razreše ova sporna pitanja.

Kada je reč o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji, pa već sam rekla da je novi zakon usvojen 2016. godine. S obzirom na to da je ministar prisutan, ja ću podsetiti i citiraću šta je ministar tom prilikom rekao.

Dakle, ministar je pre samo dve godine tvrdio da će „zahvaljujući usvajanju ovog zakona biti pojačana borba protiv svih vidova kriminala i korupcije“, kao i da „nikoga ko bude izvršio bilo koje krivično delo neće zaštititi ni partijska knjižica ni prijateljske veze“, i da je „ogroman broj ljudi u policiji častan i pošten i želi da radi svoj posao“.

Mi verujemo da je ogroman broj ljudi častan i pošten i da želi da radi svoj posao onako kako treba. Međutim, kako je moguće, ako smo toliko očekivali od ovog zakona, da je već posle dve godine neophodno da se on promeni?

Ono što je sporno u ovim promenama, to je što će one omogućiti da ministar suspenduje postupak zapošljavanja putem konkursa i da sam odredi ko će biti primljen u radni odnos.

Znamo da postoje sporne odredbe o suspendovanju i o zasnivanju radnog odnosa koji više ne obuhvataju kriterijume zdravstvene, psihološke i fizičke

sposobnosti i kriterijume veštine i znanja, već se traži da kandidat ispunjava uslove predviđene pravilnikom o sistematizaciji, koji još uvek ne znamo kako će izgledati.

Takođe, izmene Zakona o policiji bi mogle da omoguće bezbednosne provere šireg kruga građana, što je veoma sporno i može da izazove isto ozbiljne posledice. Zaposlenima će biti umanjena ili ukinuta neka prava. Sve u svemu, kada pogledamo sve ove izmene, one pokazuju da će one doprineti centralizaciji moći u rukama ministra i predstavljaju koncentraciju moći i partijsko upodobljavanje policije tako da može da bude upotrebljena u ove svrhe. Zbog svega ovoga tražim da se još jednom najozbiljnije razmotre ovakve odredbe.

Takođe, u članu 43, sada govorim o konkretnim izmenama Zakona o policiji, kaže se da se posle člana 173. dodaje član 173a u kojem više pojedinosti nije precizno definisano. Nije jasno pod kojim to posebnim uslovima može da prestane radni odnos.

Ne možemo prihvatiti ovakve formulacije koje su potpuno neodređene. Dakle, ne može se proizvoljno određivati niti bilo ko može da bude taj, pa makar i sam ministar, ko će proizvoljno nešto odrediti.

Međutim, o Zakonu o policiji i o ovim drugim zakonima će vam nešto više reći moj kolega iz poslaničke grupe, Zoran Živković. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar dr Nebojša Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Nažalost, ovde je izneto dosta paušalnih tvrdnji, koje uglavnom nisu istinite, ali sada ću vam objasniti u čemu se sastoji suština stvari koje su iznete, a koje uopšte ne odgovaraju ni onome što je napisano u samom zakonu, a očigledno ljudi ne čitaju baš precizno ni ono što je pisalo u prethodnom zakonu i šta se menja u ovom zakonu, tako da je ovo više onako... Ali sad ću vam objasniti svaku stvar detaljno.

Pre svega, kada govorimo o reciprocitetu, reciprocitet se može tražiti samo u viznom režimu, i to radi Republika Srbija tamo gde postoji naš interes, a što se tiče granične kontrole ne, jer je to stvar unutrašnjeg zakonodavstva. Dakle, mi propisujemo kako će se vršiti granična kontrola.

Sad, kod granične kontrole, uopšte mi nije jasno kakve veze sa policijom ima kontrola kamiona kada je to stvar carine. Kakve veze sa policijom to ima? Pošto ste pričali o kontroli kamiona, kakve veze kontrola kamiona ima sa bilo kojim od ovih zakona koji su danas na dnevnom redu ili uopšte sa Ministarstvom unutrašnjih poslova? Uopšte mi to nije jasno. Dakle, uglavnom je nema. To prosto ne odgovara bilo čemu što je ovde napisano.

Takođe, što se tiče reciprociteta, recimo, ličnih karata. Naravno da naši građani mogu da uđu u Crnu Goru, BiH, Makedoniju sa ličnom kartom, kao što to mogu i državljani tih zemalja. I samo državljani tih zemalja mogu ući kod nas i naši građani samo u te zemlje mogu ući sa ličnom kartom. Potpuni reciprocitet.

Ne znam gde ste vi našli da neko ulazi kod nas a da mi ne možemo kod njih. Grčka? Može da uđe sa pasošem; državljanin Grčke može da dođe na naš aerodrom... Mogu državljani EU sa posebnim dokumentom koji izdaje EU, to je u redu. Ali zato mi imamo viznu liberalizaciju, zato Srbiji nije potrebno da ima vizu za ulazak u EU. To je interes naše zemlje. Dakle, mi gledamo šta je interes naše zemlje.

Što se tiče primedbi koje su ovde uputili na ove zakone različiti nosioci javnih ovlašćenja, mi smo neke od tih primedbi uvrstili u tekst ovih zakona. Zaštitnik građana nam je uputio određene primedbe i mi smo ih prihvatili, mislim gotovo sve. Prihvatili smo neke od primedbi Poverenika za zaštitu informacija od javnog značaja, neke nismo. Ali nije njihova primedba Sveto pismo pa to što oni kažu kao primedbu da mi sad po svaku cenu moramo da prihvatimo. Onda ne bi bilo smisla da bilo ko sem tih organa predlaže zakone. Onda bi oni trebalo da predlažu sve zakone, a ne mi ili narodni poslanici kao nosioci takve mogućnosti.

Što se tiče DNK profila, Zakon o krivičnom postupku kaže sledeće: Uzimanje uzoraka za forenzičko-genetičku analizu – ako je potrebno radi otkrivanja učinioca krivičnog dela ili utvrđivanja drugih činjenica u postupku, javni tužilac ili sud može narediti uzimanje uzorka za forenzičko-genetičku analizu: sa mesta krivičnog dela i drugog mesta na kome se nalaze tragovi krivičnog dela, od okrivljenog i oštećenog, a pod uslovima predviđenim u članu 141. stav 2, a od drugih lica ako postoji jedna ili više karakteristika koja ih dovodi u vezu sa krivičnim delom.

I tu moram da vam kažem još jednom. Iako sam rekao u prethodnom delu, neće mi biti teško da ponovim koliko god treba puta. Ne uzima se potpuni DNK profil, kada vi kažete da mogu da se otkriju najosetljiviji podaci putem DNK profila. Uzima se parcijalni DNK profil dovoljan da vas identifikuje i ništa više. Neće uzeti to da li možda imate neku genetsku anomaliju u svom DNK kodu, to se ne uzima. Uzima se samo ono parče koje je potrebno da bude precizno definisano da li ste vi ta ličnost ili ne. Nama samo treba pozitivna identifikacija i ništa više.

I opet kažem, po nalogu suda, na način kako je predvideo Zakonik o krivičnom postupku, u laboratorijama, pre svega u laboratoriji koja je referentna. Po zakonu je i potrebno da postoji samo jedna referentna laboratorija, koja ima sve sertifikate za to. Ona postoji, to je MUP-ova laboratorija, i to je sasvim dovoljno. Nijedna druga laboratorija ne mora, već samo ona koja sadrži bazu, centralni registar, ona mora da ima određene standarde. Sedam privatnih laboratorija koje inače posluju, ili da kažem deluju, na našoj teritoriji ne moraju imati taj standard. One svoj uzorak upoređuju u našoj referentnoj laboratoriji i tu se utvrđuje da li je uzorak bio potpuno ispravan.

Dakle, apsolutno je sve definisano. Ostao je samo element da se definiše, o tome možemo da razgovaramo, i o tome, da kažem, ne postoji jasna mera zato što je sud taj koji nalaže uzimanje DNK profila te MUP ne može sam po sebi da naloži brisanje. Dakle, građanin može da se obrati nama, a mi sudu, i ako sud naloži brisanje, mi brišemo i time se pokrije. Ali postoji mehanizam, dakle nije neuređeno. Da li je kompleksan? Možda bi trebalo razmišljati o drugim modelima, ali ovaj model u ovom trenutku u potpunosti zadovoljava načelo zaštite onih ljudi koji traže brisanje svog DNK profila iz eventualne centralne baze.

Što se tiče promene sistema jedinstvenog matičnog broja, mi smo analizirali koliko bi to iziskivalo novca, i to bi bio ogroman novac koji bi bio potreban za promenu celog sistema drugačijeg obeležavanja ili na takav način prikupljanja podataka o građanima gde bi njihovo evidentiranje putem ovog broja bilo definisano. Zamislite koliko bi sredstava bilo potrebno da se to reši samo u penzionom sistemu. Dakle, ogroman novac bi bio potreban da u potpunosti pređemo na neki drugi sistem. Pri čemu nismo jedini koji imamo ovakav sistem, ima mnogo zemalja koje drže ovakav sistem, i zasad ovaj sistem daje solidne rezultate. Dakle, nemamo prevelike probleme sa tim.

Što se tiče rezultata, naravno, rekao sam tada, 2016. godine, da ćemo posle usvajanja zakona imati prilike da vidimo ozbiljno bolje rezultate. U prethodnoj, 2017. godini imamo 4,1 tonu zaplenjenih narkotika. Između ostalog, 84 krivična dela ubistva. Apsolutno najmanji broj ubistava unazad 20 godina i apsolutno najveći broj zaplenjenih narkotika u poslednjih 20 godina.

Zašto se menja? Pa uočili smo da neke stvari mogu da budu efikasnije. Naravno, mene nije sramota, rekao sam za svaki zakon koji sam predlagao, zakon nije tu da se napiše pa da treba hiljadu godina da stoji. To smo probali. Već smo imali prilike da vidimo te zakone koji su usvajani sedamdesetih-osamdesetih pa nisu menjani, pa je nastao kolaps zbog njih. Naravno da treba da menjamo kada god uočimo.

Na kraju krajeva, svet se brže menja danas nego što se menjao pre 30 godina. Godine 2008. ste imali 77 migranata koji su prošli kroz Srbiju, 2015. ste imali 15.000 dnevno. Naravno da je to iziskivalo određene promene. Ne može čovek da kaže – ovo smo napisali, ne treba više nikada da menjamo. Smatram da promena nije loša.

Na kraju krajeva, o promeni zakona ne odlučuje ministar nego Narodna skupština. Mi smo ove zakone dostavili, neke čak u avgustu prethodne godine. Posao smo uradili na način da je bila javna rasprava u svim većim gradovima. Konsultovali smo se sa svim relevantnim institucijama. Apsolutno smo poštovali sve procedure, uputili EU, dobili saglasnost za svako od ovih zakonskih rešenja. Narodna skupština odlučuje hoće li to usvojiti ili neće. Ako Narodna skupština

usvoji, ovaj predlog će postati zakon i tada svi moraju da ga poštuju, ako ga ne usvoji, neće ga usvojiti i to je to. Dakle, ministar ne može to da odredi.

Što se tiče ovlašćenja, apsolutno sam prvi koji je u modernoj istoriji sebi znatno ograničio ovlašćenje zakonom, odnosno svakom sledećem ministru po ovom zakonu. Po prethodnom zakonu o policiji, onom do 2016. godine, ministar je mogao da naloži pokretanje prekrivičnog postupka. Ministar je mogao da bude učesnik istrage. Mogao je to da radi. Mogao je da preuzme delimičnu ulogu tužioca. Novim zakonom apsolutno ne može. Apsolutno nikakve veze sa istražnim postupkom nema. Apsolutno nikakve. Jasno je definisana razlika između uloge direktora i ministra.

Što se tiče zapošljavanja, jasno je definisano kako se stupa u policiju. Jedino što smo izdvojili su lica u deficitarnim zanimanjima, jer ne mogu da vam kažem da mogu da primim nekog ko je informatičar, ko će u banci imati platu dve ili tri hiljade evra a ja da ga primim da radi za 60 ili 70 hiljada dinara i da će sa radošću doći da radi. Prosto, moramo da nalazimo mehanizme da u deficitarnim zanimanjima to uradimo. Postoje različiti modeli kojima smo to predvideli.

Ono što hoću da vam kažem jeste da pogledate ovaj zakon i pogledajte kako je izgledao zakon do 2016. godine. Pogledajte razliku. Dramatična je razlika. Dramatično je i sa svim ostalim zakonima.

Na kraju krajeva, Ministarstvo unutrašnjih poslova je jedno je od državnih organa, jedno od organa uprave koje je na najefikasniji način uredilo mnoge oblasti u elektronskoj razmeni podataka. Pogledajte samo šta radimo vezano za pružanje elektronskih usluga građanima. Mali broj institucija zemlje može da se pohvali takvim nivoom efikasnosti i širine obuhvata informacija koje razmenjujemo po najvećem sistemu zaštite.

Apsolutno se slažem da smo 2016. godine doneli dobar zakon, koji je pokazao određene slabosti u određenim oblastima i mi smo u malom procentu to promenili. U Zakonu o javnom redu i miru, na primer, menjamo jedan član. A mesecima stoji taj zakon u Skupštini. Mogao je svako da ga pogleda, da ga pročita, da napiše hiljade i hiljade amandmana. Mogao je da uradi šta hoće. To su neki narodni poslanici iskoristili, naravno, i to je pravo svakog narodnog poslanika.

Mi ćemo od amandmana koji su predati prihvatiti jedan broj. Već smo razmatrali neke amandmane koji popravljaju tekst zakona i kao što sam to radio i svaki prethodni put... Na kraju krajeva, ja sam bio poslanik ove skupštine, ja prihvatam dobra zakonska rešenja. Zašto ne bih? Meni je u interesu da zakon bude što bolji, što čistiji, da ga prihvati što veći broj narodnih poslanika. To je u interesu ministra.

Ovaj zakon i ove izmene koje donosimo unapređuju dosadašnji model i meni bi bilo žao da kažem da iz formalnih razloga, eto, ja teram kapric – ja sam doneo zakon 2016. godine; dok sam ja ministar, neće se menjati – zato da bih rekao da oni zakoni koje sam ja doneo neće se menjati. Zašto? Može bolje, napravićemo bolje.

Zakon o bezbednosti saobraćaja, ako će izmene i dopune tog zakona, da donosimo novi zakon sledeće godine ili one tamo unaprediti bezbednost saobraćaja, donosićemo. Predlagaću vam ga svakog meseca ako će svaka izmena doprinostiti boljem životu građana i ako ćemo neki život da spasemo.

Mi imamo ozbiljan, dobar rezultat. Imamo pad broja poginulih iz godine u godinu. I dalje ogroman broj. Devedesete je ginulo 2.000 ljudi u Srbiji, a danas je taj broj negde između 560 i 580 godišnje. I dalje ogroman broj, ali na tome moramo da radimo i mi to radimo. Zato smo uveli predmet u škole. Učimo decu u prvom, četvrtom i šestom razredu o osnovama bezbednosti. Razgovaramo sa roditeljima. Obučili smo dve hiljade policajaca da odu da razgovaraju u školama sa decom, da ih naučimo, ali da naučimo i roditelje koje mere treba da preduzimaju.

Dakle, apsolutno se Ministarstvo trudi da podignemo nivo bezbednosti i to daje rezultate. Da li to neko želi da prihvati ili ne, vrlo je jasno. Na kraju krajeva, građani to vide, a zna se kako građani to vrlo lako i ocenjuju. I oni to uvek pokažu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku, kolegice.

Reč ima narodni poslanik Vojislav Vujić.

Izvolite.

VOJISLAV VUJIĆ: Uvaženi predsedavajući, gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, nije korektno da danas u toku rasprave neke kolege kažu: „Moramo da kritikujemo, jer smo opozicija“. Lično smatram da i opozicija i ljudi koji su u poziciji, kada se donose ozbiljni zakoni a imaju smisla, mogu jedni drugima da pomognu. Naravno, ako postoji neka situacija u kojoj treba da se kritikuje, to je pravo svakog poslanika, a pogotovo opozicionog, ali ako imamo zakone koji su kao ovi koji su danas na dnevnom redu, ovako dobri zakoni, i eventualno neko može da ih popravi, red je da podnese amandman.

Mi iz Jedinствene Srbije smo danas, iako smatramo da su ovo dobri zakoni, podneli određene amandmane kojima želimo da ovi zakoni budu još bolji. Bez obzira na to što je većina ovih zakona prosto usklađivanje sa propisima Evropske unije, činjenica je da su svi oni korisni za građane Srbije i da svakako posle usvajanja svih ovih zakona građani Srbije postaju i sigurniji i bezbedniji.

Danas je bitno da ponovimo bar nakratko svaki od zakona da bi građani koji prate rad ove skupštine kraj malih ekrana bili upoznati šta je to o čemu danas

ovde razgovaramo i da bar nakratko mogu da stvore sliku kakvi su zakoni u pitanju i kakva su zakonska rešenja.

Prvi na redu je Predlog zakona o strancima. Osnovni cilj donošenja zakona o strancima je unapređenje nacionalnog sistema u oblasti legalnih i iregularnih migracija, preciznije definisanje prava i obaveza stranih državljana koji ulaze, borave i kreću se preko teritorije Republike Srbije. Takođe, cilj koji se postiže donošenjem zakona je usaglašavanje nacionalnog zakonodavstva u oblasti legalnih i iregularnih migracija sa direktivama EU koje uređuju ove oblasti.

Drugi je Predlog zakona o azilu i privremenoj zaštiti. Najbitnije je da građani znaju da je jedan od glavnih problema na teritoriji Republike Srbije zloupotreba prava na azil. Izražavanjem namere za traženje azila migranti izbegavaju prekršajnu odgovornost zbog ilegalnog prelaska državne granice ili nezakonitog boravka legalizujući svoje kretanje preko teritorije Republike Srbije u naredna 72 sata. Ovim zakonom se, naravno, ovaj problem rešava.

Treći je zakon o graničnoj kontroli. Postojeći pravni okvir zaštite državne granice zbog protoka vremena potrebno je inovirati i dodatno uskladiti sa pravnim tokovima EU i ovim zakonom o graničnoj kontroli uređuje se oblast granične kontrole saglasno obavezujućim propisima EU.

Četvrti je zakon o evidenciji i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova. Osnovni cilj zakona o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova je da svakom pojedincu obezbedi zaštitu podataka o ličnosti radi nesmetanog ostvarivanja prava na privatnost i ostalih prava i sloboda. Ovim zakonom treba uspostaviti jasan pravni okvir za obradu podataka o ličnosti u oblasti unutrašnjih poslova, prikupljanja u svrhu obrade podataka o ličnosti, prava lica čiji se podaci obrađuju, razmenu podataka o ličnosti, video-nadzor i evidencije koje se vode u ovom ministarstvu.

Peti po redu je Predlog zakona o nacionalnom DNK registru. Donošenjem ovog zakona na jednom mestu bi se sabirali podaci o svim materijalnim tragovima koji sadrže DNK koji su analizirani u raznim sudskim postupcima i služili bi za formiranje jedinstvene nacionalne baze podataka. To znači da bi se podaci ove vrste praktično sakupljali u registru. Bitno je da se naglasi da su u izradi ovog zakona sagledana i rešenja zastupljena o uporednom zakonodavstvu EU, a vodilo se računa o usklađenosti odredbi ovog zakona sa odredbama Krivičnog zakona, Zakona o krivičnom postupku i zakona koji reguliše zaštitu podataka o ličnosti.

Šesti po redu je Predlog zakona o jedinstvenom matičnom broju građana. Postojeći zakon o jedinstvenom matičnom broju građana donet je 1978. godine i sasvim je logično da, posle svih dešavanja u bivšoj SFRJ, nešto treba da se menja.

Dešavalo se da su lica iz bivših republika prilikom prijave prebivališta dostavljala izvod iz matične knjige rođenih u kojima nije bio evidentiran matični broj pa im je određivan matični broj prema prebivalištu u Republici Srbiji, dok su ista kasnije od inostranih organa dostavljala izvode iz matične knjige rođenih sa upisanim matičnim brojem određenim u republikama bivše SFRJ, što je dovelo do duplih unosa lica s različitim matičnim brojevima elektronske evidencije.

Kako se, u skladu sa postojećim zakonom o jedinstvenom matičnom broju građana ne može poništiti pogrešan i greškom određen matični broj u bivšim republikama SFRJ, neophodno je doneti novi zakon o jedinstvenom matičnom broju građana, koji će stvoriti pravni osnov da se ovi matični brojevi pasiviziraju, ponište od strane nadležnih organizacija jedinica ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

Sedmi po redu je Predlog zakona o dopunama Zakona o državljanstvu. U najkraćem, predloženim dopunama Zakona omogućiće se centralizovano vođenje u elektronskom obliku osnovnih podataka o građanima, što će biti od višestruke koristi građanima prilikom ostvarivanja svojih prava pred organima državne uprave i drugim upravnim postupcima.

Osmi po redu je, po mojoj proceni jedan od najbitnijih predloga zakona koje danas donosimo, Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima. Postavka fotografija koje imamo u centralnom holu ove naše skupštine, jasno, svakom ko je imao vremena i prilike da ih pogleda, ukazuje koliko je ovo jedan, u stvari, ozbiljan zakon.

Poslanička grupa Jedinstvene Srbije je na ovaj zakon podnela nekoliko amandmana i oni se pre svega odnose na auto-škole, najviše na instruktore, gde smo pored njihovih stalnih usavršavanja tražili da svi instruktori ne moraju stalno da polažu testove i da tako dokazuju da znaju da rade posao kojim se bave. Znači, oni su obavezni da idu na stalna usavršavanja i, samim tim, dok se ljudi usavršavaju a konstantno nešto rade, logično je da to rade ispravno.

Podatak koji kaže da je preko 8.000 oduzetih vozačkih dozvola otkada je stupio na snagu ovaj zakon govori da su to možda i najbitniji efekti i najbolji rezultati ovog zakona. Za ovako kratko vreme oduzeti 8.000 vozačkih dozvola podrazumeva da su ljudi saobraćajne policije konstatovali 8.000 teških prekršaja koji su uslovlili oduzimanje vozačkih dozvola.

Kada imam priliku da sa svojim prijateljima u Evropi budem njihov gost i oni me svojim automobilom voze po zemljama EU, znači naši ljudi koji tamo žive, poštuju svako ograničenje i svaki propis. Isti ti ljudi dođu ovde kod nas, voze me ovde svojim automobilom, piše 50, voze 80, na auto-putu 120, voze 190. Ja ih pitam – o čemu se radi, tamo poštuju propise, kada dođete ovde vidite jasan znak a ne poštuju propis? Oni kažu – znate šta, ovde, kada smo u

Srbiji, toliko su jeftine kazne da se nama ne isplati da poštujemo zakonske propise.

Zato podržavamo ovaj zakon jer ovim izmenama, pre svega, te kazne više nisu male. Pored onih 8.000 oduzetih vozačkih dozvola, ovaj trend bi trebalo posle svega da se dovede u neku normalu, ali ako se nastavi svakako će doprinos bezbednosti dati i kazne i ja želim da pročitam te kazne, gde kaže da će se skoro sve kazne duplirati – korišćenje mobilnog telefona sa 5.000 ide na 10.000, vezivanje bezbednosnih pojaseva, tj. nevezivanje, sa 5.000 na 10.000, zabrana preticanja od 6.000 do 20.000 povećana je sad od minimalnih 10.000 do 20.000.

Ako mogu da zamolim samo vreme da bih znao u kom okviru mogu da pričam, pošto ga ne vidim na ekranu.

PRESEDAVAJUĆI: Samo nastavite, reći ćemo vam vreme.

VOJISLAV VUJIĆ: Znam da ćete da mi kažete kad je kraj, ali ja pre kraja moram da znam kako ću da završim.

PRESEDAVAJUĆI: Reći ćemo vam, samo trenutak. Imamo tehničkih problema pa vi nastavite. Još 12 minuta.

VOJISLAV VUJIĆ: Hvala.

Što se tiče prekoračenja brzine, takođe i tu su bukvalno duplirane sve kazne, da ne ulazim u sve ostale detalje jer su ih kolege danas pomenule. Smatram da je ovo jedan dobar zakon i da pozicija i opozicija trebaju da glasaju za zakone koji idu u korist i prilog svim građanima.

Deveti po redu je zakon o izmenama i dopunama Zakona o policiji. Što se tiče ovog zakona, ja bih samo da pročitam neke statističke podatke koje sam uspeo da pronađem, a oni zvuče ovako: Pripadnici MUP-a Srbije u protekloj godini napravili su rekordne rezultate u više oblasti. Tokom 2017. godine policija je zaplenila 4,1 tonu narkotika, što je najbolji rezultat u poslednjih 10 godina. Zbog prodaje i držanja droge procesuirano je 1.668 osoba. Kada je u pitanju kriminalitet, u 2017. godini izvršeno je 91.283 krivičnih dela, što je najmanji broj u poslednjih 10 godina. Prema navodima MUP-a, gledajući ovaj period, počinjeno je i najmanje krivičnih dela ubistava, dok je broj saobraćajnih nezgoda smanjen za 17%. Pripadnici MUP-a su u 2017. godini ugasili i sprečili širenje 31.328 požara. Izdali su više od 2,4 miliona pasoša, ličnih karata, vozačkih i saobraćajnih dozvola, a na graničnim prelazima izvršena je kontrola skoro 69 miliona putnika.

Znate šta, kada od ministarstva stigne zakon koji treba da izmeni i dopuni Zakon o policiji a vidimo kakve rezultate MUP ima, smatram da svi treba da ga podržimo, jer su oni konstatovali šta je to što ih usporava da mogu još bolji i efikasniji da budu u odnosu na ove odlične rezultate.

Deseti zakon koji je pred nama je Predlog zakona o izmenama Zakona o javnom redu i miru. Usvajanjem zakona o izmenama Zakona o javnom redu i

miru i činjenicom da postoji veća izvesnost kažnjavanja protivpravnog ponašanja, koje uznemirava građane i narušava javni red i mir, podiže se nivo bezbednosti građana na mestima na kojima su izloženi upotrebi pirotehničkih sredstava.

Ja sam izdvojio samo dva naslova u novinama, „Novosti“ saznaju – Napokon red. Sto hiljada dinara kazna za onog ko baci petardu ili zapali baklju, za šenlučenje i do dva meseca zatvora. Drugi naslov – Za pucanje na svadbama dva meseca zatvora. Kako ste danas rekli, postoje mnogi načini na koje neko želi svoju radost da podeli sa nekim drugim. To može da uradi i da nađe mnogo pristojniji način, a ja svakako podržavam sve ove kazne koje su povećane.

Naravno, građani treba da znaju da je kazna za prosjake do 30.000 dinara, kazna za pirotehniku do 50.000 dinara, za viku i preglasnu muziku do 30.000 dinara, za tuču je kazna do 150.000 dinara i, sad je ovo možda najsmješnije, ovo neću da čitam, vraćanje i proricanje sudbine, ali i tu je isto kazna 50.000 dinara.

Što se tiče seta ovih zakona, ja sam bio brz, pokušao sam da ih sve spomenem. U nastavku imamo još osam predloga zakona o potvrđivanju različitih sporazuma. Samo kratko ću da kažem da su u tih osam sporazuma sporazum sa Ruskom Federacijom, sporazum sa Slovenijom, sporazum sa Bosnom i Hercegovinom, sporazum sa Vladom Kraljevine Španije, sporazum sa Republikom Grčkom i Vladom Kraljevine Švedske.

Naravno, svaki sporazum je različit na svoj način, ali ono što je bitno, to je da je ovo jedan dobar pokazatelj da, sa svim ovim sporazumima, Srbija saraduje kako sa zemljama u okruženju tako i sa zemljama EU i, naravno, Rusije.

Gospodine ministre, što se tiče Poslaničke grupe Jedinственe Srbije, ja sam to rekao i na početku, podržaćemo sve ove sporazume i sve predloge zakona koji su danas na dnevnom redu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marija Janjušević.

Izvolite.

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ja bih govorila, pre svega, o Zakonu o azilu, koji, kao i svi ostali zakoni, u svom obrazloženju ima da je po direktivi EUi zbog usklađivanja sa Evropskom unijom. Mislim da bi bila dobra praksa da jednom počnemo da to pišemo a da bude u skladu sa potrebama i interesom građana Srbije. Da za početak, makar i fiktivno, uvažimo svoje građane a ne EU, čiji član Srbija još uvek nije, a kada će postati i da li će postati, to ne znamo, ali svakako znamo da je u obavezi da potpiše pravnoobavezujući dokument i odustane od Kosova i Metohije, odnosno 15% svoje teritorije.

Dakle, ni jedan jedini razlog nemamo da nam se svaki zakon ovde usvaja po direktivi EU i zbog usklađivanja sa Evropskom unijom. Kao član Odbora za

ljudska prava imala sam prilike da obidem prihvatne centre; evo, konkretno, u Subotici. To su zaista dirljive slike, kad vidite petoro dece kojima se ne znaju roditelji a ne postoji mogućnost da ta deca nastave život zajedno već je neophodno smestiti ih u različite porodice i mnogi drugi problemi. Ali Srbija, zbog situacije u kojoj se nalazi i siromaštva naših građana, mora pre svega da brine o sebi, pa tek nakon toga o problemima koje nismo izazvali i za koje nismo krivi.

Imala sam, tako, prilike da se upoznam s tim da, osim ove četiri hiljade migranata koje trenutno imamo na našoj teritoriji, možemo da očekujemo daleko veći broj, da se nevladin sektor uveliko sprema da radi sa migrantima, da su i UNDP i UNICEF vrlo otvoreni prema nama sa svojim očekivanjima. Konkretno, predstavnik UNICEF-a nam je otvoreno na jednoj od sednica rekao da moramo da nađemo posao za te mlade ljude koji su se ovde obreli, jer, kako kaže – ako ne zaposlite te 16-godišnje mladiće, imaćete „tempirane bombe koje vam hodaju po ulicama“. Ja ne znam gde ćemo mi da zaposlimo našu omladinu, a kamoli one koje očekujemo da će se naći u Srbiji, niti njihovom voljom niti našom.

Gospodin Ivanović, bivši državni sekretar Ministarstva za rad i socijalna pitanja, više puta nam je objašnjavao kako su ministri nadležni za migracije i azilante molili migrante koji su stacionirani pored Autobuske stanice u Beogradu da pređu u Obrenovac, gde će im biti bolje i gde će biti bolje zbrinuti. I tada sam reagovala, a i sada ponavljam – u ozbiljnoj državi ministri ne mole migrante, već ih obaveštavaju o njihovim obavezama. Lični integritet možete imati ili ga nemate, ali kad zastupate državu, to morate da radite na dostojanstven način i na korist sopstvenih građana.

Čula sam tada i to da se teži da svi migranti budu izmešteni iz tih centara i da dobiju nekakav stalni smeštaj, a takođe i poslanike iz vladajuće većine koji su spominjali tolika prazna srpska sela koja, eto, mi dobrotvori treba da ponudimo migrantima i da ih u njih smestimo.

Istovremeno se realizuju i usvajanja lokalnih akcionih planova u svim našim lokalnim zajednicama, koji posebno tretiraju zbrinjavanje migranata. Tu se, očigledno, računa i na neke donacije iz Evropske unije, ali je svuda naznačeno da 10-15% tih sredstava treba da obezbedi lokalna zajednica. Više puta mi je na moja pitanja da li nas nešto koštaju migranti, garantovano da to nije tačno.

Sada ću pročitati nekoliko detalja iz priloga koji sam dobila od Komesarijata za izbeglice, gde jasno stoji da se u prihvatnim centrima za azil, pored smeštaja, tražiocima azila obezbeđuju hrana, odeća, obuća, rekreativne i obrazovne aktivnosti, psiho-socijalna pomoć i besplatna pravna pomoć.

U svim centrima gde se zbrinjavaju migranti obezbeđena su tri obroka dnevno u skladu sa nutricionističkim potrebama i verskim standardima migranata. Svim licima je obezbeđena dovoljna količina odeće, obuće, hrane,

prilagođeno vremenskim uslovima, kao i dovoljna količina sredstava za higijenu. Obezbeđen je pristup zdravstvenoj zaštiti. U svim centrima postoje prostori za pružanje zdravstvene zaštite i imaju posebne prostorije adaptirane za decu. U školskoj 2017/2018. godini upisano je 534 dece u 33 škole na teritoriji Republike Srbije. Dakle, sve su ovo zvanični podaci.

Kada smo bili u Subotici, mogli smo da čujemo od novinara koji su informisali da je u okolini Tavankuta veoma ozbiljna situacija po bezbednost okolnog stanovništva, da se u okolnim šumama skupljaju migranti koji upadaju u kuće ljudima, a bili smo informisani i o drugim incidentima koji su se dešavali u Šidu, Obrenovcu, Somboru i na drugim mestima. Nažalost, tada su mediji reagovali, ali isključivo u takvim slučajevima i na ružan način opisivali kako srpsko stanovništvo reaguje na takve incidente koje izazovu migranti. Dakle, sa stanovništvom niko ne razgovara, o njima niko ne brine, a onda se čudimo zašto su ljudi uplašeni. Takođe mogu da potvrdim da se mnoge informacije prikrivaju i ne prikazuju onakvim kakve jesu.

Posle razmeštanja Prihvatnog centra u Šidu ja sam uputila jedno pitanje Komesarijatu za izbeglice i istovremeno Ministarstvu za rad, zapošljavanje i socijalna pitanja, gde sam pitala koliko je u tom smeštaju bilo migranata, osoba. Komesarijat za izbeglice mi je odgovorio da ni u jednom trenutku nije bilo više od 550 lica, dok sam od Ministarstva za rad dobila dvostruko veću cifru, na jedno isto pitanje, za jednu istu situaciju. Dakle, kako ja da verujem da se to sve radi po propisu i da građani Srbije nisu ugroženi?

Konkretno, iz Predloga zakona o azilu, finansijska sredstva potrebna za sprovođenje ovog zakona, nekoliko detalja samo o tome. Tvining projekat – Podrška nacionalnom sistemu azila u Republici Srbiji, koji su predviđeni Akcionim planom koji je usvojila Vlada, rad Komisije za azil biće finansiran sredstvima iz budžeta Republike Srbije.

U nastavku su navedene zaista velike cifre, sredstva za realizaciju Predloga zakona koji se odnosi na nadležnost Komesarijata za izbeglice i migracije, pa su sad tu navedene cifre od 310 miliona dinara, 50 miliona dinara, za Ministarstvo zdravlja dva miliona dinara, podrška visokom obrazovanju, Univerzitet u Beogradu, gotovo dve milijarde, podrška radu Državnog univerziteta u Novom Pazaru u iznosu od 118.639.000 itd.

Hoću, takođe, da izrazim veliku zabrinutost s obzirom na našu stopu nataliteta, na broj stanovnika u Srbiji, na migracije, na odlazak naših mladih ljudi iz ove države, da će se bitno menjati demografska slika u Srbiji. Ako iznesem podatak da mi je ministar unutrašnjih poslova na pitanje koliko je lica izrazilo nameru da traži azil u Srbiji odgovorio da je u periodu od 1. jula 2011. do 31. decembra 2016. godine 618.000 stranih državljana izrazilo nameru da će zatražiti azil, to je gotovo 10% od našeg stanovništva.

Sa druge strane, migranti koje mi primamo danas više nisu ratne izbeglice, to su ekonomske izbeglice. Imala sam priliku da se upoznam i sa aktivnostima Svetske trgovinske organizacije koja prati migracije na severu Afrike. Dakle, oni dolaze zbog gladi i lošeg stanja u njihovim državama, a sve to, opet, mogu da dokumentujem istim dokumentom koji smo dobili od Komesarijata za izbeglice. Kod nas je iz Avganistana 56,65% izbeglica, Irak 16%, Pakistan 12%, Iran 4,77% i Sirija 2,4%.

Na kraju, migrantska kriza nije gotova. Tome u prilog govori i podatak da na dan 31. oktobar 2017. godine u centrima za azil i prihvatnim centrima imamo 3.882 migranta. Evropska unija planira pomoć u vidu dokumenta MADAD 2 projekta i za 2018. godinu. Dakle, MADAD 1 projekat je završen i u okviru njega je ovde poslato, koliko sam razumela, sedam miliona evra.

Međutim, šta je obaveza Srbije u okviru projekta MADAD 2, koji je započeo u januaru 2018. godine, ja nisam uspela da saznam, jer Ministarstvo za rad i socijalna pitanja izbegava da mi iznese taj tekst. Dakle, pitala sam Odbor za ljudska prava uputili su me na Ministarstvo; pitala sam Komesarijat za izbeglice, uputili su me na Ministarstvo, a Ministarstvo mi do dana današnjeg nije dostavilo tekst Projekta MADAD 2 i ja zbog toga izražavam veliku zabrinutost kako će se odraziti usvajanje zakona o azilu i zakona o strancima u skladu sa onim akcionim planom koji je Vlada Srbije već usvojila.

Dogodiće se, nažalost, ponovo, da mi ovde samo fiktivno, na zvono, potvrđujemo ono što je neko drugi na nekom drugom mestu dogovorio i da se ponovo ponižava Narodna skupština i da se naša kontrolna uloga poništava.

Što se tiče zakona o DNK, o kojem je danas dosta razgovarano, podsetiću na dr Olivera Stojkovića, profesora genetike na Medicinskom fakultetu, koji je istakao da predlog zakona ne predviđa nijednu meru koja bi sprečila njegovu zloupotrebu, pri čemu u zakonu nema ni mere da se onaj ko uđe u policijski registar iz njega izbriše ako se dokaže da je nevin.

Takođe se pridružujem i onom što je Poverenik za zaštitu podataka, Rodoljub Šabić, istakao i mi smo mu svi, savesni narodni poslanici, u tome obećali podršku. Malo je, u krajnju ruku, diskutabilno da se ministar poziva na sudstvo, da će sudstvo da zaštiti građane u skladu sa ovim zakonom, jer svi vrlo dobro znamo da i sudstvo u ovoj državi nije nezavisno. Ponoviću, usvajanjem ovih zakona bitno se ugrožava bezbednost građana Srbije u svakom mogućem smislu. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima ministar.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Samo ukratko, moram da pomenem da je broj migranata koji se nalazi na teritoriji naše zemlje već nekih godinu i po dana negde oko tri i po hiljade, tri hiljade i dvesta, trista, četiristo, petsto, šeststo. To

su brojevi u kojima se kreću i oni se neznatno menjaju iz nedelje u nedelju. To je taj okvir u kojem se kreću. Zaista je kroz našu zemlju prošlo gotovo milion i po ljudi. Oko 600.000, tačno ste rekli, izrazilo je nameru da zatraži azil. I oni su zatražili azil, ali u Nemačkoj. Oni su otišli u Nemačku svi.

Lično sam razgovarao... Ne mogu da se vrate, zato što su pre nas ušli u druge države EU, u kojima su isto izrazili nameru da zatraže azil. Dakle, moraju da se vrate, prema Dablinskom sporazumu, u prvu zemlju EU u koju su kročili, u ovom slučaju Grčku. Ali oni ne žele da se vrate i, u ovom trenutku, osim onih koje će po osnovu nespojivosti porodice ili nekim drugim uslovima Nemačka pokušati da vrati u zemlje porekla, uglavnom će ostati tamo. Nemačkoj ti ljudi trebaju, treba im radna snaga. Milion na 82-83 miliona stanovnika je broj koji oni mogu da izdrže.

Slažem se sa vama, mi nismo velika zemlja, i kada smo razgovarali sa ljudima iz raznih međunarodnih organizacija, koje zaista značajno pomažu Srbiji u migrantskoj krizi... Nama je EU pružila značajnu pomoć, UN su nam pružile značajnu pomoć i različite druge organizacije koje su svojim novcem pomogle da migranti budu u Srbiji, da se rekonstruišu i obnove neki od centara za njihov smeštaj, dakle i oni centri za prihvatanje stranaca i oni centri za smeštaj migranata.

U Preševu je, recimo, jedan od najuspešnijih modela, taj centar je stvarno impresivno urađen. Dakle, urađen je potpuno novcem EU i zaista izgleda fantastično u smislu da možemo da pružimo smeštaj tim ljudima. Naravno, ne verujem da bi bilo ko od naših državljana voleo da živi u kolektivnom smeštaju. Ne možemo da kažemo da je to idealan smeštaj, ali niko im ništa drugo ne može pružiti u ovom trenutku, jer ti ljudi, pre svega, ne žele da ostanu u Srbiji.

Ja sam sa njima razgovarao, vi to znate. Kad razgovarate sa njima, oni kažu, vodio sam i strane ambasadore da to vide – mi želimo da idemo u Nemačku, Švajcarsku, Švedsku, Francusku. Mnogi od njih nikada tamo nisu bili, ali su čuli da su tamo primanja daleko bolja ili da imaju bolje uslove socijalne pomoći ili imaju nekog od članova porodice ko je već tamo i oni žele da idu tamo.

Nije rešeno pitanje koje je suštinsko pitanje migracija – šta raditi sa ljudima koji nisu izbeglice, dakle ne dolaze sa područja na kojima besni neki rat ili je bilo koji drugi razlog zbog čega oni beže, koji su suštinski ekonomski migranti a našli su se na našoj teritoriji? Problem je što mi kroz sporazume za readmisiju... Recimo, Sporazum za readmisiju sa Bugarskom je perfektan, perfektno funkcioniše; sve ljude koje smo im vraćali, sve su primali, što i jeste njihova međunarodna obaveza, ali je nejasno da li su ušli iz Makedonije, sa kojom mi imamo slabiju saradnju, to moram da kažem, u smislu readmisije, i to je činjenica, kada migranti ne mogu da budu primljeni u zemlju porekla.

Ne mogu da vam dam odgovor na ovo pitanje iz razloga što ga niko nije smislio, još uvek ne postoji. Mi sa Međunarodnom organizacijom za migracije radimo na tome da uspostavimo neku vrstu vazdušnih mostova, i to jedan mali broj ljudi, naravno, ali da i Srbija bude uključena u to, ili u projekte EU gde određene države članice EU imaju povoljnije bilateralne sporazume sa tim zemljama porekla. Na kraju krajeva, neke od njih imaju značajnije finansijske interese u tim državama pa te države drugačije gledaju na njihov zahtev za prihvatanje migranata nego na naš zahtev. Mi imamo mogućnost da učestvujemo u tom sistemu.

Pokušavamo da rešimo migrantsku krizu na način da budemo pristojni i humani prema migrantima. Vi kažete – išli su ministri da mole. Nisu išli ministri da mole, išli su da ljubazno, pristojno i fino razgovaraju sa tim ljudima. Jer, alternativa je – šta? Da pošaljem policiju sa batinama da ih umlati, da ih ubaci u neke kamione i da ih negde vozi? Mi tako ne možemo. To bi bilo vrlo nespojivo sa bilo čim u šta verujem. La lično neću da naredim da se batina bilo ko u ovoj zemlji, pa bio to i migrant. Imate li alternativu? Kada čovek neće da postupi po vašem nalogu da ga stavite u autobus, šta možete da uradite? Evo, ja vas pitam – šta da uradite?

Imate mogućnost da ga ljubazno zamolite, da ga ubedite da tamo gde ga vodite nije loše po njega, da je bolje nego u onim trošnim barakama gde može da se razboli, jer oni su tu bili da bi bili u bližem kontaktu sa švercerima i u bližoj komunikaciji sa onima koji ih vode, i mnogo je bolje da razgovaramo sa njima i 100 dana i da ih na miran, kao što smo i uspeli da uradimo, na vrlo pristojan i normalan način ubacimo u autobuse nego da pokušavamo da silom to rešimo, jer time ne da ne bismo napravili ništa dobro, već bismo Srbiji dugoročno naneli ogromnu štetu.

Sećate se onog jednog dana batinanja ljudi u Makedoniji? Taj jedan dan kad je Makedonija primenila silu i bila brutalna prema migrantima skupo je koštao Makedoniju reputacije u svetu. Ta slika se vrtela, vrtela, vrtela... Sve zemlje Evrope su se zgražavale nad tim scenama. U jednom danu je srušeno mnogo toga što su pokušavali da urade.

Srbiju danas, gde god hoćete, bez obzira na to što, naravno, vi ste u pravu, to nije besplatno, dakle i angažovanje policije i vojske i zdravstva i svega, ali da vam kažem, mi smo bar zemlja koja je imala mnogo godina unazad iskustva sa migracijama, izbeglištvom, naš narod je bežao. Dakle, imali smo iskustva kako to izgleda kad neko ostane bez doma, pa ako je odgovor još kad ostane bez doma da ga mi pretučemo, prosto mislim da to ne bi bila ni dobra poruka našim ljudima, kao što ne bi bila... Ja sam siguran da i vi to ne verujete, toliko vas poznajem i znam da vi ne verujete u to, bar lično.

Što se tiče ove politike, Ministarstvo unutrašnjih poslova će nastaviti da ovu politiku sprovodi na način da probamo da uvek na civilizovan i human način postupamo.

To, naravno, ne znači da ćemo dopuštati da bilo ko čini prekršajna ili krivična dela na teritoriji naše zemlje. Mi jesmo imali situaciju u Šidu, i lično sam bio dva ili tri puta u Šidu, razgovarao i sa lokalnom samoupravom i sa stanovnicima i predstavnicima privrede koji su imali par nekih incidenata sa migrantima i to je zaista bio opterećujući momenat za jednu malenu opštinu kakva je Šid, i naravno da smo reagovali oštrije, da smo poslali više policije i da je taj problem saniran, da je rešen.

Znači, uputili smo jasnu poruku svima – dobrodošli ste u Republiku Srbiju, ali to ne znači da ovde možete da se ponašate kako vam padne na pamet. I to je balans, kao i sve drugo u životu. Dakle, ako hoćete da budete dobar domaćin, morate da vodite računa, naravno, da poštovanje zakona uvek bude na prvom mestu, ali da postupanje vaših državnih organa uvek bude tako nivelisano da to podrazumeva zaštitu najvećeg broja prava svih, i naših građana i migranata. Nema istine koja je samo na jednoj strani, balans uvek mora da se uspostavi.

Najveći broj incidenata je, inače, bio među samim migrantima. Na početku su to bili Sirijci sa, recimo, Marokancima ili Pakistancima, Avganistancima. Kako se smanjio broj sirijskih migranata, onda su Pakistanci i Avganistanci bili dve grupe migranata koje su pravile najviše problema.

Mi pokušavamo da primimo i veći broj ljudi koji razumeju njihov jezik i njihove različite dijalekte, a verujte mi da to nije lako. Imali smo ogroman broj divnih volontera širom zemlje koji su se javljali, ljudi koji poznaju te jezike i koji su nam pomogli da im u komunikaciji sa njima objasnimo šta su stvari koje moramo da uradimo.

Dakle, očekujem podršku svih, i narodnih poslanika ali i svih drugih, jer ovo je pitanje koje Srbija sama ne može da reši. Mi sada imamo broj migranata za koji imamo i dovoljnu pomoć i imamo dovoljno svojih sredstava. Ovo za nas nije preveliki problem, ali naravno to ne znači da će Srbija biti parking za migrante. Trudimo se da napravimo sistem koji funkcioniše i naravno da ćemo pratiti pažljivo. Kada vidimo povećanje na grčkim ostrvima, znamo da je to prvi signal u pokretanju migrantskog talasa bliže ka Grčkoj, ka Makedoniji, ka Bugarskoj i, naravno, potencijalni ulazak u našu zemlju.

Na kraju krajeva, zbog toga smo i bili uspostavili vojno-policijske snage na granici, koje su jednim ozbiljnim radom uspele da spreče ilegalni prelazak jednog dela ljudi. Naravno da je jedan deo ljudi u tom trenutku kad je kontrola vršena samo obišao te kontrole i ušao u nekom drugom delu, jedan deo ljudi se vratio, ali u svakom slučaju smo uspeali da zaštitimo Srbiju da tu ne postoje ozbiljniji bezbednosni izazovi i da građani to ne osete.

Većina građana Srbije nije nikada videla uživo nijednog migranta, jer smo dobrim delovanjem državnih organa uspeali da tu krizu svedemo na onu meru koliko je neophodno i naravno da ćemo pratiti kako se to dešava u budućnosti. Ako bude povećanje krize, moraćemo da reagujemo. Ja sam jedan od onih koji su uvek bili zagovornici oštrijih mera i metoda u smislu zaštite državne granice. To ne znači oštrije postupanje prema ljudima, samo jasniji kriterijumi ko može i na koji način da uđe na teritoriju naše zemlje. Na kraju krajeva, naš suštinski problem je što ni Evropa nema jedinstven stav u postupanju. Dakle, čak i oni koji s jedne strane tvrde da imaju vrlo mekan, otvoren stav, s druge strane čine sve da svojim merama ne dopuste prolazak migranata preko svoje zemlje.

Srbija će, naravno, vrlo pažljivo pratiti kakvo je iskustvo dalje. Moramo da kažemo da su zaista Šveđani i Nemci pokazali, dali primer, čak i po cenu ozbiljnih antagonizama koje danas imaju u svojim državama, uspeali su da urade jednu stvar koja podrazumeva prijem ogromnog broja porodica, ogromnog broja ljudi i, bez obzira na to što im to nije bilo lako, u nekom ekonomskom smislu je to bilo pozitivno po njih, jer dobijaju i ljude koji su spremni da rade i, na kraju krajeva, neke obrazovane ljude i neke ljude koji hoće da budu deo njihovog društva. S druge strane je to, naravno, i bezbednosni izazov za te zemlje, o čemu i one moraju da razmišljaju na ozbiljan način.

Kompleksno, vrlo složeno pitanje, ali smo se trudili da ovim zakonima što bliže i bolje uredimo ovu materiju kako bismo mi bili u situaciji da bolje zaštitimo našu zemlju. Naravno, svako dobro zakonsko rešenje, izmenu, amandman, uvek smo spremni da usvojimo i da razmatramo o tome da li može bolje od ovog što smo mi predvideli.

PREDSEDNIK: Hvala.

(Marija Janjušević: Replika.)

Nema replike. Nema osnova za repliku.

Reč ima Branka Stamenković.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Danas na dnevnom redu imamo deset vrlo važnih zakona koji su, nažalost, objedinjeni u jednu raspravu, tako da za ovih dvadeset minuta koliko imam kao ovlašćeni predlagač da nešto o njima kažem, umesto da se opredelim da dva minuta potrošim po zakonu, ja sam rešila da se usredsredim samo na dva zakona i da detaljnije obrazložim probleme koji, mislim, postoje kada su oni u pitanju.

Reč je o zakonu o jedinstvenom matičnom broju građana i o zakonu o nacionalnom DNK registru. Izuzetno mi je žao što nećemo imati više vremena da kažemo nešto i o drugim zakonima. Mislila sam da bismo to mogli nadoknaditi kroz raspravu o amandmanima. Međutim, nažalost, nećemo imati tu priliku, zato što su poslanici vladajuće koalicije uzurpirali već svih šeststo minuta posvećenih za raspravu o amandmanima tako što su podneli preko 300 amandmana na samo

prvih deset članova prvog zakona, o strancima, tako da sam ja podnela amandmane samo na zakon o nacionalnom DNK registru, ali oni neće uopšte stići na red da o njima pričamo i zbog toga mi je izuzetno žao. Samo želim da kažem da bih mnogo više stvari mogla reći nego što ću imati prilike.

Da krenemo, zakon o jedinstvenom matičnom broju građana. Od 2011. godine Poverenik za zaštitu podataka o ličnosti ukazuje na činjenicu da ovako kako je naš jedinstveni matični broj građana napravljen, on sam po sebi otkriva veliku količinu ličnih podataka o svakome od nas.

Znači, kažem, od 2011. godine, ta upozorenja datiraju pre nego što je ova vladajuća koalicija došla na vlast. Molim da se uzme u obzir da se to što postavljam pitanje ne odnosi samo na ovu vladajuću koaliciju nego uopšte na jedan pravac koji u MUP-u postoji kada je reč o jedinstvenom matičnom broju građana. Kao što znate, prve dve cifre u jedinstvenom matičnom broju građana otkrivaju datum rođenja, druge dve cifre mesec rođenja, naredne tri cifre godinu rođenja, naredne tri cifre pol i mesto rođenja. Takođe, vrlo dobro znate da npr. Agencija za privredne registre objavljuje sve jedinstvene matične brojeve građana. Mi već imamo problem sa krađom identiteta. Upornim odbijanjem da zamenimo ovakve jedinstvene matične brojeve građana nekim nasumično kompjuterski generisanim brojem, kao što je to, recimo, Hrvatska uradila, koja sad ima osobni identifikacioni broj koji ne otkriva ništa od ovoga, mi praktično olakšavamo zloupotrebu i krađu identiteta.

Moje osnovno pitanje za ministra glasi – zašto uporno odlažemo i izbegavamo da promenimo izgled ovog jedinstvenog matičnog broja? Pretpostavljam da postoji neki razlog.

Vidim da je kod svih ovih zakona koji su danas na dnevnom redu postojala vrlo dobra saradnja između MUP-a i Kancelarije Poverenika za zaštitu podataka o ličnosti. I sam poverenik je pohvalio, recimo, kada je reč o zakonu o evidenciji i obradi podataka, tu saradnju i usvojene su sve njegove primedbe. Na tom primeru vidim da je Ministarstvo otvoreno za mišljenja i sugestije stručnjaka, što Poverenik kao nezavisno telo jeste, on je stručan baš za ovu materiju, on se njome detaljno bavi, i onda mi nikako nije jasno zašto taj isti odnos Ministarstvo nije imalo i kada je reč o njegovim primedbama vezano za zakon o jedinstvenom matičnom broju građana i, naročito, za zakon o nacionalnom DNK registru.

Mora da postoji neki razlog. Ne bih volela da ga nagađam, želela bih da mi ministar kaže da li se uopšte u Ministarstvu unutrašnjih poslova prepoznaje problematika sa ovim JMBG-om, da on otkriva preveliku količinu ličnih podataka, i da li uopšte postoji neki plan, makar i dugoročni, da se to izmeni.

Takođe, da bih podstakla da se o tome razmišlja ili da se proces te zamene broja ubrza, želim da napomenem da tu postoji jedna kolateralna dobrobit.

Recimo, u trenutku u kome odlučimo da ovakav JMBG zamenimo nekim nasumično kompjuterski generisanim brojem mi ćemo srediti biračke spiskove, koji su, moram vam reći iz ličnog iskustva, u haosu.

Prošle godine sam tokom predsedničkih izbora bila kontrolor na jednom izbornom mestu na Novom Beogradu. Na jednom jedinom izbornom mestu na Novom Beogradu pojavila su se dva glasača koji su bili duplo upisani. Ali znate kako? Prvi put kada su upisani i kada im je dodeljen JMBG, greška je napravljena u imenu. I sad, umesto da se izbriše, to je ostalo, a njima je izdat novi JMBG sa ispravno napisanim imenom. I oni kažu da to već dugo stoji. Znači, na jednom biračkom mestu dva takva slučaja. A da vam ne pričam da su dve bakice plakale što svake godine njihovi pokojni supruzi dobijaju pozive sa brojem.

(Narodni poslanici naglas komentarišu: Nešto se dešava sa mikrofonom. Ne čujemo...)

Oprostite, šta nije u redu sa mikrofonom?

(Narodni poslanici: Mi ovde ne čujemo ništa.)

Možete li onda da pojačate?

(Predsednik: Savršeno vas čujemo svi u sali, i u prenosu se sve čuje.)

Da li ministar čuje? Samo se nadam da ministar čuje.

(Narodni poslanici: Vas ne čujemo takođe.)

(Predsednik: Evo, ja sam čula da ste umesto „neću da navodim“, rekli „neću da navađam“. Znači, sve se čuje. Mogu da vam prepričam govor.)

Koliko decibela ste me smanjili?

(Predsednik: Samo vi nastavite, čujete se u prenosu.)

Koliko decibela ste me smanjili? Ako je samo dva, u redu je.

(Narodni poslanici: Stvarno ne čujemo.)

Da nastavim – to je prilika da sredimo biračke spiskove. Hvala.

Molila bih samo ministra za obrazloženje koji je razlog što ovo već od 2011. godine, hajde on tada nije bio ministar, ali bar za njegovog mandata to ne dolazi na dnevni red i da li postoji plan da se to konačno promeni.

Takođe, kada je reč o ovom zakonu, problem postoji u članu 14, koji predviđa da se način čuvanja i obrade podataka, obrasca itd. propisuje podzakonskim aktom. Molim vas, iznova u ovu skupštinu, ne samo od ovog ministra nego od raznih ministara, dolaze predlozi zakona koji u sebi sadrže veliku količinu podzakonskih akata. To je vrlo neprihvatljivo, iz jednog osnovnog razloga – ono što je propisano podzakonskim aktom ne podleže kaznenim odredbama. A da vam ne pričam da, kada je oblast zaštite podataka o ličnosti u pitanju, naš Ustav propisuje da to mora biti propisano zakonom. Čak je Ustavni sud 30. maja 2012. godine doneo odluku da ovakve stvari ne mogu da se propisuju podzakonskim aktom, već moraju biti propisane zakonom.

Apelujem da se, gde god u svim ovim zakonima postoji neki podzakonski akt, što pre u Ministarstvu pripreme izmene i dopune zakona i da to uđe u zakon umesto da bude u podzakonskom aktu. Nema smisla da sami kršimo sopstveni Ustav. Sada je kasno, amandmani nam neće doći ni na dnevni red, mora da potekne od vas kao predlagača zakona vrlo brza promena, izmena i dopuna ovih zakona da bismo izašli iz područja kršenja Ustava i područja nepoštovanja odluke našeg Ustavnog suda.

Što se tiče drugog zakona, o nacionalnom DNK registru, praktično nijedna preporuka Poverenika nije ispoštovana, na moju veliku žalost. Ovde je ministar već, odgovarajući na neke primedbe, rekao da on ne mora da poštuje svaku preporuku Poverenika. Sa tim mogu da se složim samo u onom delu u kome se ništa ne mora osim umreti, ali kada je reč o stručnosti za ovu oblast, mi smo kao država i osnovali nezavisnu instituciju Poverenika da bi on bio savetodavno telo za ostale institucije u zemlji kada je ova problematika u pitanju. On dubinski poznaje ovu oblast, trebalo bi svaku njegovu preporuku da poslušamo.

Šta je problem sa ovim predlogom zakona? Najveći problem je u dva člana, u članu 5 i u članu 10. U članu broj 5 samo su pobrojani različiti DNK registri, a nigde nije propisano ko je ovlašćen da uopšte vrši tu obradu podataka, pod kojim uslovima, u kojim rokovima i kako se brišu podaci iz tog registra. Tako ćete u tim registrima istovremeno imati DNK profile i lica koja su osumnjičena i lica koja su okrivljena i lica koja su osuđena. Pazite, neko može biti osumnjičen u jednom delu istrage pa oslobođen sumnje. Ako mu je uzet DNK, taj DNK ostaje u registru. Neko može biti okrivljen pa oslobođen na sudu. Ako mu je uzet DNK, on ostaje u registru. Zašto?

Ministar je, odgovarajući nekim drugim poslanicima na pitanja, rekao da je to rešeno tako što onda taj građanin mora da zahteva brisanje iz registra. To je neprihvatljivo. Izvinite, molim vas, građani Republike Srbije porezima koje plaćaju, plaćaju državne službenike i državne službe da za njih obavljaju administrativne poslove. Nema smisla da očekujete od građana da oni jure sud i neke druge organe da ovi brišu njihove DNK profile iz registra. Moraju se ove stvari propisati zakonom, i u tom slučaju odgovornost je na državnim institucijama a ne na pojedinačnim građanima. Da ne pričamo da ovo, osim što nije u skladu sa našim Ustavom, nije u skladu ni sa preporukama Saveta Evrope, a nije u skladu ni sa standardima Evropskog suda za ljudska prava. Ono što već sada mogu da zamislim, daleko bilo, ali mogu zamisliti kao mogućnost, jeste da mi donesemo ovaj zakon, da određeni broj ljudi koji se nađe u tom DNK registru iako tu ne bi trebalo da pripada uzme i presavije tabak, tuži državu i stigne do Strazbura i onda država mora da isplaćuje ogromne odštete, kao što smo već imali veliki broj slučajeva za neke druge stvari.

Zašto sebe uopšte dovodimo u takvu situaciju? Zašto lepo odmah sve ne propišemo kako treba? Molim da se moja primedba ne shvati kao nepoverenje. Naravno da svi imamo poverenje u policiju, ali napominjem da istovremeno verujem da mogućnost zloupotrebe ne treba olakšavati ako već možemo da je sprečimo, a možemo ukoliko ove stvari na koje je Poverenik već ukazao i lepo ih obrazložio prihvatimo i donesemo zakon kako treba.

Apelovala bih da se ovaj zakon o nacionalnom DNK registru povuče iz procedure, da se doradi u skladu sa preporukama Poverenika i da nam ga onda vratite u Skupštinu. Da je on važan, da nam je potreban, ne sporim, ali način na koji je napisan nije dovoljno dobar, a s obzirom na to da ste ostvarili lepu saradnju sa Poverenikom u vezi sa drugim zakonima, ne vidim zašto i povodom ovoga to isto ne biste mogli da uradite. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala lepo.

Reč ima ministar Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Jedan od problema koji postoje je u Zakoniku o krivičnom postupku. Citirao sam odredbe ZKP-a da postupajući sud, odnosno javni tužilac može naložiti uzimanje DNK profila, dakle DNK uzorka, koji se onda čuva. Dakle, MUP nema pravo, ne može ovim zakonom propisati svoje ingerencije iznad ingerencija suda. Možemo da propišemo kroz ZKP drugačiji način postupanja u slučajevima DNK uzorkovanja, da se nakon prestanka potrebe, pa svih onih stvari, sa kojima se u načelu slažem, što ste vi rekli, nekom ko je oslobođen sumnje nakon toga automatski vrši brisanje njegovog DNK profila iz baze.

Zašto nismo odustali i čekali promenu toga? Pogledajte sadašnje stanje, evo, aktivno stanje. Laboratorija koja radi utvrđivanje testa očinstva – ko čuva te uzorke, po kojim pravima, gde ih pohranjuje, ko im pristupa, kako ih obrađuje? Potpuno je neuređeno. Ne sad, unazad mnogo godina. Mislili smo da je mnogo bolje da, kada smo već predložili ovaj zakon, uredimo najveći deo onoga što zadire u ovu oblast prava i da uredimo maksimalno moguće ono što je suštinsko pitanje formiranja registra, koji je pod strogom kontrolom i njemu pristupaju zaposleni u NKTC-u MUP-a koji imaju sertifikat, koji su ovlašćeni, i to pod nadzorom, sa šifrom; tačno se zna kad je ko pristupio kome. Dakle, u tom smislu smo potpuno isključili mogućnost da neko uzorku pristupi a da nije ovlašćen i da se ne zna da mu je pristupao. Apsolutno je nemoguće.

Slažem se sa ovim i potpuno mi je logično da neko ko je, recimo, bio osumnjičen u krivičnom postupku, utvrdila se njegova nevinost, nema potrebe da bilo ko zadržava njegov uzorak i na tome ćemo raditi da to bude automatizam. Dakle, u pravu ste, nema potrebe da neko ko je građanin, ko treba da ostvari... Ako smo ljudima omogućili da prijave bebe iz porodilišta da ne moraju da idu u policijsku stanicu, što bismo tražili od suda da nešto što mu je sud naložio, a sud

je naložio uzimanje uzorka, što bi sada morao da traži od suda posebno brisanje? Samo nam treba izmena tih drugih zakona koji će omogućiti da to bude u skladu i sa ZKP-om.

Što se tiče matičnog broja građana, mislim da možemo da radimo na tome. Dakle, bolja je zaštita ukoliko to bude neki nasumično generisani broj, a ne broj koji sadrži jedan broj ličnih podataka građana. Ima primera i u Italiji i u Belgiji gde su datumi rođenja deo matičnog broja, odnosno takvog jedinstvenog broja. Ima u svim zemljama bivše Jugoslavije, i obično je to bio momenat kada idete u potpunu promenu. Najbolji momenat je bio 2011. godine, kada smo menjali lične karte i pasoše. Tada je bio idealan momenat da se građani ne bi izlagali... Jer sada imate, ako menjamo taj broj, izmenu ličnih karata, izmenu pasoša, vozačkih dozvola, saobraćajnih dozvola, svih mogućih dozvola, ko zna čega sve od ličnih dokumenata, što mi sada ne pada na pamet. Ko zna šta bismo sve morali da promenimo – sistemi, evidencije, sve ono što postoji u državi, što ne kažem da nekad nećemo morati.

Dakle, mi u suštini ionako imamo jedan vrlo strog propis i u državnoj razmeni podataka koji obuhvataju JMBG i postoji dužna mera opreza kada se tim podacima rukuje i kada se oni razmenjuju. To nije uvek slučaj, to se slažem. I slažem se sa vašom rečenicom da ne treba da pomažemo mogućnost da do zloupotrebe dođe.

Jedan od načina je, svakako, da vidimo kako možemo, razgovarao sam sa kolegama da možda kroz projekte koje bi mogla da finansira EU, da nam pomognu u smislu formiranja na osnovu nekog uspešnog modela koji postoji, da vidimo kako da to uradimo, recimo, u periodu kada budemo menjali, kada dođe istek najvećeg broja biometrijskih dokumenata pa da u periodu zamene, kad najveći broj građana bude morao da menja, to uradimo. To je jedino što mi se čini logično a da probamo da ljude oslobodimo svakog dodatnog troška. Ne mogu sad da vam kažem, moram da uradim analizu, koliko bi to koštalo, kakav bi efekat bio po građane i onda da izađemo sa tim kao ozbiljnim predlogom, kao ozbiljnim projektom kojim bismo to mogli da rešimo. U načelu, mislim da treba da radimo na tome i sa tim se slažem.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodna poslanica Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Sloboda, pravda, bezbednost. O tome je reč u ovim zakonima, skoro u sve ijednom koji je pred nama. Sloboda, pravda i bezbednost su sadržaj Poglavlja 24, koje nam pomaže da na vreme, u roku o kom sami odlučimo, bude novih propisa koji će doneti više slobode, više pravde i više bezbednosti, što se sa ovim predlozima zakona i desilo, sa malim probijanjem rokova za akcioni plan, ali su, u principu, bili predviđeni za usvajanje u Skupštini do kraja 2017. godine.

Zašto je meni važno da ovde govorim o slobodi, pravdi i bezbednosti? Zato što smo neki mi poslanici spremni, kada se radi o kvalitetu rešenja u zakonima, da kažemo sve je super, a neki drugi da kažu sve je bezveze. Ja to dosta dobro podnosim, dok nisu teme kao što su sloboda, pravda i bezbednost u pitanju, a onda ponudim ipak drugačiji pristup, kao u čuvenom vicu, kada vide Lalo da vadi krompir pa ga pitaju – je li, Lalo, je l' ti krupan taj krompir?, a on kao – pa ovaj veliki još kako, a ovaj mali baš nikako. Pa je ideja da proveremo šta od ovih rešenja valja, šta bi moglo da bude bolje i kako će neka rešenja iz ponuđenih predloga zakona doneti više slobode, više pravde i više bezbednosti za ljude koji žive u Srbiji. To je moj pristup. Ja znam da sam u manjini, vazda bilo, ali to što sam u manjini ne znači da nisam u pravu. I to vazda bilo, nažalost.

Tri grupe ocena o slobodi, pravdi i bezbednosti ću ponuditi i saradnicima i ministru. Prvi je primer – kada jednom budu usvojeni neki od ovih zakona, šta se dešava sa ženom koja je žrtva trgovine ljudima, strana državljanka, oslobođena iz ralja i kandži trgovine ljudima na teritoriji Srbije, nema dokumenata i ima teškoće sa verbalnom komunikacijom, koji od ovih zakona se primenjuje i kako, i zašto, ako njoj nije moglo nikako da se pomogne dok ovih zakona ne bude bilo? Zato što o tome treba da bude razgovor kad je bilo koji zakon u pitanju, kako on menja moj život. U ovom slučaju, kako menja život strankinje koja je žrtva trgovine ljudima a nalazi se na teritoriji Srbije. Tome zakoni služe, da svim ljudima bude jasno kako jednom primenjeni menjaju nabolje ili nagore svakodnevnog života ljudi.

Zašto smatram da je odgovor na ovo pitanje važan? Zato što ćemo često čuti, uz slobodu, pravdu i bezbednost, da mi to radimo zato što imamo direktive EU. Znae šta? Ako nam nisu drage sloboda, pravda i bezbednost, nema te direktive koja će u našem društvu napraviti više slobode, više pravde i više bezbednosti. I nije nas niko nikad sprečavao da donesemo zakone koji vode računa o svakom pojedincu, koji su javni, koji su lako kontrolisani u primeni i koji zaista menjaju život pojedinca nabolje.

Zašto kažem, a imam i dokaze, da nas niko nije sprečavao? Ja spadam u one retke koji su javno od 2015. godine do danas imali reči dobrih ocena i pohvala za Vladu Republike Srbije u tretiranju problema migracija. Nije nas niko terao i nije bilo direktive da te ljude posmatramo kao ljudska bića, ali jesmo. I to je bilo dovoljno da, gde god odem u Evropu, kažem – a vi pravite zidove, šutate izbeglice po poljanama, zatvarate ih u munkaš, hoćete da ih izbacite iz EU bilo gde? E, znate, mi u Srbiji to ne radimo. Mi u Srbiji svašta radimo, ali to ne radimo. To je poenta zaista vrednovanja slobode, pravde i bezbednosti za sve ljude.

Jedna digresija uz pitanje šta se dešava sa strankinjom koja je nađena. I ovde se čulo da postoje izbeglice. To razumemo ko su, to su ljudi koji nemaju

izbor da li će da krenu na put. Ako ostanu tamo gde su, biće mrtvi. To nije neki izbor u životu. I onda odjedanputa imamo – šta da radimo sa ljudima koji hoće bolji život? Ja sam zaprepašćena što je to postalo krivično delo. Di ćeš ovde da zaradiš pare negde i da živiš, šta ćemo s tobom? Ako hoćemo da sprečimo ljude da idu na tržišta ili u zemlje sa boljim standardom, onda je vreme da u EU to neko javno, jasno i glasno kaže – biti neko ko traži bolji život je krivično delo i EU neće to trpeti, neće trpeti Amerika, neće trpeti Kanada, Australija itd. Da je takva generacija ljudi imala stav pre 100 ili 200 godina, bile bi bogami prazne i Amerika i Australija i Kanada, čemu bi se Indijanci verovatno radovali ali to je druga priča.

Dakle, ja bih volela da se iz Srbije jasnije govori, da se zahtev ljudi da traže bolji život daleko od mesta gde žive nema smatrati krivičnim delom i ne može se tretirati kao ideja da bude penalizovano na bilo koji način. Nisam sigurna da ćemo uspeli, pošto je prevaga kič nacionalizma po Evropi da ti migranti, ti strašni Sirijci, Pakistanci, Avganistanci, oni dolaze da menjaju kulturu tamo i da budu strašno zli. Ima toga i u Srbiji. U mom univerzumu je to sramota, ali malo ko me sluša po tom osnovu.

Poslednji deo koji hoću da podelim sa vama je šta vidim da valja a šta ne valja ili bi moglo bolje u samo dva zakona. Prvo, kraća primedba koja se odnosi na zakon o bezbednosti saobraćaja, a tiče se tehničkih pregleda. Ja ću da podelim s vama narativ sa terena. Nisam sigurna da li je sve tačno, ne mogu da navodim imena, pa ću kao – bilo jednom preko sedam mora i sedam zemalja i sedam gora. Ti imaš agenciju koju osnuješ očas posla, ona ti isposluje tehnički pregled koji nikad nije obavljen. Kažu da se to dešava. Ljudi koji stvarno rade tehničke preglede imaju zbog toga nelojalnu konkurenciju, kako bi se reklo, a po meni, mnogo važnije, vi imate vozila koja defakto nisu prošla tehnički pregled.

Znam da je takva vrsta, uslovno govoreći, poslovanja negde između i na ivici i da teško možete da definišete, osim prevare, krivično delo, ali bih volela da u okviru toga kako će se obavljati tehnički pregledi ubuduće bude smanjena šansa za snalažljive, pune ideja ljude po Srbiji koji su ovo dosta vešto radili poslednjih meseci.

Ono što je malo duži opis jeste zakon o policiji, odnosno izmene i dopune Zakona o policiji. Zašto kažem da nas niko ne sprečava kada govorimo o slobodi, pravdi i bezbednosti, da to radimo kad god hoćemo? Niko nas ne sprečava ni da radimo analize zakona i dejstva zakona na ljude i na prostor na koji se odnose i da onda kažemo kako je ovde podeljeno. Menjaćemo zakon o policiji dve godine kasnije, ali evo zašto – da jednom u Srbiji počne merenje nečega što je rezultat primene zakona. Ono što ne možete da izmerite, time ne možete ni da upravljate, to ne možete ni da menjate.

Ovo što je vidljivo da je izmereno da nije dobro u zakonu iz 2016. godine je da su preciznije definisani zadaci policije, da je uvedeno strateško planiranje za stratešku procenu javne bezbednosti – to mi nismo imali definisano; znam da je to Ministarstvo radilo, ali je ovo ministarstvo, kao i neka druga, kod nas u percepciji „to je policija, to je bezbednost, to je nešto strašno ozbiljno, to nemoj dirati“, što je koješta ako hoćete sebe da zovete reformatorom u smislu direktiva EU – već navedena bezbedna elektronska komunikacija za nacionalni kriminološko-obaveštajni sistem je dragocena, nadam se da će zaista raditi, i detaljno regulisane bezbednosne provere.

Ono što je možda moglo bolje je ovde već pomenuto proširivanje izuzetaka od zapošljavanja. To je ona poenta gde hoću s vama da podelim zašto svaki put predlažem, svakom predlagaču zakona – predloži odmah i podzakonski akt. Predloži ga odmah i onda si potpuno izbrisao mogućnost da se kaže – ministar će tu da zaposli rođake, ministar će tu da zaposli bivše kriminalce, ministar će da zaposli stranačke aktiviste. Zato što tamo piše šta će ministar da zaposli, koga će ministar da zaposli, i onda se, čim imate podzakonski akt, gubi prostor za priču – sve je super apsolutno i sve je bezveze.

Proširivanje opsega lica za bezbednosnu proveru. Znam da su mnogi u Srbiji opsednuti, fascinirani bezbednosnim proverama. Imala sam jedno iskustvo gde su bili došli ovde u Skupštinu i kažu – vi kao narodni poslanik da podnesete svoj zahtev za bezbednosnu proveru. Ja pitam – gde se vi jeli poslednji put bunike i šta je posle bilo? Oni kažu – to je važno. Ja da podnosim zahtev kao narodni poslanik. Kaže – po zakonu je. Nije, zato što predsednica Narodne skupštine stoji kao neko ko ne treba proveru, a njen, u ovom slučaju, kapacitet proističe iz uloge narodnih poslanika. Ali razumem, to sad kao da se proveriti to. Ovde je isto važan podzakonski akt. Ako ćete proširivati opseg lica za bezbednosnu proveru, napišite za koga ćete. Ako nećete ponuditi odmah i podzakonski akt jer to ne može u zakon, onda ćemo imati prostora za razne narative, kojih i ovako i onako ima.

Ono što je meni ostalo kao potreba za objašnjenje je Jedinica za zaštitu. Videla sam kako to stoji, ali bilo bi dobro, ne morate sada u toku rasprave ako ste umorni, bilo bi dobro zbog javnosti da bude potpuno jasno šta radi Jedinica za zaštitu, kao što bi bilo potpuno jasno da je nezavisnost Unutrašnje kontrole garantovana. Ne zbog mene, ja uvek mogu da postavim poslaničko pitanje pa da znam ja. Zbog ljudi unutar samog Ministarstva. Policija kao posebni organizacioni deo, takođe je nešto što je trebalo da bude definisano, a nije.

I poslednja moja opaska ticaće se predloga za ranije penzionisanje. Ja sam sa nekim poslanicima podelila da sam imala etičku dilemu da li da podnesem amandman o ranijem penzionisanju. Etička dilema je zbog toga što znam kakav je stav o tome kad ja potpišem neki amandman – mislim, ne bih da ponavljam

sve maštovite ružne izraze koji se vezuju za moje ime i za moju stranku – a bila mi je suviše važna stvar da podzakonskim aktom onda obuhvatite najveći mogući broj ljudi za ranije penzionisanje, bez onog zahteva da mu fali godinu dana. Prosto, imate ljude koji su 20 ili 25 godina u policiji; ti ljudi su prošli devedesete, dajte im ranije penzije. Znam da tako ne piše u predlozima zakona i zato nisam podnosila amandman, ali kako da vam kažem, to je pravda. Ako možete za tu pravdu da napravite podzakonski akt koji bi, ne menjajući ovu odredbu za ranije penzionisanje...

Ja znam i da će te odredbe za ranije penzionisanje da iskoriste oni koji uopšte nisu zaslužili, ali takav vam je život, kako da vam kažem. Nemojte zbog tih nekih da, zbog nepovezanog radnog staža ili zato što mu je nedostajalo između 1999. i 2001. godine ili nije sastavio u devedesetoj, ljude koji su stvarno zaslužili ranije penzionisanje i otpremnine obuhvatite tim brojem. Ako treba podzakonski akt koji bi podrazumevao i izmene u pozicijama budžeta, uradite i to jer je to pravda.

S nadom čekam sledeće izmene iz Poglavlja 24 i bez nade da ćemo pričati zaista o izmerenoj slobodi, pravdi i bezbednosti za svakog od nas, jer je to ključ reformi po evropskom receptu, da se ja kao neko ko živi u Srbiji osećam da, zato što se menjaju zakoni, zato što se učlanjujemo u EU, zato što se vlada kako u zakonu piše a ne vlada se zakonom i zloupotrebom zakona, živim slobodnije, bezbednije i sa više pravde. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala, gospođo Čomić.

Reč ima ministar dr Nebojša Stefanović.

Izvolite, ministre.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala.

Što se tiče nekoliko stvari koje sam hteo da vam kažem vezano za ove stvari koje ste vi pokrenuli vezano za potencijalnu žrtvu trgovine ljudima koja je strani državljanin, u našem slučaju su propisane takve odredbe koje se odnose na odobrenje privremenog boravka do godinu dana, sa mogućnošću proširenja, i tada postupa Centar za zaštitu žrtava trgovine ljudima kao državni organ koji pruža žrtvi psihološku, zdravstvenu, svaku drugu zaštitu. Dakle, ona ima pravo na rad, zapošljavanje, sve ono što može da se pruži na takav način. Ako sam dobro razumeo pitanje, to je postupak kako se radi. Utvrđuje se da li se radi o žrtvi trgovine ljudima; ako se radi o žrtvi trgovine ljudima, odmah postupa ovaj centar i na takav način funkcioniše.

Što se tiče ranijeg penzionisanja, ranije penzionisanje je predviđeno, vi to znate, ne moram to da vam posebno obrazložim, za one koji imaju 15 godina staža i najmanje 45 godina života, ali 15 godina neprekinutog staža u posebnim jedinicama, koje su bile razne unazad mnogo godina. Predviđen je i takozvani dupli ključ, odnosno potreban je i zahtev pripadnika i saglasnost ministra. Niti

ministar može da ga penzionise bez saglasnosti tog čoveka, niti on može da ode ako je potreban jedinici. Možda on sada ima u vidu neki posao koji je bolje plaćen; on može da ode, naravno, ali ne može da ima punu penziju. Dakle, to su penali, odnosno dupli ključ je predviđen baš da ne bi bilo mogućnosti zloupotrebe.

Mi smo razgovarali sa nekim od pripadnika specijalnih jedinica i ljudi koji su bili više vojnici nego policajci veći deo svog života i proveli na takvim poslovima sada da idu u policijske stanice neće biti korisni ni kroz policijsko-obaveštajni model, jer oni ne znaju da rade taj posao, a sad nekoliko godina pred penziju da uče potpuno novi set stvari a ovih 15 ili 20 godina radili su potpuno nešto drugo nije svrsishodno ni za MUP ni za njih lično. Na kraju krajeva, treba i da poštujemo, oni su radili ono što je država od njih tražila, išli, radili sve što je trebalo, borili se, većina njih učestvovala u različitim ratnim sukobima. Prosto, nisu oni krivi za to što se sve to tako izdešavalo, a mi ne možemo da zaboravimo da su ti ljudi učinili nešto za svoju zemlju, što smatram da je vredno, da im se izađe u susret na takav način.

I, što se tiče, to sam video, na nekoliko mesta se pojavilo – Jedinica za zaštitu. Jedinica za zaštitu je formirana 2006. godine. Od 2006. godine postoji, evo, već 12. godinu. Mi ovim zakonom samo, hajde da kažem, priznajemo njenu posebnost, jer je ona posebnim zakonom i formirana i ti ljudi koji rade na zaštiti svedoka u krivičnom postupku izloženi su i posebnim psihofizičkim pritiscima, zamorima, rizicima. Oni rade dobar posao, zaista mislim da rade dobar posao, a pogotovo uzimajući u obzir da su unazad mnogo godina...

Kada sam gledao analizu kako su se ponašali neki od tih svedoka koji su čak i mimo programa zaštite divljali po gradu, jurili, bahato se ponašali... Mi, naravno, uvek kontaktiramo postupajućeg sudiju, tužioca, tražimo od njih da se primene određene mere. Oni izbegavaju primenu tih mera, a za državu bi mnogo jeftinije i lakše bilo da neke od tih svedoka relociramo, što predviđa i zakon i sporazum i sve ostalo, i da ih u drugoj državi, uz mnogo niže troškove, čuvamo. Nemci za to kažu sledeće – mi vam dajemo mogućnost, evo vam smeštaj, nađite posao; od ovog trenutka nađite posao, nije naša obaveza da vas hranimo do kraja života; dakle, mi vas čuvamo, ali vi morate da radite nešto, ne možete ležati u pidžami i igrati igrice.

Kod nas pokušavamo da sa sudijama razgovaramo na takav način da razumeju da i ovi ljudi iz Jedinice za zaštitu moraju da budu shvaćeni, moraju da shvate koliki su njihovi naponi u ovome i mislim da idemo u nekom boljem pravcu u tom smislu i zato smo mi želeli da priznamo njihovu posebnost na takav način i to je jedina novina. To nisam rekao toliko zbog vas koliko sam primetio da postoji uverenje da je ovo neka nova jedinica. Dakle, ova jedinica postoji već dugo godina.

Tako da se nadam da vi već sada osećate veću bezbednost nego što je bila ranije, a ja ću se truditi da se u narednim mesecima i godinama borim za to da i vi i svaki drugi čovek u ovoj zemlji oseća realno na svakom mestu i povećanu bezbednost, ali ne samo da oseća povećanu bezbednost već da vidi da su rezultati takvi čak i tamo gde lično ne zadiru u svakodnevni život građana.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Za reč se javio narodni poslanik Bojan Torbica.

Izvolite.

BOJAN TORBICA: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, kolege poslanici, pred nama se danas nalazi više zakonskih rešenja koje će Poslanička grupa Pokret socijalista, Narodna seljačka stranka, Ujedinjena seljačka stranka u danu za glasanje u potpunosti podržati, pre svega jer se najveći deo njih odnosi na podizanje bezbednosti i sigurnosti građana, kao i na borbu protiv terorizma, organizovanog kriminala i trgovine ljudima.

Primena odredbi važećeg zakona o azilu tokom migrantske krize pokazala je veliku složenost aktuelnog postupka azila, kao i to da su pojedine odredbe zakona neprecizne i nedorečene te ih je teško primeniti u praksi, zbog čega postoji prostor za zloupotrebu postupka azila, i neophodno je donošenje novog zakona kojim bi trebalo da se prostor za zloupotrebu prava na azil smanji na minimum. Usvajanje novog zakona o azilu i privremenoj zaštiti trebalo bi da olakša rad državnim organima, da smanji papirologiju i skрати čitav postupak rešavanja svakog zahteva tražioca azila, koji sada traje i duže od godinu dana.

Pored predviđanja brže procedure u rešavanju zahteva za dobijanje azila, ovaj predlog zakona predviđa i mogućnost da se pravo na utočište ne odobri tražiocu koji predstavlja opasnost po nacionalnu bezbednost i javni poredak Republike Srbije. Ovim novim zakonskim predlogom omogućuje se da država Srbija zadrži visok nivo u poštovanju međunarodno prihvaćenih standarda u oblasti ljudskih prava i prava tražilaca azila, uz istovremeno održavanje visokog nivoa bezbednosti svih građana Srbije i poštovanje Ustava i zakona.

Kada govorimo o Predlogu zakona o strancima, moramo konstatovati da su tokom primene trenutno važećeg zakona o strancima takođe uočeni problemi koji se ne mogu prevazići bez preciznog definisanja normi koje se odnose na ulazak, boravak i kretanje stranih državljana u Republici Srbiji, a u skladu sa ciljem unapređenja nacionalnog sistema legalnih i nelegalnih migracija. Donošenjem novog zakona prevazići ćemo navedene nedostatke tako što će on na precizniji i savremeniji način propisati uslove za ulazak, kretanje, boravak, kao i vraćanje stranaca koji neregularno borave u Republici Srbiji. Nova zakonska rešenja će uticati na kvalitet obavljanja poslova u oblasti kretanja i boravaka stranaca u Republici Srbiji u celini, a samim tim i na veći stepen

bezbednosti, pravne sigurnosti kako građana Republike Srbije tako i stranih državljana koji ulaze i borave u našoj zemlji.

Kada govorimo o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, moramo konstatovati da, iako je poslednjih nekoliko godina načinjen značajan pomak u pogledu povećanja nivoa bezbednosti saobraćaja, rizik stradanja u saobraćajnim nesrećama u našoj državi višestruko je veći u odnosu na države sa razvijenim i stabilnim sistemom bezbednosti saobraćaja i u tom smislu neophodno je što pre uspostaviti postojan i delotvoran sistem bezbednosti saobraćaja na putevima.

Izmenama postojećeg zakona omogućuje se uspostavljanje postojanijeg i delotvornijeg sistema bezbednosti saobraćaja na putevima, kao i veća zaštita ranjivih kategorija učesnika u saobraćaju.

Pri sačinjavanju Predloga izmena i dopuna ovog zakona posebno se, kao što vidimo, vodilo računa o bezbednosti ranjivih kategorija učesnika u saobraćaju, pre svega dece i biciklista.

Čitajući predložene izmene i dopune može se primetiti da je jedan od njihovih osnovnih ciljeva rešavanje problema ugroženosti mladih i neiskusnih vozača. Neiskustvo ove kategorije vozača najčešće je nosilac rizika njihovog stradanja, ali i stradanja ostalih učesnika u saobraćajnim nezgodama u kojima oni učestvuju. U tom smislu predloženo je pooštavanje uslova za upravljanje motornim vozilima od strane vozača sa probnom vozačkom dozvolom.

Upravljanje vozilom od strane vozača u stanju alkoholisanosti prepoznato je kao jedan od ključnih problema bezbednosti saobraćaja i u tom smislu predloženo je smanjenje dozvoljene granice alkoholisanosti, kao i uvođenje nove kategorije alkoholisanosti – visoka alkoholisanost.

U oblasti osposobljavanja kandidata za vozače ove izmene i dopune Zakona imaju za cilj i eliminisanje uočenih problema u primeni važećih odredbi, pošto su prilikom vršenja nadzora nad radom pravnih lica koja vrše osposobljavanje kandidata za vozače utvrđene brojne nepravilnosti, od kojih su najizraženije neodržavanje teorijske i praktične obuke, kao i nepropisno sprovođenje teorijskog i praktičnog ispita, pa je zato predloženo uvođenje informacionog sistema osposobljavanja kandidata za vozače koji čine sistem za dostavu podataka osposobljavanja u centralnu bazu podataka MUP-a i audio-video sistem sprovođenja teorijskog ispita.

Zbog problema koji evidentno postoji i u primeni važećih propisa o tehničkim pregledima vozila, takođe je predloženo uvođenje informacionog sistema tehničkih pregleda vozila. Navedeni sistem podrazumeva sistem za dostavu podataka i sistem za video-nadzor tehničkog pregleda.

Po pitanju predloženih izmena i dopuna Zakona o policiji moramo konstatovati da je pre dve godine Skupština Srbije, donoseći novi zakon o

policiji, napravila jedan značajan korak koji je doprineo poboljšanju kvaliteta u obavljanju policijskih i drugih poslova u MUP. Tokom dvogodišnje primene uvidelo se koja postojeća zakonska rešenja je moguće poboljšati u smislu njihove efikasnije primene kako bi se povećala efikasnost rada samog Ministarstva unutrašnjih poslova.

U okviru predloženih odredbi naročita pažnja posvećena je odredbama kojima se uređuje vršenje bezbednosnih provera propisivanjem za koga i kada mogu da se vrše, kao i odredbama o utvrđivanju činjenica koje predstavljaju bezbednosnu smetnju za prijem u radni odnos u MUP.

Ono što je bitno jeste da je ovim predlogom prvi put definisana sadržina bezbednosne smetnje. Sve ovo treba da dovede do toga da se u redovima zaposlenih u MUP-u nađu samo ona lica koja će biti dostojna za rad u tom ministarstvu.

Odredbama ovog predloga precizno se utvrđuje i pravo na staž u osiguranju u uvećanom trajanju i jasno je utvrđeno koje kategorije zaposlenih mogu biti izuzete od primene odredbi Zakona o PIO. Ono što je posebno značajno jeste što je data mogućnost penzionisanja policijskim službenicima koji su 15 i više godina staža proveli na posebno složenim operativnim poslovima, o čemu je malopre i sam ministar govorio.

Kao levičar i poslanik Pokreta socijalista posebno bih želeo da pohvalim ministra Nebojšu Stefanovića i celokupan njegov tim zbog izuzetno visoke socijalne odgovornosti prema svim policijskim službenicima koji su po ko zna koji put dokazali, predlaganjem odredbi kojima se obrazuje Fond za solidarnu pomoć koja će pružati socijalnu podršku ne samo zaposlenim policijskim službenicima već i članovima njihovih porodica, kao i za projekat rešavanja stambenog pitanja po izuzetno povoljnim uslovima, koje je započela Vlada Republike Srbije.

Poslednji predlog zakona na koji ću se u svojoj diskusiji osvrnuti jeste predlog kojim treba da se uspostavi nacionalni DNK registar i to pre svega za potrebe vođenja krivičnog postupka i rasvetljavanja krivičnih dela, utvrđivanja identiteta nestalih ili nepoznatih lica, leševa, delova tela, kao i obrada podataka dobijenih forenzičko-genetičkim analizama.

Uvođenje biološkog veštačenja metodom DNK analiza u policijsku, tužilačku i sudsku praksu pruža neograničenu mogućnost za otkrivanje nepoznatih izvršilaca krivičnih dela, uz istovremenu mogućnost eliminisanja pojedinih osumnjičenih kao izvršilaca krivičnih dela. Prema podacima Interpola, 26 zemalja u Evropi ima operativne DNK baze podataka. Stoga smatram da je neophodno da i naša zemlja stvori zakonske uslove za vođenje DNK registra.

Na kraju bih još jednom ponovio da će naša poslanička grupa u danu za glasanje podržati sve predložene zakone. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Torbica.

Reč ima narodna poslanica Marija Obradović.

Izvolite.

MARIJA OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Ministre Stefanoviću sa saradnicima, drage kolege narodni poslanici, mi smo gotovo sedam i po sati u vrlo efektnoj diskusiji i ono što jeste rezime današnjeg dana posle ovoliko sati je da niko nije rekao da su ovi predlozi zakona loši.

Pažljivo sam slušala sva izlaganja i, bez obzira na primedbe da jedan deo zakona nije u skladu sa očekivanjima opozicionih poslanika, možemo biti ponosni, kao i u prethodnom periodu, na zakone koji dolaze iz nadležnosti MUP-a, jer svi ti predlozi zakona, bez obzira na to da li se radi o novim zakonima ili o predlozima, o izmenama i dopunama već postojećih zakona, uvek su izglasani sa ogromnom, velikom većinom i često, to može da se proveriti i u statistici, i opozicioni poslanici glasaju za ovo.

Zašto? Zato što se ovakvi predlozi zakona ne prave ad hok. Prave se često duže od jedne godine, pa tu budu i dve i tri godine. To je ozbiljan timski rad, to su radne grupe koje su sastavljene ne samo od eksperata koji rade i ljudi od velikog i dugogodišnjeg iskustva koji rade u MUP-u, posebno u Sekretarijatu za zakonodavstvo, zapravo u tom sektoru Ministarstva unutrašnjih poslova, već ono što je značajno od kada je ministar Nebojša Stefanović na čelu Ministarstva unutrašnjih poslova, jeste to da se značajno uvažava glas nevladinog sektora, dakle institucija koje rade na terenu i koje se dugo godina bave najrazličitijim problematikama koje su u okviru i koje su slične i u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova. Dakle, ovi predlozi su plod rada na terenu, plod dugogodišnje saradnje i uvažavanja mnogih primedbi.

Mi smo danas čuli i da je Zaštitnik građana, u onom trenutku kada su predati ovi predlozi zakona, od oktobra do decembra 2017. godine, imao određene zamerke. Ja bih volela da građani u narednom periodu, a ja sam sigurna za naše poslanike da će oni to pratiti detaljno, vide da ćemo i u narednim danima, kroz različite amandmane, a evo da obavestim i javnost, ne znam koliko ljudi to zna, oko 1.600 amandmana je podneto na ovih 18 tačaka dnevnog reda koliko se nalazi u ovoj objedinjenoj tački, što znači da nas očekuje zaista ozbiljan, ozbiljan rad.

Sve zamerke koje smo čuli, da su poslanici Srpske napredne stranke podneli veliki broj amandmana na ove zakone, spominjete nekih 300 amandmana, šta je to u odnosu na ovih 1.300 koji su preostali na ove predloge zakona? O čemu nam to govori? To nam govori o načinu funkcionisanja našeg parlamenta. Često ste čuli u današnjoj raspravi, ali i u prethodnom periodu, da u Skupštini ne funkcioniše sve onako kako je opozicija zamislila, da nema

dovoljno demokratije, da se ne poštuju procedure, da na prvom mestu naprednjaci i vladajuća većina uzurpiraju način na koji se radi u Parlamentu, ali čini se da vas realnost negira.

Dakle, mogućnost da podnesete ovoliki broj amandmana, mogućnost da vi niste razmislili o tome koliko su realni, koliko su ozbiljni ti amandmani, koliko će oni zaista da poprave kvalitet života građana, za koje kažete da se borite, ali to je za neke druge analize u narednom periodu.

Pre nego što nastavim da govorim o ovim zakonima i da rezimiram današnju raspravu, ja bih se u ovom trenutku obratila ministru Stefanoviću, koji inače ima još jednu funkciju, ulogu, poziciju, kako god da to nazovete. Nebojša Stefanović je i predsednik Gradskog odbora Srpske napredne stranke. I pre nego što nastavim da govorim o ovim zakonima, želim da ovako javno i gospodinu Nebojši Stefanoviću čestitam na izuzetnom rezultatu od pre tri dana – 44,99% prevedeno u mandatima, to je 64 mandata od 110 u Skupštini grada Beograda.

Moguće je da je ovo jedno izmeštanje iz diskusije i da se ne tiče dnevnog reda, ali tiče se i te kako, jer govori o ozbiljnosti i posvećenosti ljudi, govori o kapacitetu naših ljudi, govori o tome koliko smo mi jedan ozbiljan i složen tim koji istovremeno može da se bavi i stranačkim aktivnostima, da se brine o boljem životu građana sa stranačke strane, ono što jeste naš posao, ali istovremeno može da obavlja i važne državne funkcije. Mesto ministra unutrašnjih poslova je zaista jedno od ključnih pozicija u državi i sve ono što je gospodin Stefanović uradio u prethodnom periodu je zaista visoko podignuta lestvica, jedan nivo i u političkom i u državničkom radu i mislim da će mnogo nas slediti u narednom periodu upravo taj smer.

Srpska napredna stranka je u mnogim oblastima podigla kriterijume. Mislim da ono što mi, poslanici Srpske napredne stranke, trpimo u ovom parlamentu, onu vrstu ponižavanja, sve ono što nas na svakom koraku nipodaštavate i što ne dozvoljavate da podignemo glavu i da se pohvalimo rezultatima koje smo postigli, sve će to vreme pokazati da je dobro što smo ovako trpeljivi.

Ja sam očekivala da posle ovako loših postignutih rezultata opozicije zaista budete malo drugačiji, malo ozbiljniji, posvećeniji, da počnete da razmišljate o potrebama građana, ali čini mi se da ste još bahatiji, da vas nisu zanimala brojke i da se, evo, i u ovim poslednjim danima bavite sami sobom i nekim međustranačkim sukobima. Mi smo zaista, i to sam htela da ponovim, u nedelju čestitali, u ponedeljak se još bavili stranačkim rezultatima, a nakon toga smo se već okrenuli parlamentarnom radu i zbog toga sam htela da naglasim šta je to što je gospodin Stefanović uradio kao predsednik Gradskog odbora Beograda, ali odmah nakon toga nastavili smo ozbiljnim državnim radom da se bavimo, sa ovako ozbiljnih 18 predloga zakona.

Neću konkretno da govorim o ovim zakonima, ne zato što nemam vremena, ima dovoljno vremena i mnogi opozicioni poslanici su govorili odmah, na samom početku, i izgube tri-četiri minuta od predviđenih 20, gde govore da nema vremena da se o tome govori, a zapravo vi realno možete videti da u 20 minuta možete sa nešto više od minuta govoriti o svakom od zakona. Ne zaboravite, ovo je načelna rasprava, za minut vi i te kako možete reći o suštini i o tome šta je to što zamerate toj vrsti zakona.

Važna je jedna stvar – da biste mogli u tako kratkom vremenu da govorite o tim zakonima, potrebno je da ih pročitate, potrebno je da pratite šta su eksperti, nevladine organizacije, nezavisne institucije govorile o tim predlozima zakona, a to sve zahteva mnogo više vremena i truda nego što ste, čini se, vi uložili. Ali građani su sve pokazali u nedelju, 4. marta, i ocenili čiju ozbiljnost, posvećenost i rad žele i u narednom periodu i kome žele da poklone poverenje i odgovornost.

Mi ćemo i u narednim danima, posebno kroz rad u pojedinostima, govoriti o ovim zakonima. Ono što je dobro, pored toga što niko nije rekao da su ovo loši predlozi zakona, i opozicioni i pozicioni poslanici, ja sam, dakle, petnaesta danas ovlašćena u ovom parlamentu, vrlo je važno da podvučemo jednu stvar. Svi zakoni o kojima ćemo govoriti u narednim danima su zapravo jedan ozbiljan normativni okvir, ali zaista samo okvir, koji daje mogućnost da poštujemo i zaštitimo ljudska prava, da pojačamo pravnu sigurnost i građana i stranaca i onih koji prolaze preko teritorije naše zemlje.

Ono što je još važnije, mi kroz ovaj normativni okvir dobijamo transparentnije i jasnije procedure. To su bile zamerke u okviru pregovora za evropske integracije i u skladu sa svim onim obavezama koje smo mi preuzeli u pogledu evropskih integracija i uopšte harmonizacije našeg nacionalnog zakonodavstva sa obavezujućim evropskim direktivama, sve se to ogleda u ovim predlozima zakona. Samo onaj koji je zaista krajnje zlonameran može da kaže da ovakvi predlozi zakona ne popravljaju život građana u Srbiji, da iza ovoga ne stoji ozbiljan dugogodišnji ekspertski rad, prožet mišljenjima ljudi sa terena, nevladinim sektorom, nezavisnim institucijama koje ozbiljno prate predloge zakona.

Ono što je gospođa Čomić u svom izlaganju govorila, to je naš stav prema migrantima, a time ću završiti, to je vrlo važna stvar. Ja bih volela, apelujem zaista na sve kolege u ovom parlamentu da razmišljaju o tome koliko vaše izlaganje može da probudi akciju na terenu bilo kog građanina, da bude negativan i da formira negativan stav i odnos prema migrantima, azilantima, ljudima koji prolaze u teškom periodu svog života preko teritorije naše zemlje. Dajte da ne samo vladajuća većina pokaže pozitivan odnos, ne samo da naši zakonski okviri budu takvi da se odlučimo za humanost i poštovanje ljudskih prava, dajte da svako od nas podstiče pozitivan odnos prema ovoj izuzetno

ugroženoj grupaciji, koja prolazi kroz težak period u životu. Mi smo ovde i da utičemo na formiranje javnog mnjenja. Na nama je da šaljemo pozitivne poruke, oblikujemo državnu politiku, ali pozivamo građane da nas slede u našim potezima.

Još jednom bih se zahvalila i ministru i saradnicima na uloženom trudu i nadam se da ćemo po završetku detaljnije analize i po radu u pojedinostima zaista zajedno izglasati ove predloge zakona, koji će znatno unaprediti, pojednostaviti život građana u Srbiji. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, koleginice Obradović.

Za danas smo završili sa radom.

Hvala ministru, hvala svim narodnim poslanicima.

Sutra nastavak u 10.00 časova. Hvala.

(Sednica je prekinuta u 17.40 časova.)